

ՀՏՏ ԱԿՈՒՄԲՆԵՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ

2014թ. խմբագրություն

Բովանդակություն

Մաս I. Ընդհանուր դրույթներ	5 -
Հոդված 1 – Կիրառման շրջանակներ	5 -
Հոդված 2 – Խնդիրներ.....	5 -
Հոդված 3 – Տերմինների սահմանում.....	6 -
Մաս II. Ակումբների արտոնագրման համակարգ	12 -
Հոդված 4 – Հատուկ պայմանների տրամադրման (բացառության) քաղաքականություն ...-	12 -
Գլուխ I. Արտոնագրող.....	12 -
Հոդված 5 – Պարտականություններ.....	12 -
Հոդված 6 – ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման Բաժին	12 -
Հոդված 7 – Ակումբների Արտոնագրման մարմիններ (որոշում կայացնող մարմիններ) ....-	13 -
Հոդված 8 – Պատժամիջոցների ցանկ	16 -
Հոդված 9 – Արտոնագրման հիմնական գործընթաց.....	16 -
Հոդված 10 – Գնահատման գործընթաց.....	16 -
Հոդված 11 – Իրավահավասարություն և գաղտնիություն.....	16 -
Գլուխ II. Արտոնագրման թեկնածու և արտոնագիր	17 -
Հոդված 12 – Արտոնագրման թեկնածուի սահմանում.....	17 -
Հոդված 13 – Արտոնագրման թեկնածուի ընդհանուր պարտականություններ.....	17 -
Հոդված 14 – Արտոնագիր	17 -
Հոդված 15 – Հատուկ թույլտվություն	18 -
Գլուխ III. Արտոնագրման չափանիշներ	18 -
Հոդված 16 – Ընդհանուր դրույթներ	18 -
Հոդված 17 – Մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացման ծրագիր.....	19 -
Հոդված 18 – Մանկապատանեկան թիմեր	20 -
Հոդված 19 – Խաղացողների բժշկական խնամք.....	20 -
Հոդված 20 – Ֆուտբոլիստների գրանցում.....	20 -
Հոդված 21 – Պրոֆեսիոնալ խաղացողների հետ գրավոր պայմանագիր	20 -
Հոդված 22 – Մրցավարական հարցեր և խաղի կանոններ.....	20 -
Հոդված 23 – Ռասայական հավասարության քաղաքականություն.....	21 -
Հոդված 24 – ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերի անցկացման համար հաստատված մարզադաշտ.....	21 -
Հոդված 25 – Ուսումնամարզական շինություններ - մատչելիություն	21 -
Հոդված 26 – Ուսումնամարզական շինություններ – անհրաժեշտ նվազագույն ենթակառուցվածք	21 -
Հոդված 27 - Ակումբի քարտուղարություն	22 -
Հոդված 28 – Գործադիր տնօրեն.....	22 -
Հոդված 29 – Ֆինանսական հարցերով աշխատակից	22 -
Հոդված 30 – Մամուլի քարտուղար.....	22 -
Հոդված 31 – Բժիշկ	22 -
Հոդված 32 – Ֆիզիոթերապեվտ.....	23 -
Հոդված 33 – Անվտանգության հարցերով աշխատակից.....	23 -

Հոդված 34 – Կարգադրիչներ.....	23 -
Հոդված 35 – Երկրպագուների հարցերով պատասխանատու.....	23 -
Հոդված 36 – Առաջին թիմի գլխավոր մարզիչ.....	23 -
Հոդված 37 – Առաջին թիմի մարզչի օգնական.....	24 -
Հոդված 38 – Մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացման ծրագրի ղեկավար.....	24 -
Հոդված 38/1 – Առաջին թիմի այլ մարզիչներ.....	24 -
Հոդված 39 – Մանկապատանեկան թիմերի մարզիչներ.....	24 -
Հոդված 40 – Հոդված 36-39-ին կիրառվող ընդհանուր դրույթներ.....	25 -
Հոդված 41 – Իրավունքներ և պարտականություններ.....	25 -
Հոդված 42 – Մրցաշրջանի ընթացքում փոխարինման պարտականություն.....	25 -
Հոդված 43- ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային և ՀՖՖ Բարձրագույն Խմբի մրցաշարերին մասնակցելու հայտարարագիր.....	25 -
Հոդված 44 – Նվազագույն իրավական տեղեկատվություն.....	26 -
Հոդված 45 – Գրավոր պայմանագիր ֆուտբոլային ընկերության հետ.....	26 -
Հոդված 46 – Իրավական խմբի կառուցվածք և գլխավոր վերահսկող կազմակերպություն.....	27 -
Հոդված 46/1- Հաշվետու իրավաբանական անձ և համախմբված խումբ.....	28 -
Հոդված 47 – Տարեկան ֆինանսական հաշվետվություն.....	29 -
Հոդված 48 – Ֆինանսական հաշվետվություն միջանկյալ ժամանակահատվածի համար ...	29 -
Հոդված 49 – Ժամկետանց վճարումների բացակայություն այլ ֆուտբոլային ակումբների նկատմամբ.....	29 -
Հոդված 50 – Ժամկետանց վճարումների բացակայություն աշխատակիցների և սոցիալական/հարկային մարմինների նկատմամբ.....	31 -
Հոդված 51 – Գրավոր դիմումներ արտոնագրման որոշում ընդունելուց առաջ.....	32 -
Հոդված 52 – Ապագա ֆինանսական տեղեկատվություն.....	33 -
Հոդված 53 – Ակումբների վերահսկողության գործընթաց.....	34 -
Մաս III. ԵԶՐԱՓՄԱԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ	36 -
Հոդված 54 – Հիմք հանդիսացող տեքստ և նամակագրության լեզու.....	36 -
Հոդված 55 – Հավելվածներ.....	36 -
Հոդված 56 – Համապատասխանելիության աուդիտներ.....	36 -
Հոդված 57 – Կարգապահական գործընթացներ.....	36 -
Հոդված 58 – Կիրառման դրույթներ.....	36 -
Հոդված 59 – Նախկին կանոնակարգի չեղյալ համարումը, սույն կանոնակարգի ընդունումը և ուժի մեջ մտնելը.....	36 -
Հավելված I. Հիմնական ընթացակարգ	38 -
ՄԱՍ I.....	43 -
ՄԱՍ II.....	46 -
Հավելված II. ՈՒԵՖԱ-ի ակումբների արտոնագրման կանոնակարգի ներառումը ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման կանոնակարգի մեջ	50 -
Ա – Սկզբունք.....	50 -
Բ – Գործընթաց.....	50 -
Հավելված III. Հատուկ թույլտվություն ներգրավվելու ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերին- Ակումբների արտոնագրման համակարգի արտակարգ կիրառումը	51 -

Հավելված IV. Աուդիտորի և նրա կողմից անցկացվող գնահատման գործընթացների որոշումը - 52 -

- Ա – Սկզբունք.....- 52 -
- Բ – Գնահատման գործընթաց.....- 52 -

Հավելված V. Տեղեկատվության տրամադրման համար նվազագույն պահանջները .....- 53 -

- Ա – Սկզբունք.....- 53 -
- Բ – Հաշվապահական հաշվեկշիռ.....- 53 -
- Գ – Շահույթ և Վնաս.....- 54 -
- Դ – Դրամական միջոցների հոսքի հաշվետվություն.....- 55 -
- Ե – Ֆինանսական հաշվետվությունների ծանոթություններ.....- 56 -
- Զ – Դեկլարության կողմից կազմված ֆինանսական նկարագիր.....- 60 -

Հավելված VI Ֆինանսական հաշվետվությունների նախապատրաստման հիմքեր .....- 62 -

- Ա – Սկզբունք.....- 62 -
- Բ – Կոնսոլիդացման պահանջներ.....- 62 -
- Գ – Ֆուտբոլիստների գրանցումից ծագող ծախսերի նկատմամբ հաշվապահական պահանջներ.....- 63 -
- Դ – Խաղացողի ինքնությունն արտացոլող աղյուսակ.....- 64 -

Հավելված VII - Ժամկետանց վճարումներ հասկացություն.....- 66 -

- Բ – «Վճարումները համարվում են ժամկետանց, եթե նույնիսկ կրեդիտորը չի պահանջել վճարում» կանոնի բացատրություն.....- 66 -

Հավելված VIII - Արտոնագրողի կողմից անցկացվող ֆինանսական չափանիշների և պահանջների գնահատման գործընթաց .....- 68 -

- Ա – Սկզբունք.....- 68 -
- Բ - Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտորի հաշվետվության գնահատում.....- 68 -
- Գ - Այլ ակումբների նկատմամբ ժամկետանց վճարումների գնահատում.....- 69 -
- Դ - Աշխատակիցների և սոցիալական/հարկային մարմինների նկատմամբ ծագած ժամկետանց վճարումների գնահատում.....- 70 -
- Ե - Դիմում-նամակների գնահատում.....- 71 -
- Զ - Ապագա ֆինանսական տեղեկատվության գնահատում.....- 72 -
- Է – Ժամկետանց վճարումների գնահատում- լրացուցիչ.....- 72 -

Հավելված IX - Ակումբների վերահսկողության գործընթաց և ակումբների վերահսկողության տեղեկատվության տրամադրում.....- 74 -

Հավելված X - Խաղացողների բժշկական հետազոտություն .....- 79 -

1. Խաղացողների բժշկական սպասարկում.....- 79 -
2. Պատանի խաղացողների բժշկական սպասարկում.....- 86 -

Հավելված XI - Ռասիզմի դեմ պայքարի ՈՒԵՖԱ-ի 10-կետանոց ծրագիր.....- 88 -

Հիմնվելով ՀՖՖ կանոնադրության գլուխ 29ի 29.1 հոդվածի, ՈՒԵՖԱ-ի Ակումբների Արտոնագրման և Ֆինանսական Արդար Խաղի կանոնակարգի վրա (2012թ. խմբագրություն)՝ ընդունվել է հետևյալ կանոնակարգը՝

ՄԱՍ I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՈՂՎԱԾ 1 – ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐ

1. Այս կանոնակարգը կիրառվում է Հայաստանի Բարձրագույն խմբի մրցաշարերում և ՈՒԵՖԱ-ի հովանու ներքո անցկացվող ակումբային մրցաշարերում (հետագայում՝ «ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարեր») հանդես գալու ժամանակ:
2. Տվյալ կանոնները սահմանում են ՈՒԵՖԱ-ի ակումբների արտոնագրման համակարգի մեջ ներգրավված բոլոր կողմերի իրավունքները, պարտականությունները և պատասխանատվությունը, մասնավորապես՝
  - ա) նվազագույն պահանջները, որոնք պետք է բավարարվեն ՀՖՖ-ի կողմից, որպեսզի նա հանդես գա ենթակա ակումբների արտոնագրողի դերում և նվազագույն գործընթացները, որոնք պետք է իրականացնի արտոնագրողը չափանիշների գնահատման ընթացքում:
  - բ) արտոնագրման թեկնածուն, ինչպես նաև ՀՖՖ-ի կողմից շնորհվող երկու տարբեր արտոնագրերը, այն է՝ ՈՒԵՖԱ-ի Արտոնագիրը, որը պահանջվում է ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերին մասնակցելու համար և Ազգային Արտոնագիրը, որը պահանջվում է ՀՀ Բարձրագույն Խմբի մրցաշարին մասնակցելու համար (մաս II):
  - գ) ՀՖՖ-ի կողմից ՀՀ Բարձրագույն խմբի մրցաշարի և ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերի մասնակցության համապատասխան արտոնագիր ստանալու համար մարզական, ենթակառուցվածքային, կադրային և վարչական, իրավական և ֆինանսական չափանիշներին վերաբերող այն նվազագույն պահանջները, որոնք պետք է բավարարի ակումբը (մաս IV):

ՀՈՂՎԱԾ 2 – ԽՆԴԻՐՆԵՐ

1. Այս կանոնակարգի նպատակն է՝
  - ա) բոլոր ուղղություններով ՀՀ-ում և Եվրոպայում շարունակել աջակցել ու շարունակաբար կատարելագործել ֆուտբոլային չափանիշները և յուրաքանչյուր ակումբում պատանի խաղացողի մարզմանն ու խնամքին տալ շարունակական առաջնայնություն
  - բ) երաշխավորել, որ ակումբներն ունենան ղեկավարման և կազմակերպման բավարար մակարդակ
  - գ) ակումբների մարզական ենթակառուցվածքների համապատասխանեցումը կատարել այնպես, որ խաղացողները, հանդիսատեսը և զանգվածային լրատվական միջոցների ներկայացուցիչները ապահովված լինեն օպտիմալ կերպով ընտրված, սարքավորված և պաշտպանված հարմարություններով
  - դ) ակումբների տնտեսական և ֆինանսական հնարավորությունների բարելավում, վերջիններիս թափանցիկության և վստահելիության մակարդակի բարձրացում

- ե) անհրաժեշտ կարևորություն տալ վարկատուների պաշտպանությանը՝ երաշխավորելով, որ ակումբները կատարեն իրենց պարտավորությունները խաղացողների, սոցիալական/հարկային մարմինների և հատկապես այլ ակումբների նկատմամբ
- զ) պաշտպանել Հայաստանի Բարձրագույն խմբի և ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերի ամբողջականությունն ու սահուն ընթացքը
- է) Եվրոպայում ակումբների համեմատական վերլուծության զարգացման աջակցություն ֆինանսական, մարզական, իրավական, կադրային և վարչական, ենթակառուցվածքային չափանիշներով:

ՀՈՂՎԱԾ 3 – ՏԵՐՄԻՆՆԵՐԻ ՄԱՀՄԱՆՈՒՄ

1. Տվյալ կանոններում կիրառվում են տերմինների հետևյալ սահմանումները.

Վարչական գործընթաց

Օրենքներին և կանոնակարգերին համաձայնեցված գործընթացներ, որոնց նպատակն է փրկել անվճարունակ իրավաբանական անձանց և թույլ տալ նրանց շարունակելու ղեկավարել իրենց բիզնեսը: Այս գործընթացը, որը համարվում է իրավաբանական անձի լուծարման գործընթացի այլընտրանք, հաճախ հայտնի է որպես անցում վարչական գործընթացին: Այստեղ իրավաբանական անձի գործողությունների ամենօրյա կառավարումը կարող է իրականացվել վարկատուների կողմից երաշխավորված կառավարիչի կողմից:

Գործակալ

Ֆիզիկական անձ, ով վարձատրության դիմաց խաղացողներին ներկայացնում է ակումբներին՝ աշխատանքային պայմանագիր կնքելու նպատակով կամ երկու ակումբներին ներկայացնում է միմյանց՝ տրանսֆերային համաձայնագիր կնքելու նպատակով:

Համաձայնեցված ընթացակարգեր

Համաձայնեցված ընթացակարգեր իրականացնելու պայմանավորվածության մեջ աուդիտորը պարտավորվում է իրականացնել աուդիտորական բնույթի համաձայնեցված ընթացակարգեր, որոնց շուրջ համաձայնության են եկել և պետք է զեկուցեն փաստացի բացահայտումների մասին աուդիտորը, աուդիտի ենթարկվող սուբյեկտը և համապատասխան երրորդ կողմը: Ձեկույցը ստացողները վերջինիս վերաբերյալ պետք է կազմեն իրենց սեփական եզրակացությունները: Ձեկույցի օգտագործումը սահմանափակված է այն կողմերով, ովքեր համաձայնության են եկել իրականացված գործընթացների կիրառման կապակցությամբ, քանի որ այդ ընթացակարգերի հիմքում ընկած պատճառներից անտեղյակ կողմերը կարող են սխալ մեկնաբանել դրա արդյունքները:

Ակումբների արտոնագրման չափանիշ

Պահանջներ՝ բաժանված հինգ կատեգորիաների՝ մարզական, ենթակառուցվածքային, կադրային և վարչական, իրավական և ֆինանսական, որոնք պետք է իրականացվեն

	արտոնագրման թեկնածուի կողմից՝ ՀՖՖ-ի կողմից շնորհվող համապատասխան արտոնագիրը ստանալու համար:
Ակումբների արտոնագրման որակի չափանիշ	Փաստաթուղթ, որը սահմանում է այն մինիմալ պահանջները, որոնք արտոնագրողը պետք է կատարի, որպեսզի գործադրի ակումբների արտոնագրման համակարգը:
Ակումբի պահանջներ	Պահանջներ, որոնք պետք է կատարվեն ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարի ընտրական փուլն անցած արտոնագրվողի կողմից:
Խաղացողի հավատարմագրում ձեռք բերելու անմիջական ծախսեր	<p>Խաղացողի հավատարմագրում ձեռք բերելու համար երրորդ կողմերին արված մուծումները՝ հանած ցանկացած մասնագիտական զարգացման կամ այլ ծախսեր: Ծախսերը ներառում են՝</p> <p>ա) վճարում տրանսֆերի համար (ներառյալ մարզումային փոխհատուցումները և համերաշխության վճարները)՝ հավատարմագրումն ապահովելու նպատակով,</p> <p>գ) խաղացողի հավատարմագրում ձեռք բերելու համար կատարված այլ ուղղակի ծախսեր (ներառյալ տրանսֆերների և գործակալների վարձավճարները):</p>
Արտոնագրողին դիմում ներկայացնելու վերջնաժամկետ	Ամսաթիվ, մինչև որը ՀՖՖ-ն պահանջում է արտոնագրման թեկնածուից ներկայացնել ողջ տեղեկատվությունը, որն անհրաժեշտ է համապատասխան արտոնագիր ստանալու դիմումը ձևակերպելու համար: Այս ժամկետները նշված են 9-րդ Հոդվածում:
Խոշոր տնտեսական կարևորություն ունեցող իրադարձություն կամ պայման	Իրադարձություն կամ պայման, որը նյութական ազդեցություն է գործում հաշվետու իրավաբանական անձի ֆինանսական հաշվետվության վրա և կարող է ազդել գործունեության ներկայիս արդյունքների, ֆինանսական կարգավիճակի և զուտ բացասական ակտիվների ներկայացման վրա, այն դեպքում, եթե այդ իրադարձությունը (կամ պայմանը) կատարվեր նախորդ ֆինանսական տարվա հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում:
Ապագա տեղեկատվություն	Ֆինանսական Տեղեկատվություն, որը վերաբերում է ակումբի կարգավիճակին և ֆինանսական վիճակին այն հաշվետու ժամանակաշրջաններում, որոնք ավարտվում են ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերի մեկնարկի տարիներին:
Խումբ	Հիմնադիր/մայր ձեռնարկությունը և նրա բոլոր մասնաճյուղերը: Հիմնադիր/մայր ձեռնարկությունը իրավաբանական անձ է, որն ունի մեկ կամ մի քանի մասնաճյուղ: Մասնաճյուղը իրավաբանական անձ է, ներառյալ ձեռնարկության կարգավիճակով գրանցում չունեցող իրավաբանական անձինք, ինչպես գործընկերությունը, որը վերահսկվում է մեկ ուրիշ իրավաբանական անձի կողմից (հայտնի որպես մայր

Միջազգային ֆինանսական հաշվետվության ստանդարտներ

ձեռնարկություն):

Միջազգային Հաշվապահական Ստանդարտների Խորհրդի (International Accounting Standards Board – IASB) կողմից ընդունված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ: Վերջիններս բաղկացած են հետևյալից՝

- Ֆինանսական հաշվետվության միջազգային ստանդարտներից,
- միջազգային հաշվապահական ստանդարտներից, և
- Ֆինանսական հաշվետվությունների մեկնաբանությունների միջազգային հանձնաժողովի (International Financial Reporting Interpretations Committee – IFRIC) կամ նախկինում գործող մեկնաբանությունների կոմիտեի (Standing Interpretations Committee – SIC) կողմից կազմված մեկնաբանություններից /բացատրություններից:

Միջազգային ստանդարտներ

- աուդիտի (ISA)
- ամփոփումների (ISRE)
- այլ ծառայությունների (ISRS)

Աուդիտի և ստուգումների միջազգային ստանդարտների խրհուրդը (International Auditing Standards Board - IAASB) սահմանում է միջազգային ստանդարտներ, որոնք վերաբերում են՝

- - աուդիտին (International Standards on Auditing – ISA), որոնք պետք է կիրառվեն պատմական ֆինանսական տեղեկատվության աուդիտների ժամանակ
- - ամփոփումներին (International Standards on Review Engagements – ISRS), որոնք պետք է կիրառվեն պատմական ֆինանսական հաշվետվության ամփոփման ժամանակ:
- - հարակից ծառայություններին (International Standards on Related Services – ISRS), որոնք պետք է կիրառվեն տվյալների կազմման ժամանակ և տեղեկատվության նկատմամբ համաձայնեցված ընթացակարգի կիրառման ժամանակ:
- Լրացուցիչ տեղեկատվություն ստանալու համար այցելեք www.ifac.org կայքը:

Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Տեղեկատվություն սկումբի ֆինանսական վիճակի և կարգավիճակի մասին այն հաշվետու ժամանակաշրջաններում, որոնք ավարտվում են ՈՒԵՖԱ-ի սկումբային մրցաշարերի սկսվելու տարուն նախորդող տարվան:

Արտոնագրման թեկնածու

Իրավաբանական անձ, որն ամբողջովին և միանձնյա պատասխանատու է ազգային և միջազգային սկումբային մրցաշարերին մասնակցող ֆուտբոլային թիմի համար, և որը

Արտոնագրման մրցաշրջան	<p>արտոնագիր ստանալու դիմում է ներկայացրել:</p> <p>ՈՒԵՖԱ-ի և ՀՖՖ-ի այն մրցաշրջանը, որի համար դիմորդը դիմել է կամ արդեն ստացել է արտոնագիր: Այն սկսվում է ՀՖՖ-ի կողմից արտոնագրման որոշումների ցուցակը ՈՒԵՖԱ-ին հանձնելու վերջնաժամկետի հաջորդ օրվանից (սովորաբար մայիսի 31) և տևում է մինչև հաջորդ տարվա նույն վերջնաժամկետը:</p>
Արտոնագրող	<p>Մարմին, որն ակումբին համապատասխան արտոնագիր է շնորհում, և որը ղեկավարում է արտոնագրման համակարգը: ՀՀ-ում արտոնագրողը Հայաստանի Ֆուտբոլի Ֆեդերացիան է (ՀՖՖ):</p>
Արտոնագրման որոշումների ցուցակ	<p>Արտոնագրողի կողմից ՈՒԵՖԱ-ին ներկայացվող ցուցակ, որը, տրամադրվող այլ տեղեկատվության հետ մեկտեղ, ներառում է նաև այն արտոնագրման թեկնածուների մասին տեղեկատվություն, որոնք անցել են արտոնագրման գործընթացը և ՈՒԵՖԱ-ի կողմից սահմանված կարգով ՀՖՖ-ի ակումբների արտոնագրման մարմինների կողմից ստացել են համապատասխան արտոնագիր:</p>
Նյութ կամ նյութականություն	<p>Տեղեկությունների բացթողումը կամ սխալ ներկայացումը նյութական է, եթե դրանք կարող են առանձին կամ միասին ազդել ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների տնտեսական որոշումների վրա: Նյութականության աստիճանը կախված է այդ բացթողումների կամ սխալ ներկայացումների չափերից և բնույթից՝ դաստիարակ շրջապատի հանգամանքներից կամ բովանդակությունից: Տեղեկության չափը կամ բնույթը կամ երկուսի համակցությունը կարող են որոշիչ գործոն լինել:</p>
Նվազագույն չափանիշներ	<p>Չափանիշներ, որոնք պետք է բավարարի արտոնագրման թեկնածուն՝ համապատասխան արտոնագիր ստանալու համար:</p>
Հաշվապահական հաշվառման անցկացման ազգային փորձ	<p>Հաշվապահական հաշվառման անցկացման և հաշվետվության պատրաստման/կազմման փորձ, ինչպես նաև ՀՀ-ում տեղեկատվության տրամադրման վերաբերյալ կազմակերպություններին ներկայացված պահանջներ:</p>
Ազգային Արտոնագիր	<p>ՀՖՖ-ի կողմից շնորհվող հավաստագիր, որը հաստատում է արտոնագրման թեկնածուի կողմից իրականացվող ՀՀ Բարձրագույն խմբի մրցաշարին մասնակցելու մինիմալ չափանիշները: Ի հավելումն ակումբի սպորտային չափանիշներով որակավորմանը՝ Ազգային Արտոնագիրը անքակտելի (<i>sine qua non</i>) պայման է ՀՀ Բարձրագույն խմբի մրցաշարին մասնակցելու համար:</p>
Ներգրավված կողմեր	<p>ՀՖՖ-ի և ՈՒԵՖԱ-ի ակումբների արտոնագրման համակարգի մեջ ընդգրկված յուրաքանչյուր ոք, ներառյալ ՀՖՖ-ն և ՈՒԵՖԱ-</p>

	<p>ն, արտոնագրողը, արտոնագրման թեկնածուն և նրանց անունից ներգրավված ցանկացած անհատ:</p>
Հաշվետու կազմակերպություն	<p>Գրանցված անդամ և/կամ ֆուտբոլային կազմակերպություն, իրավաբանական անձանց խումբ կամ իրավաբանական անձանց այլ համակցություն, որոնք արտոնագրողին պետք է ներկայացնեն տեղեկատվություն ակումբների արտոնագրման և վերահսկողության նպատակներով:</p>
Հաշվետու ժամանակաշրջան	<p>Ֆինանսական հաշվետվության ժամանակաշրջան, որը վերջանում է օրենսդրությամբ սահմանված փակման օրը: ՀՀ-ում հաշվետվության ժամանակաշրջանը օրացույցային տարին է (Հունվարի 1-ից Դեկտեմբերի 31-ը):</p>
Նշանակալի փոփոխություն	<p>Իրադարձություն, որը նյութական ազդեցություն է ունեցել արտոնագրողին ներկայացրած նախորդ փաստաթղթային փաթեթի վրա, և որը կպահանջեր այլ մեկնաբանում, եթե կատարվել է մինչև արտոնագրման հայտի և փաստաթղթերի ներկայացումը:</p>
Մարզադաշտ	<p>Մրցաշարային հանդիպման համար նախատեսված տարածք, որը սակայն չի սահմանափակվում միայն դրանով, այլ ընդգրկում է մարզադաշտին կից բոլոր կառույցները և հարմարությունները (օրինակ՝ գրասենյակներ, ընդունելության տարածքներ, լրատվական կենտրոն և հավատարմագրմա կենտրոն):</p>
Հաշվետվության պաշտոնական օր	<p>փակման Հաշվետու իրավաբանական անձի տարեկան հաշվառման ամսաթիվ: ՀՀ ակումբների համար հաշվետվության փակման օրը դեկտեմբերի 31-ն է:</p>
Լրացուցիչ տեղեկատվություն	<p>Ֆինանսական տեղեկատվություն, որը ներկայացվում է արտոնագրողին որպես ֆինանսական հաշվետվության լրացում, եթե վերջինս չի համապատասխանում հաշվապահական հաշվառման անցկացման մասին տեղեկատվության տրամադրման վերաբերյալ նվազագույն պահանջներին: Լրացուցիչ տեղեկատվությունը պետք է կազմված լինի հաշվապահական հաշվառման, ինչպես նաև հաշվառման քաղաքականության հիման վրա, որոնք համապատասխանում են ֆինանսական հաշվետվությանը: Ֆինանսական հաշվետվությունը պետք է վերցված լինի այն աղբյուրներից, որոնք օգտագործվել են տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը կազմելու համար: Որտեղ հարիք է, ներկայացվելիք ֆինանսական տեղեկատվությունը պետք է համաձայնեցված լինի ֆինանսական հաշվետվության որոշակի տեղեկատվության հետ կամ պետք է համապատասխանի վերջինիս:</p>
Մարզումների հարմարություններ	<p>Տարածք/ներ/, որտեղ ակումբի գրանցված խաղացողները կանոնավոր կերպով կատարում են ֆուտբոլային մարզումներ կամ ծավալում են պատանեկան զարգացման</p>

գործունեություն:

ՈՒԵՖԱ-ի Արտոնագիր

ՀՖՖ-ի կողմից շնորհվող հավաստագիր, որը հաստատում է արտոնագրման թեկնածուի կողմից իրականացվող մինիմալ չափանիշների իրականացումը՝ որպես ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերին մասնակցելու մաս: Ի հավելումն ակումբի սպորտային չափանիշներով որակավորմանը՝ ՈՒԵՖԱ-ի արտոնագիրն անքակտելի (*sine qua non*) պայման է ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերին մասնակցելու համար:

1. Արական սեռի ձևը, որն օգտագործվում է այս կանոնակարգում հավասարազոր է իգական սեռի ձևին:

ՄԱՍ II. ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

ՀՈՂՎԱԾ 4 – ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱՂՏՄԱՆ (ԲԱՅԱՌՈՒԹՅԱՆ) ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՈՒԵՖԱ-ն կարող է բացառություն անել այս կանոնակարգում առկա դրույթների վերաբերյալ՝ համաձայն ՈՒԵՖԱ-ի Ակումբների Արտոնագրման և Ֆինանսական Արդար Խաղի կանոնակարգի (2012թ. խմբագրություն) հավելված I-ի դրույթների:

ԳԼՈՒԽ I. ԱՐՏՈՆԱԳՐՈՂ

ՀՈՂՎԱԾ 5 – ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Արտոնագրողը Հայաստանի Ֆուտբոլի Ֆեդերացիան է (ՀՖՖ): Այն ղեկավարում է ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման համակարգը:
2. Արտոնագրողը մասնավորապես պարտավոր է՝
  - ա) հաստատել ակումբների արտոնագրման բաժին՝ համաձայն 6-րդ հոդվածի
  - բ) հաստատել երկու կառավարման մարմին՝ համաձայն 7-րդ հոդվածի
  - գ) ստեղծել պատժամիջոցների ցանկ՝ համաձայն 8-րդ հոդվածի
  - դ) սահմանել արտոնագրման կարգ՝ համաձայն 9-րդ հոդվածի
  - ե) գնահատել ակումբների կողմից ներկայացված փաստաթղթերը, ըստ համապատասխանության, և որոշել, թե արդյոք բոլոր չափանիշները բավարարվել են և ինչպիսի լրացուցիչ տեղեկատվություն է (եթե այդպիսին կա) հարկավոր՝ համաձայն 10-րդ հոդվածի
  - զ) ապահովել արտոնագրման դիմում ներկայացրած բոլոր ակումբների իրավահավասարությունը և երաշխավորել արտոնագրման ընթացքում տրամադրված տեղեկատվության լիակատար գաղտնիությունը՝ համաձայն 11-րդ հոդվածի
  - է) կայացնել համապատասխան արտոնագիր շնորհելու կամ մերժելու որոշում

ՀՈՂՎԱԾ 6 – ՀՖՖ ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ԲԱԺԻՆ

1. ՀՖՖ Ակումբների արտոնագրման բաժնի պարտականություններն ընդգրկում են հետևյալը.
  - ա) ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման համակարգի նախապատրաստում, կիրառում և հետագա զարգացում
  - բ) որոշում կայացնող հանձնաժողովներին վարչական աջակցության ապահովում
  - գ) արտոնագրվողին աջակցության ցուցաբերում, խորհրդատվական ծառայությունների տրամադրում և մրցաշրջանի ընթացքում նրանց գործունեության վերահսկում
  - դ) տեղեկատվության տրամադրում ՈՒԵՖԱ-ին ցանկացած դեպքի մասին, որը տեղի կունենա արտոնագրման որոշում կայացնելուց հետո, և որը կհանգեցնի նախկինում ներկայացված տեղեկատվության էական փոփոխության
  - ե) պատասխանատու անձի պարտականությունների կատարում ՈՒԵՖԱ-ի անդամ հանդիսացող այլ ասոցիացիաների արտոնագրման բաժինների և հենց ՈՒԵՖԱ-ի հետ, փորձի փոխանակման համար
2. Նվազագույնը մեկ հաստիքային աշխատակից կամ արտաքին ֆինանսական խորհրդատու պետք է ունենա որակավորում տնտեսագիտական բնագավառում և պետք է ունենա հաշվապահական

հաշվառման /աուդիտի/ մասնագետի դիպլոմ, որը հաստատվել է կամ համապատասխան ազգային մարմնի կողմից (օրինակ ազգային առևտրաարդյունաբերական պալատի կողմից), կամ պետք է ունենա աշխատանքի երկարամյա փորձ վերը նշված բնագավառներում («կոմպետենտության ճանաչման վկայական»):

ՀՈՂՎԱԾ 7 – ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ (ՈՐՈՇՈՒՄ ԿԱՅԱՑՆՈՂ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ)

1. Ակումբների արտոնագրման մարմիններն են Ակումբների Արտոնագրման Կոմիտեն (ԱԱԿ) (ԱԱԿ-ն գործում է որպես առաջին աստիճանի մարմին) և Արտոնագրման Բողոքարկման Կոմիտեն (ԱԲԿՃ) (ԱԲԿ-ն գործում է որպես բողոքարկման մարմին կամ երկրորդ աստիճանի մարմին), որոնք պետք է միմյանցից անկախ լինեն:
2. Ակումբների Արտոնագրման Կոմիտեն որոշում է կայացնում արտոնագրման թեկնածուին համապատասխան արտոնագիր շնորհելու նպատակահարմարության վերաբերյալ այն փաստաթղթերի հիման վրա, որոնք ներկայացվել են արտոնագրման թեկնածուի կողմից սահմանված վերջնաժամկետների սահմաններում, ինչպես նաև համապատասխան արտոնագրի ետ կանչման վերաբերյալ:
3. Արտոնագրման Բողոքարկման Կոմիտեն ներկայացված բողոքարկումների վերաբերյալ որոշումները կայացնում է գրավոր կերպով և որոշում է համապատասխան արտոնագիր շնորհելու կամ մերժելու հարցը: Արտոնագրման Բողոքարկման Կոմիտեի որոշումը կարող է բողոքարկվել միայն Արբիտրաժային դատարանի առջև՝ համաձայն ՀՖՖ Կանոնակարգի 17-րդ հոդվածի, Արտոնագրման Բողոքարկման Կոմիտեի որոշման ընդունման պահից 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում:
4. Բողոքարկել կարող են միայն.
  - ա) արտոնագրման թեկնածու, ով մերժում է ստացել Ակումբների Արտոնագրման Կոմիտեի կողմից, կամ
  - բ) արտոնագիր ստացած այն ակումբները, որոնց արտոնագիրը ետ է կանչվել Ակումբների Արտոնագրման Կոմիտեի կողմից, կամ
  - գ) ՀՖՖ-ի Արտոնագրման բաժնի պետը, ով գործում է արտոնագրողի անունից:
5. Արտոնագրման Բողոքարկման Կոմիտեն իր որոշումները կայացնում է Ակումբների Արտոնագրման Կոմիտեի որոշումների և արտոնագրման թեկնածուի կողմից ներկայացված բոլոր ընդունելի փաստաթղթերի հիման վրա՝ բողոքարկման գրավոր դիմումի հետ միասին՝ ներկայացված ճիշտ ժամանակին կամ մինչև սահմանված վերջնաժամկետը:
6. Ակումբների արտոնագրման մարմինների անդամները նշանակվում են ՀՖՖ-ի գործադիր կոմիտեի կողմից: Ակումբների արտոնագրման յուրաքանչյուր մարմին բաղկացած է նախագահից, նախագահի տեղակալից և հինգ այլ անդամներից: Ակումբների Արտոնագրման մարմինների անդամները պետք է՝
  - ա) սեփական պարտականությունները կատարելիս գործեն անշահախնդիր
  - բ) ձեռնպահ մնան քվեարկությունից այն դեպքում, երբ առկա են ինչ-որ կասկածներ արտոնագրման թեկնածուի անկախության վերաբերյալ կամ շահերի բախման դեպքում: Այս կապակցությամբ կառավարման մարմնի անդամի անկախությունը չի կարող երաշխավորվել այն դեպքում, երբ նա կամ իր ընտանիքի ցանկացած անդամ (կին, ամուսին, երեխաներ, ծնողներ, եղբայր կամ քույր) հանդիսանում է արտոնագրման

թեկնածուի անդամ, բաժնետեր, բիզնեսի գծով գործընկեր, հովանավոր կամ խորհրդատու:
Վերը նշված ցանկը ծառայում է պարզաբանման նպատակների համար և սպառիչ չէ

- զ) միաժամանակ չհանդիսանան արտոնագրման մենեջեր
- դ) միաժամանակ չհանդիսանան ՀՖՖ դատական կանոնադրական մարմնի անդամ
- ե) ներառի նվազագույնը մեկ որակավորված իրավաբան և աուդիտոր, որն ունի հաշվապահական հաշվառման/աուդիտորի բարձրագույն կրթության դիպլոմ կամ հավաստագիր՝ թողարկված և ճանաչված AAAA-ի անդամների կողմից:

7. Ակումբների Արտոնագրման Կոմիտեի անդամները միաժամանակ չպետք է անդամագրված լինեն ՀՖՖ-ի կանոնադրության համաձայն ստեղծված արտոնագրողի ցանկացած այլ մարմնում և բողոքարկման կոմիտեում:

8. Ակումբների Արտոնագրման մարմինների քվորումը պետք է կազմված լինի նվազագույնը՝

- ա) 7 անդամներից 4-ը Ակումբների Արտոնագրման Կոմիտեի համար
- բ) 7 անդամներից 5-ը Արտոնագրման Բողոքարկման Կոմիտեի համար

Ձայների հավասարության պարագայում Ակումբների Արտոնագրման յուրաքանչյուր մարմնի նախագահի ձայնը որոշիչ է:

9. Ակումբների Արտոնագրման մարմինները պետք է գործեն համաձայն հետևյալ գործընթացային կանոնների՝

- ա) վերջնաժամկետները, որոնք սահմանվում են ամենաուշը յուրաքանչյուր տարվա նոյեմբերի վերջում ՀՖՖ-ի արտոնագրման բաժնի կողմից հրապարակված առանձին փաստաթղթով և հաղորդվում բոլոր կողմերին, ովքեր ներառված են ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման համակարգի մեջ նույնպես ամենաուշը մինչև նոյեմբերի վերջ
- բ) իրավահավասարության սկզբունքների պաշտպանություն (տես Հոդված 11)
- գ) ներկայացուցչություն, որը նշանակում է, որ յուրաքանչյուր դիմող պետք է ունենա առնվազն մեկ ներկայացուցիչ՝ ՀՖՖ-ի արտոնագրման բաժնի հետ կապի պահպանման համար և առնվազն մեկ ներկայացուցիչ արտոնագրման բողոքարկման կոմիտեի ժողովներին մասնակցելու համար: Ավելին, արտոնագրման թեկնածուին կարող է ներկայացնել իրավաբանական կրթությամբ անձ կամ բարձր որակավորում ունեցող աուդիտոր: Ակումբների արտոնագրման մարմինները կարող են կողմի ներկայացուցից պահանջել ներկայացնել նրա որակավորման ապացույց): Լսելի լինելու իրավունքը երաշխավորված է բոլոր դիմորդների համար արտոնագրման գործընթացի ընթացքում: Բոլոր դիմորդներին երաշխավորված է նաև մասնակցելու Ակումբների Արտոնագրման երկու կոմիտեների ժողովներին:
- ե) պաշտոնական լեզու՝
  - ներքին հաղորդակցման համար՝ հայերեն
  - արտաքին հաղորդակցման համար (ՈւԵՖԱ, այլ ազգային ասոցիացիաներ և այլն)՝ անգլերեն և ռուսերեն
- զ) բողոքարկման համար դիմում ներկայացնելու ժամկետները հետևյալն են՝
  - Բողոքարկման դիմում ներկայացնելու սկիզբը համարվում է արտոնագրի մերժման որոշմանը, և պաշտոնապես տեղեկացնելուն հաջորդող աշխատանքային օրը: Ոչ աշխատանքային օրերը և ՀՀ պետական տոները չեն ընդգրկվում հաշվարկման մեջ:
  - Բողոքարկման դիմում ներկայացնելու ժամկետը լրանում է վերջնաժամկետի օրը 18:00:

- է) բողոքարկման ժամկետը արտոնագրի մերժման որոշումը պաշտոնապես հայտարարելուց հետո հինգ օր է
- ը) բողոքարկման արդյունք (օրինակ՝ չհետաձգվող արդյունք)
- թ) պահանջվող ապացույցի տեսակը. արտոնագրողի կողմից համապատասխան գործի համար պահանջվող ցանկացած տիպի գրավոր ապացույց
- ժ) ապացուցման պարտականությունը. արտոնագրման թեկնածուն պարտավոր է ներկայացնել ապացույցներ
- ի) որոշումը. գրավոր որոշումը պետք է պարունակի հետևյալ տեղեկատվությունը՝

- թողարկման վայրը, ամսաթիվը
- որոշում կայացնող մարմնի անդամների անունները
- շահագրգիռ կողմերի անունները և նրանց ներկայացուցիչների անունները
- կողմերի բողոքները
- որոշման դե ֆակտո և դե յուրե պատճառները
- բողոքարկման դատավճիռը
- որոշում կայացնող մարմնի նախագահի ստորագրությունը
- եթե կիրառելի է, բողոքարկման իրավունքի մասին ցուցում, ներառյալ բողոքարկման դիմումի ձևը, որ մարմնին պետք է դիմել և սահմանված բողոքարկման վերջնաժամկետը:

Որոշումը պետք է պաշտոնապես ներկայացվի շահագրգիռ կողմերին (ակումբներ, ՋԼՄ-ներ և այլն) մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

- լ) հիմքեր բողոքարկման համար՝
  - Ակումբների Արտոնագրման Կոմիտեն չի անցկացրել արդար լսումներ կամ էլ խախտել է դիմողի ձայնի իրավունքը
  - Ակումբների Արտոնագրման կոմիտեի կողմից կայացրած որոշումը դե յուրե սխալ էր և խախտել է ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման կանոնակարգերը և/կամ բնական արդարադատությունը և/կամ խեղաթյուրել է այն
  - Ակումբների Արտոնագրման Կոմիտեն կայացրել է որոշում, որը այն չպետք է կայացնե՝ հիմնվելով գործի փաստերի վրա:

- խ) բողոքարկման դիմումի բովանդակությունը և ձևը. բողոքարկման դիմումը պետք է լինի գրավոր և պարունակի հետևյալ ինֆորմացիան՝
  - ո՞ր որոշման դեմ է բողոքարկումը
  - բողոքարկման պատճառը
  - բողոքարկողները
  - բողոքարկողի ունեցած ցանկացած նոր փաստ, ինչպես նաև փաստեր տրամադրելու առաջարկություն:

- ծ) քննարկում (լսումներ).

քննարկումը (լսումները) տեղի է ունենում փակ դռների ետևում և ընդգրկում է որոշում կայացնող և քվորում ապահովող անդամների ցուցումները

- կ) գործընթացի արժեքը /ադմինիստրատիվ վճարներ/կանխավճարներ.
  - Ակումբների Արտոնագրման Կոմիտեի լսումներն անվճար են
  - Արտոնագրման Բողոքարկման Կոմիտեի լսումները կազմում են մինչև 50000 դրամ:

ՀՈՂՎԱԾ 8 – ՊԱՏԺԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

Գնահատման գործընթացի պատշաճ իրականացման համար ՀՖՖ-ն

- ա) ստեղծել է պատժամիջոցների ցանկ (ներկայացված է ՀՖՖ Կարգապահական Կոմիտեի կանոնակարգում) ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման համակարգի համար: Այս պատժամիջոցները վերաբերում են 16-րդ հոդվածի 2-րդ կետում նշված չափանիշները չհարգելուն:
- բ) վերաբերում է նաև ՀՖՖ Կարգապահական Կոմիտեի կանոնակարգում առկա պատժամիջոցների ցանկին՝ ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման համակարգի կանոնակարգի ցանկացած այլ խախտումն ղեկավարում:

ՀՖՖ Կարգապահական Կոմիտեն է որոշում արտոնագրման թեկնածուների դեմ այս սանկցիաները:

ՀՈՂՎԱԾ 9 – ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅ

1. ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման համակարգի հիմնական գործընթացը բնութագրվում է որպես ակումբների արտոնագրման չափանիշի ստուգում և համապատասխան արտոնագրերի շնորհման նկատմամբ վերահսկողություն: Այն բաղկացած է 2 մասից (մի կողմից ազգային արտոնագրի համար, մյուս կողմից ՈՒԵՖԱ-ի) և նկարագրված է Հավելված II-ում: Արտոնագրման հիմնական գործընթացը պետք է ամենամյա որակավորում ստանա անկախ որակավորման մարմնի կողմից՝ ի հակառակ Ակումբների Արտոնագրման Որակի Չափանիշի:
2. ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման համակարգի հիմնական գործընթացը սկսվում է արտոնագրման պատասխանատուի կողմից (դեկտեմբերին) ակումբների արտոնագրման փաստաթղթերի ստեղծմամբ և ավարտվում է ՈւԵՖԱ-ի աշխատակազմին արտոնագրման որոշումների ցուցակի ներկայացմամբ մինչև ՈւԵՖԱ-ի կողմից սահմանված վերջնաժամկետը (սկզբունքորեն մայիսի 31-ին):
3. Ինչպես նշված է Հոդված 7-ի 9-րդ պարագրաֆի ա կետում, վերը նշված կարևոր քայլերի վերջնաժամկետները հստակորեն սահմանված են ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման բաժնի կողմից և ժամանակին ներկայացվում են շահագրգիռ ակումբների ուշադրությանը ամենաուշը դեկտեմբեր ամսվա վերջում:

ՀՈՂՎԱԾ 10 – ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅ

Գնահատման մեթոդները սահմանվում են ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման բաժնի կողմից, բացառությամբ այն կետերի, որոնք պետք է վերահսկեն ֆինանսական չափանիշների կատարումը: Այս մեթոդների համար գոյություն ունեն գնահատման հատուկ գործընթացներ՝ սահմանված հավելված IX-ում:

ՀՈՂՎԱԾ 11 – ԻՐԱՎԱՀԱՎԱՍԱՐՈՒԹՅՈՒՆ և ԳԱՂՏՆԻՈՒԹՅՈՒՆ

1. Արտոնագրողը ապահովում է արտոնագրման բոլոր թեկնածուների իրավահավասարությունը արտոնագրման ողջ գործընթացի ժամանակ:
2. Արտոնագրողը արտոնագրման թեկնածուին երաշխավորում է լիակատար գաղտնիություն արտոնագրման ընթացքում իր կողմից ներկայացված ցանկացած տեղեկատվության համար: Ցանկացած անձ, որը մասնակցում է արտոնագրման գործընթացին որպես արտոնագրող կամ նշանակված է արտոնագրողի կողմից, մինչ իր աշխատանքը սկսելը պարտավոր է ստորագրել գաղտնիություն պահպանելու պարտավորագիր:

ԳԼՈՒԽ II. ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒԻ և ԱՐՏՈՆԱԳԻՐ

ՀՈՂՎԱԾ 12 – ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒԻ ՄԱՀՄԱՆՈՒՄ

1. Արտոնագրման թեկնածու կարող է լինել միայն ֆուտբոլային ակումբը, այսինքն՝ իրավաբանական անձ, որն ամբողջովին և միանձնյա պատասխանատու է այն ֆուտբոլային թիմի համար, որը մասնակցում է ազգային և միջազգային ակումբային մրցաշարերին, և որը
  - ա) կամ գրանցված է որպես ՀՖՖ-ի անդամ (այսուհետև՝ գրանցված անդամ), կամ
  - բ) գրանցված անդամի հետ ունի պայմանագրային հարաբերություններ (այսուհետև՝ «ֆուտբոլային ձեռնարկություն»), կամ
  - գ) ՀՖՖ-ի հետ ունի ուղղակի պայմանագրային հարաբերություններ և ընդունում է ՖԻՖԱ-ի, ՈՒԵՖԱ-ի և ՀՖՖ-ի հիմնական սկզբունքները և կանոնադրությունները, կարգավորումները, հրահանգներն ու որոշումները:
2. Արտոնագիր ստանալու դիմումի ներկայացման ժամանակաշրջանի սկզբում անդամագրությունն ու անուղղակի և ուղղակի պայմանագրային հարաբերությունները (եթե կան այդպիսիք) պետք է գոյություն ունենան երեք շաբաթանակական տարվանից ոչ քիչ ՈՒԵՖԱ-ի արտոնագրի համար և մեկ տարվանից ոչ քիչ Ազգային արտոնագրի համար: Այս ժամանակահատվածում ցանկացած խախտում ակումբի իրավական կազմակերպական ձևի կամ ընկերության կառուցվածքի մեջ՝ (ներառյալ, օրինակ, շտաբ-բնակարանի փոփոխում, ակումբի անվան կամ գույների փոփոխում, կամ բաժնեմասերի բաժանում տարբեր ակումբների միջև) սպորտային չափանիշներով իր որակավորումը բարձրացնելու և/կամ արտոնագիր ստանալու նպատակով վնաս հասցնելը, կղիտարկվի որպես անդամագրության կամ պայմանագրային հարաբերությունների (եթե կան այդպիսիք) դադարեցում՝ այս դրույթի շրջանակներում:

ՀՈՂՎԱԾ 13 – ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Արտոնագրման թեկնածուն արտոնագրողին պետք է ներկայացնի հետևյալը՝
  - ա) ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը և/կամ փաստաթղթերը, որոնք ամբողջովին հաստատում են արտոնագրման պարտականությունների կատարման փաստը և
  - բ) արտոնագրման որոշման կայացման համար անհրաժեշտ ցանկացած այլ փաստաթուղթ:
2. Այստեղ ներառվում է տեղեկատվություն հաշվետու կազմակերպության (կազմակերպությունների) մասին, որի վերաբերյալ պետք է տրամադրվի տեղեկատվություն մարզական, ենթակառուցվածքային, կադրային և ադմինիստրատիվ, իրավաբանական, ֆինանսական չափանիշներով:
3. Արտոնագրողը պետք է անհապաղ տեղեկացվի ցանկացած իրադարձության մասին, որը տեղի է ունեցել արտոնագրման համար դիմումը ներկայացնելուց հետո, եթե այդ իրադարձությունը նախկինում ներկայացված տեղեկատվության մեջ էական փոփոխությունների պատճառ է հանդիսացել:

ՀՄՂՎԱԾ 14 – ԱՐՏՈՆԱԳԻՐ

1. Այն ակումբները, որոնք հնարավորություն են ստացել մասնակցել ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերին իրենց մարզական արդյունքների կամ «Արդար խաղ»-ի սկզբունքով կազմված ՈՒԵՖԱ-ի դասակարգման մեջ իրենց զբաղեցրած տեղի հիման վրա, գալիք մրցաշարջանի համար պետք է ձեռք բերեն ՀՖՖ-ի կողմից տրված արտոնագիր՝ համաձայն ՀՖՖ-ի ակումբների արտոնագրման կանոնակարգի՝ բացառությամբ 15-րդ հոդվածում նշված դեպքերի:

2. Այն ակումբները, որոնք որակավորվում են ՀՖՖ Բարձրագույն Խմբի մրցաշարին սպորտային չափանիշի հիման վրա, պետք է ձեռք բերեն ՀՖՖ կողմից տրվող ազգային արտոնագիր՝ ըստ ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման կանոնների:
3. ՈՒԵՖԱ-ի և Ազգային արտոնագրերի ժամկետը լրանում է այն մրցաշրջանի վերջում, որի ընթացքում այն տրվել է՝ առանց նախօրոք զգուշացման:
4. ՈՒԵՖԱ-ի և Ազգային արտոնագրերը ենթակա չեն փոխանցման:
5. ՈՒԵՖԱ-ի և Ազգային արտոնագրերը կարող են ետ կանչվել ՀՖՖ-ի Ակումբների Արտոնագրման մարմինների կողմից հետևյալ դեպքերում, եթե
  - ա) արտոնագիր տալու համար որևէ պայման այլևս չի բավարարում, կամ
  - բ) արտոնագրողը խախտում է ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման Կանոնակարգում ձևակերպված իր պարտականություններից որևէ մեկը:
6. Արտոնագրի ետ կանչման դեպքում ՀՖՖ-ի արտոնագրման բաժինը համապատասխանաբար պետք է այդ մասին տեղեկացնի ՈՒԵՖԱ-ին:

ՀՈՂՎԱՍԾ 15 – ՀԱՏՈՒԿ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1. Այն դեպքում, երբ ակումբը իր մարզական արդյունքների հիման վրա ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային որևէ մրցաշարին մասնակցելու թույլտվություն է ստացել, սակայն ընդհանրապես չի անցել արտոնագրման որևէ գործընթաց կամ անցել է այնպիսի գործընթաց, որն ավելի քիչ է համարժեք կամ համարժեք չէ այն գործընթացին, որը կիրառվում է ՀՖՖ կողմից շնորհվող ՈՒԵՖԱ-ի արտոնագիր ստանալու դպքում բարձրագույն Խմբի ակումբներում, քանի որ չի պատկանում ՀՖՖ Բարձրագույն Խմբին, ապա ՀՖՖ-ն, որի իրավասության տակ է գտնվում տվյալ ակումբը, իրավունք ունի պահանջել ակումբների արտոնագրման համակարգի արտակարգ կիրառում՝ համաձայն IV հավելվածի:
2. Հիմնվելով այդպիսի արտակարգ կիրառման վրա՝ ՈՒԵՖԱ-ն կարող է հատուկ թույլտվություն տալ տվյալ ակումբին համապատասխան ակումբային մրցաշարին մասնակցելու համար՝ ելնելով ՈՒԵՖԱ-ի համապատասխան ակումբային մրցաշարի կանոնակարգից: Դիմումի այսպիսի աննախադեպ թույլտվությունը կգործի միայն այդ արտոնագրման թեկնածուի համար և միայն նշված ժամանակաշրջանի համար:

ԳԼՈՒԽ III. ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

ՀՈՂՎԱՍԾ 16 – ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՈՒԵՖԱ-ի Արտոնագիր

1. Բացառությամբ 2-րդ պարբերությունում ներկայացված չափանիշների, այս գլխում ներկայացված չափանիշները պետք է բավարարվեն ակումբների կողմից, որպեսզի նրանց շնորհվեն արտոնագրեր ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերին մասնակցելու համար:
2. Հոդված 23, 35, 41 և 42-ում նշված չափանիշների չկատարումը չի հանգեցնի ՈՒԵՖԱ-ի արտոնագրի մերժմանը, սակայն կկիրառվի ՀՖՖ Կարգապահական Կոմիտեի կանոնադրությամբ սահմանված պատժամիջոց (Հոդված 8):

Ազգային Արտոնագիր

3. Բացառությամբ Հոդված 23, 35, 41, 42 և 46-ից 52-ի, այս բաժնում սահմանված չափանիշները պետք է իրականացվեն ակումբների կողմից, որպեսզի նրանց շնորհվի ազգային արտոնագիր

ՀՖՖ Բարձրագույն խմբի առաջնությանը մասնակցելու համար: Հոդված 23, 35, 41 և 42-ում նշված չափանիշների չկատարումը չի հանգեցնի ազգային արտոնագրի մերժմանը, սակայն կկիրառվի ՀՖՖ Կարգապահական Կոմիտեի կանոնադրությամբ սահմանված պատժամիջոց (Հոդված 8): Հոդված 46-ից 52-ում նշված չափանիշների չկատարումը չի հանգեցնի ոչ մի պատժամիջոցի կիրառմանը:

I. ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇ

ՀՈՂՎԱԾ 17 – ՄԱՆԿԱՊԱՍՏԱՆԵԿԱՆ ՖՈՒՏԲՈՒԼ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է ունենա արտոնագրողի կողմից հաստատված մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացման գրավոր ծրագիր: Արտոնագրողը պետք է ստուգի և գնահատի հաստատված մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացման ծրագրի կատարումը:
2. Ծրագրիը պետք է ներառի առնվազն հետևյալ բնագավառները՝
  - ա) մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացման նպատակային խնդիրներ և զարգացման տեսլական
  - բ) մանկապատանեկան սեկտորի կազմակերպչական նկարագիր (կազմակերպչական կառուցվածքը, ընդգրկված մարմինները, հարաբերությունները արտոնագրման թեկնածուի հետ, մանկապատանեկան թիմերը և այլն)
  - գ) աշխատանքային անձնակազմ (տեխնիկական, բժշկական, վարչական և այլն)
  - դ) մանկապատանեկան ֆուտբոլի սեկտորի համար մատչելի ենթակառուցվածք (ուսումնամարզական շինություններ և խաղերի համար նախատեսված տարածքներ և այլն)
  - ե) ֆինանսական ռեսուրսներ (մատչելի բյուջե, աջակցություն արտոնագրման թեկնածուի, ֆուտբոլիստների կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից և այլն)
  - զ) տարբեր տարիքային խմբերի համար ֆուտբոլային կրթության ծրագիր (խաղային հմտությունները, տեխնիկական, տակտիկական և ֆիզիկական)
  - է) *խաղի կանոններ*ի վերաբերյալ կրթական ծրագիր
  - ը) հակախթանիչային կրթական ծրագիր
  - թ) պատանի խաղացողների բժշկական սպասարկում (ներառյալ բժշկական գնումները)
  - ժ) արդյունքների գնահատման և առաջադրված խնդիրների լուծման համար ստուգման գործընթաց և հետադարձ կապի իրականացում
  - ի) ծրագրի ուժի մեջ լինելու տևողությունը (նվազագույնը՝ երեք տարի, առավելագույնը՝ յոթ տարի):
3. Արտոնագրման թեկնածուն այնուհետև պետք է երաշխավորի հետևյալը՝
  - ա) մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացման ծրագրին մասնակցող յուրաքանչյուր երիտասարդ ֆուտբոլիստ, 14.04.1999թ.-ի «Կրթության մասին» ՀՀ Օրենքի համաձայն, հնարավորություն ունի հաճախելու հանրակրթական դպրոցի պարտադիր դասընթացներին և
  - բ) մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացման ծրագրին մասնակցող ոչ մի երիտասարդ ֆուտբոլիստ խոչընդոտներ չպիտի ունենա իր՝ ոչ ֆուտբոլային կրթությունը շարունակելու գործում:

ՀՈՂՎԱԾ 18 – ՄԱՆԿԱՊԱՍՏԱՆԵԿԱՆ ԹԻՄԵՐ

1. Արտոնագրման թեկնածուն իր կամ իր դուստր ընկերության կամ իրեն ամրագրված այլ իրավաբանական անձի կազմում պետք է ունենա նվազագույնը հետևյալ մանկապատանեկան թիմերը՝
  - ա) առնվազն երկու մանկապատանեկան թիմ 15-21 տարիքային խմբում
  - բ) առնվազն երկու մանկապատանեկան թիմ 10-14 տարիքային խմբում (ՈւԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերին մասնակցող ակումբների համար այս տարիքային խմբում առնվազն երկու մանկապատանեկան թիմ)
  - գ) առնվազն մեկ մանկապատանեկան թիմ մինչև 10 տարեկան տարիքային խմբում:
2. Յուրաքանչյուր մանկապատանեկան թիմ, բացի մինչև 10 տարեկանների թիմից, պետք է մասնակցի ազգային, շրջանային և տեղական մակարդակով կազմակերպված և ՀՖՖ-ի կողմից ճանաչված պաշտոնական մրցաշարերին և ծրագրերին:
4. ՀՖՖ-ի կողմից թիմ(եր)ը կհամարվեն փոխկապակցված գրավոր պայմանագրային հարաբերությունների և ինտեգրված մանկապատանեկան զարգացման ծրագրի պարագայում և կստուգվեն արտոնագրման թեկնածուի կողմից ֆինանսական, տեխնիկական և այլ օժանդակության առկայության հաստատման համար:

ՀՈՂՎԱԾ 19 – ԽԱՂԱՅՈՂՆԵՐԻ ԲՇՇԿԱԿԱՆ ԽՆԱՍՔ

Արտոնագրման թեկնածուն պետք է հոգ տանի, որպեսզի բոլոր այն խաղացողները, որոնք իրավունք ունեն հանդես գալու գլխավոր թիմի կազմում, անցնեն ամենամյա բժշկական զննումներ՝ համաձայն ՈւԵՖԱ-ի ակումբների արտոնագրման կանոնակարգի կողմից սահմանված նվազագույն պահանջների:

ՀՈՂՎԱԾ 20 – ՖՈՒՏԲՈՒԼԻՍՏՆԵՐԻ ԳՐԱՆՅՈՒՄ

Արտոնագրման թեկնածուի 10 տարեկանից բարձր բոլոր խաղացողները պետք է գրանցվեն ՀՖՖ-ում՝ համաձայն ՖԻՖԱ-ի ֆուտբոլիստների կարգավիճակի և տեղափոխության կանոնակարգի համապատասխան դրույթների:

ՀՈՂՎԱԾ 21 – ՊՐՈՑԵՍԻՈՆԱԼ ԽԱՂԱՅՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ԳՐԱՎՈՐ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

Համաձայն ՖԻՖԱ-ի ֆուտբոլիստների կարգավիճակի և տեղափոխության կանոնակարգի համապատասխան դրույթների՝ արտոնագրման թեկնածուի բոլոր պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստները պետք է գրավոր պայմանագիր կնքեն վերջինիս հետ:

ՀՈՂՎԱԾ 22 – ՄՐՑԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՐՅԵՐ և ԽԱՂԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է մասնակցի ՀՖՖ-ի կողմից կամ նրա օգնությամբ կազմակերպված մրցավարական հարցերի շուրջ որևէ խորհրդակցության կամ միջոցառման՝ արտոնագրման ենթակա մրցաշրջանին նախորդող տարում:
2. Մրցավարությանը վերաբերող խորհրդակցությանը կամ միջոցառմանը պարտավոր է մասնակցել առնվազն առաջին թիմի ավագը կամ նրա փոխարինողը, ինչպես նաև գլխավոր մարզիչը կամ նրա օգնականը:

ՀՈՂՎԱԾ 23 – ՌԱՍՄԱՅԱԿԱՆ ՀԱՎԱՍԱՐՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՌԻԵՖԱ-ի ապահովության և անվտանգության կանոնակարգում նշված ՌԻԵՖԱ-ի ռասիզմի դեմ պայքարի 10 կետանոց ծրագրի համաձայն՝ արտոնագրման թեկնածուն պետք է հաստատի և կիրառի ռասսայական և ֆուտբոլային խտրականության դեմ պայքարի քաղաքականություն:

II. ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ ՉՍՓԱՆԻՇ

ՀՈՂՎԱԾ 24 – ՌԻԵՖԱ-Ի ԱԿՈՒՄԲԱՅԻՆ ՄՐՅԱՇԱՐԵՐԻ ԱՆՑԿԱՅՄԱՆ ՀԱՍԱՐ ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ ՄԱՐՁԱԴԱՇՏ

1. Արտոնագրման թեկնածուն իր տրամադրության տակ պետք է ունենա ՌԻԵՖԱ-ի ակումբային և ՀՖՖ Բարձրագույն Խմբի մրցաշարերի անցկացման համար հաստատված մարզադաշտ, որը պետք է գտնվի ՀՖՖ-ի գործունեության տարածքում և հաստատված լինի ՀՖՖ-ի կողմից:
2. Եթե արտոնագրման թեկնածուն չի հանդիսանում մարզադաշտի սեփականատերը, ապա նա պետք է ներկայացնի գրավոր պայմանագիր այն մարզադաշտի սեփականատիրոջ (տերերի) հետ, որը կարող է օգտագործել:
3. Այդ պայմանագիրը պետք է երաշխավորի մարզադաշտի(երի) օգտագործումը արտոնագրման մրցաշրջանի ընթացքում ՌԻԵՖԱ-ի և ՀՖՖ-ի տնային հանդիպումներն անցկացնելու համար:
4. Մարզադաշտը(երը) պետք է բավարարի *ՌԻԵՖԱ-ի Մարզադաշտի ենթակառուցվածքի կանոնակարգի* նվազագույն պահանջները և պետք է դասակարգվի որպես նվազագույնը ՌԻԵՖԱ-ի 2-րդ կատեգորիայի մարզադաշտ:

ՀՈՂՎԱԾ 25 – ՌԻՍՈՒՄՆԱՄԱՐՁԱԿԱՆ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ - ՄԱՏՉԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է ամբողջ տարի իր տրամադրության տակ ունենա ուսումնամարզական շինություններ:
2. Եթե արտոնագրման թեկնածուն չի հանդիսանում ուսումնամարզական շինությունների սեփականատեր, ապա նա պետք է գրավոր պայմանագիր ներկայացնի այդ շինությունների սեփականտիրոջ (տերերի) հետ:
3. Այդ պայմանագիրը պետք է երաշխավորի, որ առաջիկա արտոնագրման մրցաշրջանում արտոնագրման թեկնածուի կողմից անցկացվող մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացման ծրագրի շրջանակներում ուսումնամարզական շինությունները կարող են ամբողջ տարի օգտագործվել արտոնագրման թեկնածուի բոլոր թիմերի կողմից:

ՀՈՂՎԱԾ 26 – ՌԻՍՈՒՄՆԱՄԱՐՁԱԿԱՆ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ – ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔ

Ուսումնամարզական շինությունների ենթակառուցվածքը պետք է իր մեջ ներառի նվազագույնը մեկ բացօթյա և մեկ փակ շինություն, հանդերձարան և բուժկետ:

III. ԿԱՐԴԱՅԻՆ ԵՎ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇ

ՀՈՐԿԱՍԾ 27 - ԱԿՈՒՄԲԻ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արտոնագրման թեկնածուն իր քարտուղարությանը պետք է ապահովի անհրաժեշտ քանակի համապատասխան որակավորում ունեցող աշխատակիցներով՝ իր ամենօրյա աշխատանքների իրականացման համար: Իր գործունեությունն իրականացնելու համար արտոնագրման թեկնածուի տրամադրության տակ պետք է լինի սեփական կամ վարձակալությամբ վերցված գրասենյակային տարածք: Նա պետք է երաշխավորի, որ գրասենյակը բաց լինի ՀՖՖ-ի և հասարակության հետ հաղորդակցության համար, և որ այն ապահովված լինի առնվազն հեռախոսով, ֆաքսով և էլեկտրոնային փոստի հարմարություններով:

ՀՈՐԿԱՍԾ 28 – ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՏՆՕՐԵՆ

Արտոնագրման թեկնածուն պետք է նշանակի գործադիր տնօրեն, ով պատասխանատու կլինի օպերատիվ հարցերի լուծման համար:

ՀՈՐԿԱՍԾ 29 – ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է նշանակի ֆինանսական հարցերով որակավորված աշխատակից, ով պատասխանատու կլինի ֆինանսական հարցերի համար:
2. Ֆինանսական հարցերով աշխատակիցը պետք է ունենա հետևյալ որակավորումներից առնվազն մեկը՝
  - ա) հաշվապահի դիպլոմ և/կամ հավաստագիր, կամ
  - բ) որակավորված աուդիտորի դիպլոմ և/կամ հավաստագիր:

ՀՈՐԿԱՍԾ 30 – ՄԱՄՈՒԼԻ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է նշանակի որակավորված մամուլի քարտուղար, ով պատասխանատու կլինի լրատվական խնդիրների համար:
2. Մամուլի քարտուղարը պետք է ունենա հետևյալ որակավորումներից առնվազն մեկը՝
  - ա) լրագրողի դիպլոմ
  - բ) մամուլի քարտուղարի դիպլոմ, որը տրվել է ՀՖՖ-ի կամ վերջինիս կողմից ճանաչված կազմակերպության կողմից:
3. ՀՖՖ-ի կողմից տրված մամուլի քարտուղարի դիպլոմի վավերականության ժամկետը 5 տարի է: Դասընթացների հաճախականությունը կորոշվի ՀՖՖ Արտոնագրման բաժնի կողմից՝ արտոնագրման թեկնածուների հետ խորհրդակցելու պայմանով:

ՀՈՐԿԱՍԾ 31 – ԲԺԻՇԿ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է նշանակի առնվազն մեկ բժիշկ, ով պատասխանատու կլինի ֆուտբոլային խաղերի և մարզումների ընթացքում բժշկական սպասարկման համար, ինչպես նաև հակադոպինգային քաղաքականության համար:
2. Բժիշկը պետք է ունենա Մ. Հերացու անվան Երևանի Պետական Բժշկական Համալսարանի կամ համարժեք դիպլոմ:
3. Նա պետք է պատշաճ կերպով գրանցված լինի ՀՖՖ-ում:

ՀՈՂՎԱԾ 32 – ՖԻԶԻՈԹԵՐԱՊԵՎՏ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է նշանակի առնվազն մեկ ֆիզիոթերապևտ, ով պատասխանատու կլինի ֆուտբոլային խաղերի և մարզումների ժամանակ առաջին թիմի խաղացողների բուժման և մերսման համար:
2. Ֆիզիոթերապևտը պետք է ունենա ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից ճանաչված ֆիզիոթերապևտի դիպլոմ և/կամ ֆիզիոթերապևտի դասընթացների հավաստագիր կամ դրանց համարժեքը:
3. Նա պետք է պատշաճ կերպով գրանցված լինի ՀՖՖ-ում:

ՀՈՂՎԱԾ 33 – ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է նշանակի անվտանգության հարցերով որակավորված աշխատակցի, ով պատասխանատու կլինի ապահովության և անվտանգության խնդիրների համար:
2. Անվտանգության հարցերով աշխատակիցը պետք է ունենա հետևյալ որակավորումներից առնվազն մեկը՝
  - ա) օրինապահ մարմինների կամ անվտանգության ծառայության աշխատակցի արտոնագիր՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության
  - բ) ապահովության և անվտանգության դիպլոմ, որը տրվել է ՀՖՖ-ի կամ ՀՀ կողմից ճանաչված կազմակերպության կողմից:

ՀՈՂՎԱԾ 34 – ԿԱՐԳԱՂՐԻՉՆԵՐ

Արտոնագրման թեկնածուն պետք է վարձի որակավորված կարգադրիչների, որպեսզի տնային խաղերի ընթացքում ապահովի անհրաժեշտ անվտանգությունն ու ապահովությունը:

ՀՈՂՎԱԾ 35 – ԵՐԿՐՊԱԳՈՒՆԵՐԻ ՀԱՐՑԵՐՈՎ ՊԱՏԱՄԽԱՆԱՏՈՒ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է նշանակի ներկայացուցիչ, ով պատասխանատու կլինի երկրպագուների հետ կապի համար:
2. Երկրպագուների հարցերով պատասխանատուն պետք է կանոնավոր կերպով մասնակցի ակումբի ղեկավարության հետ հանդիպումներին և պետք է համագործակցի անվտանգության պատասխանատուի հետ ապահովության և անվտանգության հետ կապված հարցերում:

ՀՈՂՎԱԾ 36 – ԱՌԱՋԻՆ ԹԻՄԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ՄԱՐԶԻՉ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է նշանակի որակավորված գլխավոր մարզիչ, ով պատասխանատու կլինի առաջին թիմի ֆուտբոլային մարզական հարցերի համար:
2. Գլխավոր մարզիչը պետք է ունենա հետևյալ մարզչական որակավորումներից առնվազն մեկը՝
  - ա) ՈԻԵՖԱ-ի «Ա» կարգի մարզչական դիպլոմ
  - բ) գործող, ոչ ՈԻԵՖԱ-ի կողմից տրված մարզչական դիպլոմ, որը համարժեք է ա) կետում նշվածին և ՈԻԵՖԱ-ի կողմից ճանաչվում է որպես այդպիսին
3. Գլխավոր մարզիչը պետք է պատշաճ կերպով գրանցված լինի ՀՖՖ-ում:

ՀՈՂՎԱԾ 37 – ԱՌԱՋԻՆ ԹԻՄԻ ՄԱՐԶՉԻ ՕԳՆԱԿԱՆ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է նշանակի որակավորված մարզիչ, ով օգնում է գլխավոր մարզչին առաջին թիմի խաղերի հետ կապված հարցերում:
2. Առաջին թիմի գլխավոր մարզչի օգնականը պետք է ունենա մարզչական հետևյալ որակավորումներից առնվազն մեկը՝
  - ա) ՈՒԵՖԱ-ի «Ա» կարգի մարզչական դիպլոմ
  - բ) գործող, ոչ ՈւԵՖԱ-ի կողմից տրված մարզչական դիպլոմ, որը համարժեք է ՈւԵՖԱ-ի «Ա» կարգի մարզչական դիպլոմին և ՈՒԵՖԱ-ի կողմից ճանաչվում է որպես այդպիսին:
3. Մարզիչը պետք է պատշաճ կերպով գրանցված լինի ՀՖՖ-ում:

ՀՈՂՎԱԾ 38 – ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՖՈՒՏԲՈՒԼԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է նշանակի մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացման ծրագրի որակավորված ղեկավար, ով պատասխանատու կլինի մանկապատանեկան ֆուտբոլի ամենօրյա աշխատանքների և տեխնիկական սեկտորի համար:
2. Մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացման ծրագրի ղեկավարը պետք է ունենա հետևյալ մարզչական որակավորումներից առնվազն մեկը՝
  - ա) ՈՒԵՖԱ-ի «Ա» կարգի մարզչական դիպլոմ
  - բ) գործող, ոչ ՈւԵՖԱ-ի կողմից տրված մարզչական դիպլոմ, որը համարժեք է ՈւԵՖԱ-ի «Ա» կարգի մարզչական դիպլոմին և ՈՒԵՖԱ-ի կողմից ճանաչվում է որպես այդպիսին:
3. Մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացման ծրագրի ղեկավարը պետք է պատշաճ կերպով գրանցված լինի ՀՖՖ-ում:

ՀՈՂՎԱԾ 38/1 – ԱՌԱՋԻՆ ԹԻՄԻ ԱՅԼ ՄԱՐԶԻՉՆԵՐ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է նշանակի դարպասապահների մարզման և ֆիզիկական պատրաստվածության համար պատասխանատու համապատասխան որակավորում ունեցող մարզիչների:
2. Այդ մարզիչները պետք է ունենան հետևյալ մարզչական որակավորումներից առնվազն մեկը՝
  - ա) ՈՒԵՖԱ-ի “Բ” կարգի մարզչական դիպլոմ
  - բ) գործող, ոչ ՈւԵՖԱ-ի կողմից տրված մարզչական դիպլոմ, որը համարժեք է ՈւԵՖԱ-ի “Բ” կարգի մարզչական դիպլոմին և ՈՒԵՖԱ-ի կողմից ճանաչվում է որպես այդպիսին
3. Մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացման ծրագրի ղեկավարը պետք է պատշաճ կերպով գրանցված լինի ՀՖՖ-ում:

ՀՈՂՎԱԾ 39 – ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԹԻՄԵՐԻ ՄԱՐԶԻՉՆԵՐ

1. Արտոնագրման թեկնածուն իր յուրաքանչյուր պարտադիր մանկապատանեկան թիմերի համար պետք է նշանակի առնվազն մեկ որակավորված մարզիչ, որը պատասխանատու կլինի այդ թիմի համար բոլոր մարզչական ֆուտբոլային հարցերում:
2. Այդ մարզիչները պետք է ունենան հետևյալ որակավորումներից առնվազն մեկը՝
  - ա) ՈՒԵՖԱ-ի «Բ» կարգի մարզչական դիպլոմ
  - բ) գործող, ոչ ՈւԵՖԱ-ի կողմից տրված մարզչական դիպլոմ, որը համարժեք է ՈւԵՖԱ-ի «Բ» կարգի մարզչական դիպլոմին և ՈՒԵՖԱ-ի կողմից ճանաչվում է որպես այդպիսին:

3. Նույն մարզիչը չի կարող մարզել ավելի քան երկու թիմ:
4. Բոլոր մանկապատանեկան մարզիչները պետք է պատշաճ կերպով գրանցված լինեն ՀՖՖ-ում:

ՀՈՐՎԱԾ 40 - ՀՈՐՎԱԾ 36-39-ԻՆ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Համաձայն ՈՒԵՖԱ-ի մարզչական կոնվենցիայի դրույթների կիրառման՝ 36-39 հոդվածներում նշված ՈՒԵՖԱ-ի կողմից պահանջվող մարզչական դիպլոմ ունեցող անձինք համարվում են մարզիչ, եթե
  - ա) ՈՒԵՖԱ-ի անդամ ասոցիացիայի կողմից ստացել են ՈՒԵՖԱ-ի մարզչական դիպլոմ, կամ
  - բ) գոնե սկսել են պահանջվող ՈՒԵՖԱ-ի մարզչական դիպլոմի դասընթացը: Պարզապես անդամագրումը պահանջվող դիպլոմի դասընթացին բավական չէ չափանիշները բավարարելու համար:

ՀՈՐՎԱԾ 41 – ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐ և ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

28-39 հոդվածներում ձևակերպված անձնակազմի իրավունքներն ու պարտականությունները պետք է սահմանված լինեն գրավոր կերպով՝ իրենց աշխատանքային պայմանագրերում և աշխատանքի նկարագրություններում:

ՀՈՐՎԱԾ 42 – ՄՐՅԱՇՐՋԱՆԻ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ ՓՈԽԱՐԻՄԱՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Եթե հոդվածներ 28-39-ում նշված պաշտոնը թափուր է դառնում արտոնագրման մրցաշրջանի ընթացքում, ապա արտոնագրվածը պետք է երաշխավորի, որ առավելագույնը 60-օրյա ժամկետում պաշտոնը կգրադեցվի պահանջվող որակավորումներ ունեցող անձի կողմից:
2. Եթե պաշտոնը թափուր է մնում հիվանդության կամ դժբախտ պատահարի հետևանքով, արտոնագրողը կարող է երկարաձգել նշված 60-օրյա ժամկետը միայն այն դեպքում, երբ հիմնավոր փաստեր են ներկայացվում, որ պաշտոնակատար անձը դեռևս ֆիզիկապես պատրաստ չէ կատարել իր պարտականությունները:
3. Արտոնագրվածը այդպիսի փոփոխության մասին պետք է տեղեկացնի ՀՖՖ-ին 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

IV. ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇ

ՀՈՐՎԱԾ 43- ՈՒԵՖԱ-Ի ԱԿՈՒՄԲԱՅԻՆ և ՀՖՖ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԽՍՐԻ ՄՐՅԱՇՐՇԵՐԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳԻՐ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է ներկայացնի իրավական ուժ ունեցող հայտարարագիր՝ հավաստելով հետևյալը՝
  - ա) ակումբն իրավաբանորեն պարտադիր է ճանաչում ՖԻՖԱ-ի, ՈՒԵՖԱ-ի, ՀՖՖ-ի կանոնադրությունները, կանոնակարգերը, կանոններն ու որոշումները, ինչպես նաև Լոզանում տեղակայված CAS-ի (Court of Arbitration for Sport - Սպորտային հարցերով արբիտրաժային դատարան) իրավագործությունը ՈՒԵՖԱ-ի կանոնադրության համապատասխան հոդվածներով
  - բ) ազգային մակարդակով կիսադա այն մրցաշարերում, որոնք ճանաչված և հաստատված են ՀՖՖ-ի կողմից

- զ) միջազգային մակարդակով կմասնակցի ՌԻԵՖԱ-ի կամ ՖԻՖԱ-ի կողմից ճանաչված մրցաշարերին (այս դրույթը չի վերաբերում ընկերական խաղերին)
  - դ) կտեղեկացնի արտոնագրողին ցանկացած կարևոր փոփոխության, միջոցառման կամ էական տնտեսական կարևորություն ներկայացնող իրավիճակի մասին
  - ե) պետք է ենթարկվի և ուսումնասիրի ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման կանոնակարգը
  - զ) պետք է ենթարկվի և հետամուտ լինի ՌԻԵՖԱ-ի արտոնագրման և ֆինանսական արդար խաղի կանոնակարգերին
  - է) բոլոր ներկայացված փաստաթղթերը պետք է լինեն ամբողջական և ճիշտ
  - ը) լիազորում է ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման բաժնին, ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման մարմիններին, ՌԻԵՖԱ-ի վարչակազմին և ՈւԵՖԱ-ի Արդարադատության վարչակազմի մարմիններին ուսումնասիրելու ներկայացված փաստաթղթերը և ցանկացած համապատասխան մարմնից կամ մասնավոր մարմնից տեղեկատվություն պահանջելու՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության
  - թ) ընդունում է, որ ՌԻԵՖԱ-ն իրավունք է վերապահում իրականացնելու համապատասխանելիության աուդիտներ ազգային մակարդակով՝ համաձայն ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման Կանոնակարգի հոդված 55-ի:
2. Այս հայտարարագիրը պետք է հաստատվի ակումբի իրավասու անձի ստորագրությամբ՝ ՀՖՖ ներկայացնելու ժամկետից ոչ ավել, քան երեք ամիս առաջ:

ՀՈՂՎԱԾ 44 – ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

- 1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է ներկայացնի իր ներկայիս վավեր կանոնադրության պատճենը:
- 2. Եթե այն դեռևս ներառված չէ փաստաթղթերի մեջ՝ համաձայն վերոնշյալ առաջին կետի, ապա արտոնագրման թեկնածուն պետք է այնուհետև քաղվածք ներկայացնի պետական ռեգիստրից կամ ՀՖՖ-ի ակումբի ռեգիստրից, որը պետք է պարունակի հետևյալ նվազագույն տեղեկատվությունը՝
  - ա) անուն
  - բ) շտաբ-բնակարանի հասցե
  - գ) իրավական կառուցվածք
  - դ) ստորագրության իրավունք ունեցող անձանց ցուցակ
  - ե) պահանջվող ստորագրության տեսակ:

ՀՈՂՎԱԾ 45 – ԳՐԱՎՈՐ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ ՖՈՒՏԲՈՒԼԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ

Եթե արտոնագրման թեկնածուն ֆուտբոլային ընկերություն է, ինչպես սահմանված է հոդված 12-ով (պարագրաֆ 1 կետ բ), ապա այն պետք է ներկայացնի գրանցված անդամին իր իրավունքների փոխանցման վերաբերյալ գրավոր պայմանագիր:

- 1. Պայմանագիրը պետք է պարտադրի հետևյալ նվազագույն դրույթները՝
  - ա) ֆուտբոլային ընկերությունը պետք է ենթարկվի ՖԻՖԱ-ի, ՌԻԵՖԱ-ի և ՀՖՖ-ի գործող կանոնադրություններին, կանոնակարգերին, ուղեցույցներին և որոշումներին
  - բ) ֆուտբոլային ընկերությունը չպետք է փոխանցի մասնակցության իր իրավունքն ազգային և միջազգային մակարդակի մրցաշարերում

- զ) ֆուտբոլային ընկերության այսպիսի մրցաշարի մասնակցության իրավունքը կասեցվում է, եթե իրավունքները փոխանցող ակումբը դադարում է հանդես գալ որպես ասոցիացիայի անդամ
  - ը) եթե ֆուտբոլային ընկերությունը սնանկանում կամ լուծարվում է, ապա սա համարվում է անդամակցության դադարեցում կամ պայմանագրային հարաբերությունների խզում՝ սահմանված 12-րդ հոդվածով: Հստակության համար նշենք, որ եթե արտոնագիրն արդեն տրվել է ֆուտբոլային ընկերությանը, ապա այն չի կարող ֆուտբոլային ընկերությունից փոխանցվել գրանցված անդամին
  - ե) ՀՖՖ-ն իրավունք ունի հաստատելու ֆուտբոլային ընկերության անունը, որով վերջինս հանդես է գալիս ՀՖՖ-ի կողմից ճանաչված և հաստատված ազգային ակումբային մրցաշարերին
  - զ) համապատասխան իրավասու ազգային կամ միջազգային արբիտրաժային դատարանի պահանջով ֆուտբոլային ընկերությունը պետք է տրամադրի տեսակետներ և տեղեկատվություն, ինչպես նաև փաստաթղթեր ազգային և/կամ միջազգային մրցաշարում իր մասնակցության վերաբերյալ:
3. Իրավունքների փոխանցման մասին պայմանագիրն ու վերջինիս վերաբերյալ ցանկացած փոփոխություն պետք է հաստատվի ՀՖՖ-ի կողմից:

**ՀՈՂՎԱՍԾ 46 – ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԿԱՆՈՒՑՎԱԾՔ և ԳԼԽԱՎՈՐ ՎԵՐԱՀՄԿՈՂ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ**

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է ՀՖՖ ներկայացնի ղեկավարության կողմից ամբողջովին հաստատված իրավական խմբի ընդհանուր կառուցվածքը՝ սխեմայի տեսքով:
2. Այս փաստաթուղթը պետք է պարունակի տեղեկատվություն բոլոր դուստր, անդամ և վերստուգիչ կազմակերպությունների՝ ընդհուպ մինչև գլխավոր մայր ձեռնարկության և վերջնական վերահսկողություն իրականացնող կողմի մասին: Փաստաթուղթը պետք է ներառի նաև տվյալ մայր ձեռնարկության ցանկացած անդամ կամ դուստր ընկերության վերաբերյալ տեղեկություններ:
3. Իրավական խմբի կառուցվածքում հստակ նշվում է այն կազմակերպությունը, որը հանդիսանում է ՀՖՖ անդամ և թե որ կազմակերպությունն է արտոնագրման թեկնածուն: Իրավական խմբի կառուցվածքում պետք է նաև ներառվի տեղեկատվություն թե՛ ՀՖՖ-ի անդամի, թե՛ արտոնագրման թեկնածուի ցանկացած դուստր ընկերության վերաբերյալ.
  - ա) իրավաբանական անձի անուն
  - բ) իրավաբանական անձի տեսակ
  - գ) հիմնական և ցանկացած ֆուտբոլային գործունեության մասին տեղեկատվություն
  - դ) սեփականության մասնաբաժնի տոկոսադրույք (և ընտրաձայների տոկոսադրույք, եթե վերջինս տարբերվում է սեփականության մասնաբաժնի տոկոսադրույքից)
  - ե) բաժնետիրական կապիտալ
  - զ) բոլոր ակտիվների գումարը
  - է) եկամուտների ընդհանուր գումարը
  - ը) սեփական կապիտալի ընդհանուր ծավալը:

V. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇ (կիրառելի է միայն ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերի համար)

ՀՈԴՎԱԾ 46/1 – ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁ և ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ԽՈՒՄԲ

1. Արտոնագրման թեկնածուն սահմանում է հաշվետու խումբը, այսինքն՝ այն կազմակերպությունը կամ կազմակերպությունների խումբը, որոնց վերաբերյալ՝ համաձայն Հավելված VIII-ի Բ կետի, պետք է տրամադրվի ֆինանսական տեղեկատվություն (օր.՝ մեկ կազմակերպության, համախմբված կամ համակցված ֆինանսական հաշվետվություններ):
2. Հաշվետու խումբը պետք է իր մեջ ընդգրկի բոլոր այն կազմակերպությունները, որոնց հաշվապահական փաստաթղթերում ստորև նշվածը հաշվվում է որպես՝
  - ա) աշխատակիցներին վճարվող փոխհատուցումներ (ինչպես սահմանված է 50-րդ հոդվածում), որոնք բխում են պայմանագրային կամ իրավական պարտականություններից, և
  - բ) ֆուտբոլիստների ձեռքբերման/վաճառքի գրանցման հետ կապված բոլոր ծախսերն ու մուտքերը:
3. Հաշվետու խումբը պետք է իրավաբանական խմբի կառուցվածքում ներառի բոլոր կազմակերպությունները և մասնավորապես բոլոր այն կազմակերպությունները, որոնք եկամուտ են բերում, կատարում են ծառայություններ և/կամ կատարում են ծախսեր արտոնագրման թեկնածուի ստորև նշված գործունեությունների համար՝
  - ա) տոմսեր
  - բ) հովանավորչություն և գովազդ
  - գ) հեռարձակում
  - դ) մերչանդայզինգ և հյուրընկալություն
  - ե) ակումբի գործունեություն (կառավարում, խաղի կազմակերպում և ճամփորդություն)
  - զ) ֆինանսավորում (ներառյալ արտոնագրման թեկնածուի հուսալի կամ գրավադրված ակտիվների ֆինանսավորում)
  - է) մարզադաշտի և մարզումային ենթակառուցվածքների օգտագործում և կառավարում
  - ը) մանկապատանեկան ոլորտ:
4. Կազմակերպությունը կարող է հեռացվել հաշվետու խմբից միայն եթե
  - ա) այն էական չէ արտոնագրման թեկնածուի կողմից ստեղծված ամբողջ խմբի համեմատությամբ, կամ
  - բ) նրա հիմնական գործունեությունը կամված չէ ֆուտբոլային ակումբի գործունեության, գտնվելու վայրի, ակտիվների և բրենդի (անվան) հետ:
5. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է՝
  - ա) հայտարարի արդյոք 3-րդ կետում նշված գործողությունների ցանկը ներառվել է հաշվետու խմբում ընդգրկված կազմակերպություններից մեկի հաշվապահական փաստաթղթերի մեջ և տվել է մանրամասն բացատրություն եթե ներառված չէ, և
  - բ) հիմնավորի մանրամասնորեն իրավաբանական խմբի կառուցվածքում ընդգրկված կազմակերպության՝ հաշվետու խմբում առկա չլինելու հանգամանքը:

ՀՈՂՎԱԾ 47 – ՏԱՐԵԿԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1. Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը նախապատրաստվում և ներկայացվում է համաձայն նախօրոք հաստատված ժամկետի: Այն պետք է ներկայացվի մինչև արտոնագրողին դիմումը հանձնելու վերջնաժամկետը և մինչև արտոնագրման որոշումների ցուցակը ՈԻԵՖԱ-ին հանձնելու վերջնաժամկետը:
2. Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը պետք է ենթարկվի աուդիտորական ստուգման անկախ աուդիտորի կողմից՝ համաձայն հավելված V-ում սահմանված կարգի:
3. Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը պետք է բաղկացած լինի հետևյալից՝
  - ա) հաշվապահական հաշվեկշիռ
  - բ) շահույթի և վնասի վերաբերյալ հաշվետվություն
  - գ) դրամական միջոցների հոսքի վերաբերյալ հաշվետվություն
  - դ) հաշվառային քաղաքականության կարևոր ասպարեզները ներառող գրառումներ և այլ բացատրական գրառումներ և
  - ե) ղեկավարության կողմից պատրաստված ֆինանսական ամփոփում:
4. Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը պետք է համապատասխանի հավելված VII-ում սահմանված տեղեկատվության տրամադրման նվազագույն պահանջներին և հավելված VIII-ում սահմանված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքներին: Այնտեղ պետք է ներկայացվեն նախկին մրցաշրջանի պաշտոնական փակման օրվա դրությամբ համեմատական ցուցանիշները:
5. Եթե տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը չի համապատասխանում հաշվապահական հաշվառման բովանդակության և վարույթի նվազագույն պահանջներին, ինչպես սահմանված է վերոնշյալ 4-րդ կետում, ապա արտոնագրման թեկնածուն պետք է լրացուցիչ տեղեկություններ հավաքի, որպեսզի համապատասխանի տեղեկատվության տրամադրման նվազագույն պահանջներին: Լրացուցիչ տեղեկատվությունը գնահատվում է անկախ աուդիտորի կողմից՝ համաձայն հավելված VI-ում սահմանված կարգի:

ՀՈՂՎԱԾ 48 – ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾԻ ՀԱՄԱՐ

Ենթակա չէ կիրառման ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման համակարգում:

ՀՈՂՎԱԾ 49 – ԺԱՄԿԵՏԱՆՅ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԻ ԲԱՅԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԱՅԼ ՖՈՒՏԲՈՒԱՅԻՆ ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է ապացուցի, որ չունի տրանսֆերային գործունեությունից ծագած, մինչև նախորդ տարվա դեկտեմբերի 31-ը իրականացված տրանսֆերային գործունեության հետ կապված ոչ մի ժամկետանց վճարում՝ արտոնագրի համար դիմած մրցաշրջանի մարտի 31-ի դրությամբ (համաձայն հավելված IX-ի):
2. Պարտքերը տրանսֆերային գործունեության արդյունքում առաջացած ֆուտբոլային ակումբներին հասանելիք գումարներն են, որոնք ընդգրկում են նաև մարզումային փոխհատուցումն ու համերաշխության վճարները՝ սահմանված ինչպես ՖԻՖԱ-ի Ֆուտբոլիստների կարգավիճակի և տեղափոխության կանոնակարգում, այնպես էլ ցանկացած գումար, որը պետք է վճարվի որոշակի պայմանների իրականացման դեպքում:
3. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է պատրաստի ու արտոնագրողին ներկայացնի տրանսֆերային հարցերով իր պարտքերի աղյուսակը: Այդ աղյուսակը պետք է պատրաստվի

նույնիսկ այն դեպքում, եթե տվյալ շրջանում տրանսֆերներ/վարձակալությամբ տրանսֆերներ տեղի չեն ունեցել:

4. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է տեղեկություններ տրամադրի մինչև դեկտեմբերի 31-ն իրականացրած տրանսֆերային ողջ գործունեության (ներառյալ վարձակալությամբ տրանսֆերների) վերաբերյալ, անկախ նրանից, թե արդյոք կա որևէ սպասվող գումար, որը պետք է վճարվի դեկտեմբերի 31-ին: Ավելին, արտոնագրման թեկնածուն պետք է ներկայացնի քննության առարկա բոլոր տրանսֆերները, որոնց դեպքում դեռևս վճիռ չի կայացվել՝ լինի դա ՀՀ օրենսդրության, ազգային կամ միջազգային ֆուտբոլային մարմինների կամ համապատասխան արբիտրաժային տրիբունալին քննության ներկայացված հայցերը:
5. Տրանսֆերային հարցերով պարտքերի աղյուսակը պետք է պարունակի հետևյալ նվազագույն տեղեկատվությունը (յուրաքանչյուր ֆուտբոլիստի տրանսֆերի դեպքում՝ ներառյալ վարձակալությունը)՝
  - ա) խաղացողը (անուն և համար)
  - բ) տրանսֆերային/փոխառության պայմանագրի ամսաթիվը
  - գ) ֆուտբոլային ակումբի անվանումը, որտեղ ֆուտբոլիստը մինչ այդ գրանցված է եղել
  - դ) վճարված և/կամ վճարման ենթակա տրանսֆերի (կամ փոխառության) վարձը (ներառյալ մարզումային փոխհատուցումն ու համերաշխության վճարը), անգամ եթե վճարումը չի պահանջվել կրեդիտորի կողմից
  - ե) վճարված և/կամ վճարման ենթակա այլ ուղղակի ծախսեր գրանցում ձեռք բերելու համար
  - զ) վճարված գումարը և վճարման ամսաթիվը
  - է) դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա բալանսային վճարման ենթակա գումար յուրաքանչյուր ֆուտբոլիստի տրանսֆերի համար՝ ներառյալ յուրաքանչյուր չվճարված մասնիկի սահմանված վերջնաժամկետը
  - ը) մարտի 31-ի դրությամբ առկա վճարման ենթակա ցանկացած գումար (որը մնացել էր դեկտեմբերի 31-ից), որն իր մեջ պետք է ներառի յուրաքանչյուր չվճարված մասնիկի սահմանված վերջնաժամկետը և համապատասխան բացատրական նշումը, և
  - թ) պայմանական վճարումներ (պայմանական պարտականություններ), որոնք դեռևս չեն հաստատվել դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմված հաշվեկշռում:
6. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է հավասարակշռի տրանսֆերային հարցերով վճարումների աղյուսակում առկա պարտականությունների ընդհանուր գումարը «ֆուտբոլիստների տրանսֆերներին վերաբերող վճարվելիք հաշիվների» հաշվապահական հաշվեկշռի համապատասխան գումարի (եթե կիրառելի է) կամ հիմնական հաշվապահական հաշվեկշռի հետ:
7. Տրանսֆերային վճարումների աղյուսակը պետք է հաստատվի դեկավարության կողմից՝ արտոնագրման թեկնածուի գործադիր մարմնի համառոտ հայտարարությամբ և ստորագրությամբ:
8. Արտոնագրման թեկնածուն նմանատիպ տեղեկատվություն պետք է ներկայացնի ֆուտբոլիստի տրանսֆերից ստացվող եկամուտի վերաբերյալ՝ համաձայն տրանսֆերների եկամուտների աղյուսակի:

ՀՈՂՎԱԾ 50 – ԺԱՄԿԵՏԱՆՅ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԻ ԲԱՅԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ և ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ/ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է ապացուցի, որ արտոնագրման մրցաշրջանին նախորդող մարտի 31-ի դրությամբ նա իր աշխատողների ինչպես նաև սոցիալական ու հարկային մարմինների նկատմամբ պայմանագրային և իրավական պարտականությունների կատարման հարցերով և մինչև նախորդ տարվա դեկտեմբերի 31-ը ձևավորված ժամկետանց պարտք (ինչպես սահմանված է Հավելված IX-ում) չի ունեցել:
2. Պարտքերը այն գումարներն են, որոնք պետք է վճարվեն աշխատողներին, ինչպես նաև սոցիալական և հարկային մարմիններին՝ ելնելով աշխատողների նկատմամբ ունեցած պայմանագրային և իրավական պարտականություններից: Աս դրույթը վերաբերում է այն գումարներին, որոնք վճարվում են տարբեր պատճառներով ալևս արտոնագրման թեկնածուի աշխատողներ չհանդիսացող մարդկանց: Պարտքերը պետք է մարվեն պայմանագրում նշված և/կամ օրենսդրությամբ սահմանված ժամանակահատվածում՝ անկախ ֆինանսական հաշվետվության մեջ այս պարտքերի հաշվառման ձևից:
3. «Աշխատողներ» տերմինը իր մեջ ներառում է հետևյալ մարդկանց՝
  - ա) բոլոր պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստներին՝ համաձայն ՖԻՖԱ-ի Ֆուտբոլիստների կարգավիճակի և տեղափոխության գործադրվող կանոնակարգի
  - բ) հողված 28-37-ում ամրագրված վարչական, տեխնիկական, բժշկական և անվտանգության հարցերով զբաղվող անձնակազմը:
4. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է ցուցակ/աղյուսակ կազմի, որտեղ տեղ կգտնեն այն աշխատողները, ովքեր աշխատանքի են ընդունվել մինչև արտոնագրման շրջանին նախորդող տարվա դեկտեմբերի 31-ը, այսինքն՝ ոչ միայն նրանք, ովքեր տարվա վերջում դեռ աշխատում են: Ցուցակը/աղյուսակը պետք է ներկայացվի արտոնագրողին:
5. Յուրաքանչյուր աշխատողի վերաբերյալ պետք է տրամադրել առնվազն հետևյալ տեղեկատվությունը՝
  - ա) աշխատողի անունը
  - բ) աշխատողի զբաղեցրած պաշտոնը
  - գ) աշխատանքի ընդունման ամսաթիվը
  - դ) աշխատանքից ազատման ամսաթիվը (եթե առկա է)
  - ե) դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա ցանկացած բալանսային վճարման ենթակա գումար՝ նշելով յուրաքանչյուր չվճարված մասնիկի սահմանված վերջնաժամկետը, և
  - զ) մարտի 31-ի դրությամբ առկա ցանկացած վճարման ենթակա գումար (դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մնացած)՝ ներառյալ յուրաքանչյուր չվճարված մասնիկի սահմանված վերջնաժամկետը
6. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է հավասարակշռի աշխատողների հարցերով վճարումների աղյուսակում առկա պարտականությունների ընդհանուր գումարը «աշխատողների վճարվելիք հաշիվների» հաշվապահական հաշվեկշռի գումարի կամ հիմնական հաշվապահական հաշվեկշռի հետ:
7. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է արտոնագրման շրջանին նախորդող տարվա դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ աուդիտորին և/կամ արտոնագրողին ներկայացնի վճարման ենթակա գումարի (եթե այդպիսին առկա է) ապացույց հանդիսացող անհրաժեշտ սոցիալական/հարկային

մարմիններին ներկայացվող աղյուսակը՝ որպես իրենց աշխատողների նկատմամբ ունեցած պայմանագրային և իրավական պարտականությունների մաս:

8. Սոցիալական/հարկային մարմիններին կատարվող յուրաքանչյուր վճարման դիմաց բացատրության հետ մեկտեղ պետք է տրվի հետևյալ տեղեկատվությունը՝
  - ա) կրեդիտորի անունը
  - բ) դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա ցանկացած վճարման ենթակա գումար, ներառյալ յուրաքանչյուր չվճարված մասնիկի սահմանված վերջնաժամկետը
  - գ) մարտի 31-ի դրությամբ առկա ցանկացած վճարման ենթակա գումար (դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մնացած), ներառյալ յուրաքանչյուր չվճարված մասնիկի սահմանված վերջնաժամկետը
  - դ) Վերը նշված վճարման ենթակա գումարներին վերաբերող բոլոր օժանդակող փաստաթղթերը:
9. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է հավասարակշռի սոցիալական/հարկային աղյուսակում առկա պարտականությունների ընդհանուր գումարը «Սոցիալական/հարկային մարմիններին վճարման ենթակա հաշիվների» հաշվապահական հաշվեկշռի (ֆինանսական հաշվետվություն) գումարի կամ հիմնական հաշվապահական հաշվեկշռի հետ:
10. Աշխատողների, ինչպես նաև սոցիալական/հարկային աղյուսակները պետք է հաստատվեն ղեկավարության կողմից: Այն պետք է հիմնավորվի արտոնագրման թեկնածուի գործադիր մարմնի կողմից ներկայացված և ստորագրված գրությամբ:

Հոդված 51 – ԳՐԱՎՈՐ ԴԽՈՒՄՆԵՐ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒՑ ԱՌԱՋ

1. Յոթ օրվա ընթացքում, մինչև այն ժամանակահատվածի սկիզբը, որի ընթացքում Ակումբների Արտոնագրման Կոմիտեի կողմից պետք է կայացվի արտոնագրման որոշումը, արտոնագրման թեկնածուն պետք է գրավոր դիմի արտոնագրողին:
2. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է հաստատի հետևյալը.
  - ա) արտոնագրողին ներկայացված բոլոր փաստաթղթերը ամբողջական են և ճշգրիտ
  - բ) արդյոք տեղի չի ունեցել արտոնագրման չափանիշին վերաբերող որևէ էական փոփոխություն
  - գ) արդյոք չի կատարվել որևէ իրադարձություն կամ փոխվել որևէ պայման, որը խոշոր տնտեսական կարևորություն ունի, ինչը կարող է հակադարձ ազդեցություն թողնել արտոնագրման թեկնածուի ֆինանսական կարգավիճակի վրա՝ արդեն ստուգված նախորդ տարեկան ֆինանսական հաշվետվության հաշվեկշռի օրվանից ի վեր (եթե կիրառելի է): Եթե տեղի է ունեցել տնտեսական կարևորություն ունեցող որևէ իրադարձություն կամ պայման, ապա ղեկավարության նամակը պետք է ներառի իրաձարձության կամ պայմանի բնութագիրը և դրա ֆինանսական ազդեցության գնահատականը կամ էլ հայտարարություն, որ նման գնահատական չի կարող տրվել:
  - դ) Արդյոք արտոնագրման թեկնածուն (կամ ՀՖՖ-ի գրանցված անդամը, որն ունի պայմանագրային հարաբերություններ արտոնագրման թեկնածուի հետ համաձայն 12-րդ հոդվածի) կամ էլ հաշվետու խմբում ընդգրկված արտոնագրման թեկնածուի ցանկացած մայր կազմակերպություն չի փնտրում կամ չի ստացել պաշտպանություն իր վարկատուներից համաձայն օրենքների և կանոնակարգերի (ներառյալ կամավոր և պարտադիր վարչական գործընթացները) արտոնագրման մրցաշրջանից 12 ամիս առաջ: Խոշոր տնտեսական կարևորություն ունեցող իրադարձություններից են՝

- ա) հաստատագրված ժամկետով վերցված փոխառության մարման ժամկետի մոտեցումը առանց վերափոխառման կամ վերավճարման իրատեսական հեռանկարի
  - բ) ֆինանսավորողների կամ այլ կրեդիտորների կողմից ֆինանսական օժանդակության դադարեցման հեռանկար
  - գ) նշանակալի արտադրական վնասներ՝ ներկայացված վերջին ֆինանսական հաշվետվություններից ի վեր
  - դ) կրեդիտորներին ճիշտ ժամանակին վճարելու անկարողություն
  - ե) ֆինանսավորողների հետ վարկային պայմանագրի պայմանները բավարարելու անկարողություն
  - զ) նյութական կեղծիքի բացահայտում և հաստատում կամ սխալներ, որոնք ցույց են տալիս, որ ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրիտ չեն
  - է) ընթացող դատական գործընթացներ արտոնագրման թեկնածուի դեմ, որոնց արդյունքում կարող են լինել հայցեր, որոնց անհնար է բավարարել
  - ը) արտոնագրման թեկնածուի գործադիր պատասխանատվությունները ստանձնել է մի անձ(ինք), որի նշանակումը կատարվել է դրսից, և ոչ ղեկավարության կողմից, կապված որևէ իրավական կամ անվճարունակության ընթացակարգերի հետ
  - թ) հիմնական ղեկավարության նշանակալի փոփոխություն
  - ժ) ղեկավարությունը որոշում, ըստ որի մտադրվում է լուծարել իրավաբանական անձը, դադարեցնել առևտրային կապերը, կամ կրեդիտորներից պաշտպանության համար դիմել օրենքներին կամ կանոնակարգերին, և որ ոչ մի ուրիշ իրատեսական այլընտրանք չկա:
3. Եթե խոշոր տնտեսական կարևորություն ունեցող որևէ իրադարձություն կամ իրավիճակ է ստեղծվել, ապա ղեկավարության դիմում նամակը պետք է ընդգրկի այդ իրադարձության կամ իրավիճակի նկարագրությունը և դրա ֆինանսական մոտավոր ազդեցությունը, կամ հայտարարություն այն մասին, որ այդ մոտավոր հաշվարկը չի կարող իրականացնել:
4. Այդ նամակը պետք է հաստատվի արտոնագրման թեկնածուի գործադիր մարմնի ստորագրությամբ:

Հոդված 52 – Աղստուծի ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է պատրաստի և ներկայացնի ապագա ֆինանսական տեղեկատվություն, որը հիմնված կլինի հաշվետու իրավաբանական անձի ղեկավարության կողմից ձեռնարկվելիք հետագա հնարավոր գործողությունների ենթադրությունների վրա, հատկապես որպեսզի արտոնագրողին ցույց տա իր գործունեության շարունակականության կարողությունները գոնե մինչև արտոնագրման սեզոնի ավարտը:
2. Եթե արտոնագրման թեկնածուն համապատասխանում է ինդիկատոր 1 կամ 2-ում նկարագրված պայմաններից որևէ մեկին, ապա նա հանդիսանում է այդ ինդիկատորի խախտող:
  - ա) **Ինդիկատոր 1. Գործունեության շարունակականություն**
Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությանը վերաբերող աուդիտորի եզրակացությունը, որը ներկայացվում է հոդված 47-ին համապատասխան, ներառում է իր մեջ հատուկ նկատառում կամ պայմանական-դրական եզրակացություն:
  - բ) **Ինդիկատոր 2. Բացասական կապիտալ**

Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը /ըստ անհրաժեշտության ներառյալ նաև լրացուցիչ տեղեկատվությունը/, որը ներկայացված է հոդված 47-ին համապատասխան, արտացոլում է նախորդ ֆինանսական տարվա հաշվետվության մեջ ներառված թվերի համեմատությամբ զուտ պարտավորությունների վատթարացած վիճակը:

3. Ապագա ֆինանսական տեղեկատվությունը պետք է ծածկի այն ժամանակաշրջանը, որը սկսվում է հետևյալ երկու ամսաթվերից հետո՝ տարեկան ֆինանսական հաշվետվության ամսաթիվը /համապատասխան դեպքերում/ կամ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվության հաշվեկշռի ամսաթիվը, ինչպես նաև պետք է ծածկի արտոնագրման ամբողջ ժամանակաշրջանը:
4. Ապագա ֆինանսական տեղեկատվությունը բաղկացած է՝
  - ա) շահույթի և վնասի պլանավորված հաշվից՝ անմիջապես նախորդող ֆինանսական տարվա համեմատական տվյալներով
  - բ) դրամական հոսքի պլանավորված ընթացքից՝ անմիջապես նախորդող ֆինանսական տարվա համեմատական տվյալներով:
  - գ) բացատրական ծանոթություններից, ներառյալ կարճ նկարագրություն /պատմական ֆինանսական և այլ տեղեկատվության համապատասխան ասպեկտների հղումներով/ յուրաքանչյուր էական ենթադրության մասին, որն օգտագործվել է շահույթի և վնասի, դրամական հոսքի մասին հաշվետվության նախագծի պատրաստման համար, ինչպես նաև հակիրճ նկարագրություն այն կարևոր ռիսկերի մասին, որոնք կարող են վատ անդրադառնալ հետագա ֆինանսական արդյունքների վրա:
5. Ապագա ֆինանսական տեղեկատվությունը պետք է պատրաստվի նվազագույնը եռամսյակային հիմքերի վրա:
6. Ապագա ֆինանսական տեղեկատվությունը պետք է պատրաստվի նույն կանոններով, ինչ և նախորդ տարվա ֆինանսական հաշվետվության աուդիտը՝ կիրառելով հաշվառման նույն քաղաքականությունը, որն օգտագործվել է տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը պատրաստելիս, բացառությամբ հաշվառման քաղաքականության այն փոփոխությունների, որոնք տեղի են ունեցել վերջին տարեկան ֆինանսական հաշվետվության ամսաթվից հետո, և որոնք արտացոլված կլինեն հաջորդ ֆինանսական տարվա հաշվետվության մեջ: Այս դեպքում դա պետք է մանրամասնորեն նկարագրվի:
7. Ապագա ֆինանսական տեղեկատվությունը պետք է համապատասխանի հավելված VII-ում սահմանված տեղեկատվության տրամադրման նվազագույն պահանջներին: Լրացուցիչ հոդվածները կամ նշումները պետք է ներառվեն այն դեպքում, երբ դրանք բացատրական նշանակություն ունեն կամ, եթե առանց դրանց հետագա ֆինանսական տեղեկատվությունը անհասկանալի կլինի:
8. Ապագա ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև ենթադրությունները, որոնց հիման վրա այն պատրաստվել է պետք է հաստատված լինեն ղեկավարության կողմից, ինչը պետք է ապացուցվի հաշվետու կազմակերպության գործադիր մարմնի կողմից հակիրճ դիմումի և ստորագրության ներկայացումով:

Հոդված 53 – ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅ

1. Ակումբների վերահսկողության գործընթացը սկսվում է արտոնագրողի կողմից արտոնագրման որոշումների ցուցակը ՈՒԵՖԱ-ի աշխատակազմին ներկայացնելով և ավարտվում է արտոնագրման մրցաշրջանի վերջում:
2. Ակումբների վերահսկողության գործընթացն ընդգրկում է՝

- ա) ակումբների վերահսկողության գործընթացի փաստաթղթերի տրամադրումը արտոնագրողին և արտոնագրման թեկնածուին
  - բ) ակումբների վերահսկողության գործընթացի համար պահանջվող փաստաթղթերի լրացումը և վերադարձը արտոնագրողին՝ արտոնագրման թեկնածուի կողմից
  - գ) արտոնագրողի կողմից յուրաքանչյուր արտոնագրման թեկնածուի կողմից ներկայացված փաստաթղթերի գնահատումը և հաստատումը դրանց լրացված լինելու մասին
  - դ) արտոնագրողի կողմից հաստատված փաստաթղթերի ներկայացումը ՌԻԵՖԱ-ի աշխատակազմին
  - ե) ներկայացված փաստաթղթերի գնահատումը ՌԻԵՖԱ-ի Ակումբների ֆինանսական վերահսկման մարմնի (ԱՖՎՄ) կողմից
  - զ) անհրաժեշտության դեպքում ՌԻԵՖԱ-ի աշխատակազմի կամ ՌԻԵՖԱ-ի Ակումբների ֆինանսական վերահսկման մարմնի կողմից լրացուցիչ փաստաթղթերի պահանջը
  - է) ՌԻԵՖԱ-ի Ակումբների ֆինանսական վերահսկման մարմնի կողմից որոշման կայացում՝ ինչպես սահմանված է ՌԻԵՖԱ-ի Ակումբների ֆինանսական վերահսկման մարմինը ղեկավարող ընթացակարգային կանոնների համապատասխան դրույթներում:
3. Արտոնագրողը նախատեսված ժամանակահատվածում ՌԻԵՖԱ-ի աշխատակազմի կողմից տեղեկացվում է հաստատված փաստաթղթերի՝ ՌԻԵՖԱ-ի աշխատակազմին ներկայացման վերջնաժամկետի մասին:
4. Ակումբների վերահսկողության գործընթացի իրականացման հիմնական ընթացակարգը ներկայացված է սույն կանոնակարգի Հավելված IX-ում:

ՄԱՍ III. ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՈՂՎԱԾ 54 – ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՅՈՂ ՏԵՔՍԵ և ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԼԵԶՈՒ

1. Եթե տվյալ կանոնակարգի անգլերեն և հայերեն տարբերակների թարգմանության մեջ կան անհամապատասխանություն, հայերեն տարբերակը գերակայում է (տես ՀՖՖ կանոնադրության 2.15 Հոդվածը):
2. ՈՒԵՖԱ-ի և ՀՖՖ-ի և/կամ արտոնագրվածի միջև ամբողջ նամակագրությունը պետք է լինեն անգլերենով և ՈՒԵՖԱ-ն կարող է ՀՖՖ-ից և/կամ արտոնագրվածից պահանջել նրանց փաստաթղթերի սեփական միջոցներով կատարված հաստատված թարգմանությունները:

ՀՈՂՎԱԾ 55 - ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Տվյալ կանոնակարգի բոլոր հավելվածները կազմում են նրա անբաժանելի մասը:

ՀՈՂՎԱԾ 56 – ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ԱՈՒԴԻՏՆԵՐ

1. ՈՒԵՖԱ-ն և/կամ նրա կողմից նշանակված մարմինները /գործակալությունները իրավունք ունեն ցանկացած ժամանակ համապատասխանելիության աուդիտի ենթարկեն արտոնագրողին կամ վերջինիս ներկայությամբ արտոնագրման թեկնածուին/արտոնագրվածին:
2. Համապատասխանելիության աուդիտի նպատակն այն է, որպեսզի հնարավորություն տա համոզվելու, որ արտոնագրողը, ինչպես նաև արտոնագրման թեկնածու/արտոնագրվածը կատարել են իրենց պարտականությունները ինչպես որ սահմանված է կանոնակարգով, և որ արտոնագիրը պատշաճորեն շնորհվել է արտոնագրողի վերջնական և ամրագրված որոշման ժամանակ:
3. Համապատասխանելիության աուդիտի նպատակներից ելնելով ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման կանոնակարգի անգլերեն և հայերեն տարբերակների թարգմանության միջև առկա ցանկացած անհամապատասխանության դեպքում անգլերեն տարբերակը գերակայում է:

ՀՈՂՎԱԾ 57 – ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅՆԵՐ

Համաձայն ՀՖՖ-ի կարգապահական կանոնակարգի, տվյալ կանոնակարգի ցանկացած խախտում կարող է տուգանվել ՀՖՖ-ի կողմից:

ՀՈՂՎԱԾ 58 – ԿԻՐԱՌՄԱՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման բաժինը տվյալ կանոնակարգը կիրառելու համար պետք է անհրաժեշտ որոշումներ կայացնի և ուղեցույցների, շրջաբերական գրությունների կամ ցանկացած այլ համապատասխան փաստաթղթի ձևով մանրամասն դրույթներ ընդունի:

ՀՈՂՎԱԾ 59 – ՆԱԽԿԻՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԻ ԶԵՂՅԱԼ ՀԱՄԱՐՈՒՄԸ, ՍՈՒՅՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ և ՈՒԺԻ ՄԵԶ ՄՏՆԵԼԸ

1. Այս կանոնակարգը հաստատվել է ՀՖՖ գործադիր կոմիտեի կողմից վերջինիս 2014թ. հոկտեմբերի 30-ի նիստի ժամանակ:
2. Այն փոխարինում է ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման կանոնակարգին (2013թ. խմբագրություն):

3. Այն չի կարող փոփոխություններ կրել արտոնագրման հիմնական գործընթացի ընթացքում, մինչև որ պատշաճ կերպով հաստատված չլինի ՈԻԵՖԱ-ի կողմից:
4. Այն ուժի մեջ է մտնում ՀՖՖ Գործադիր Կոմիտեի հաստատումից անմիջապես հետո:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ I. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳ

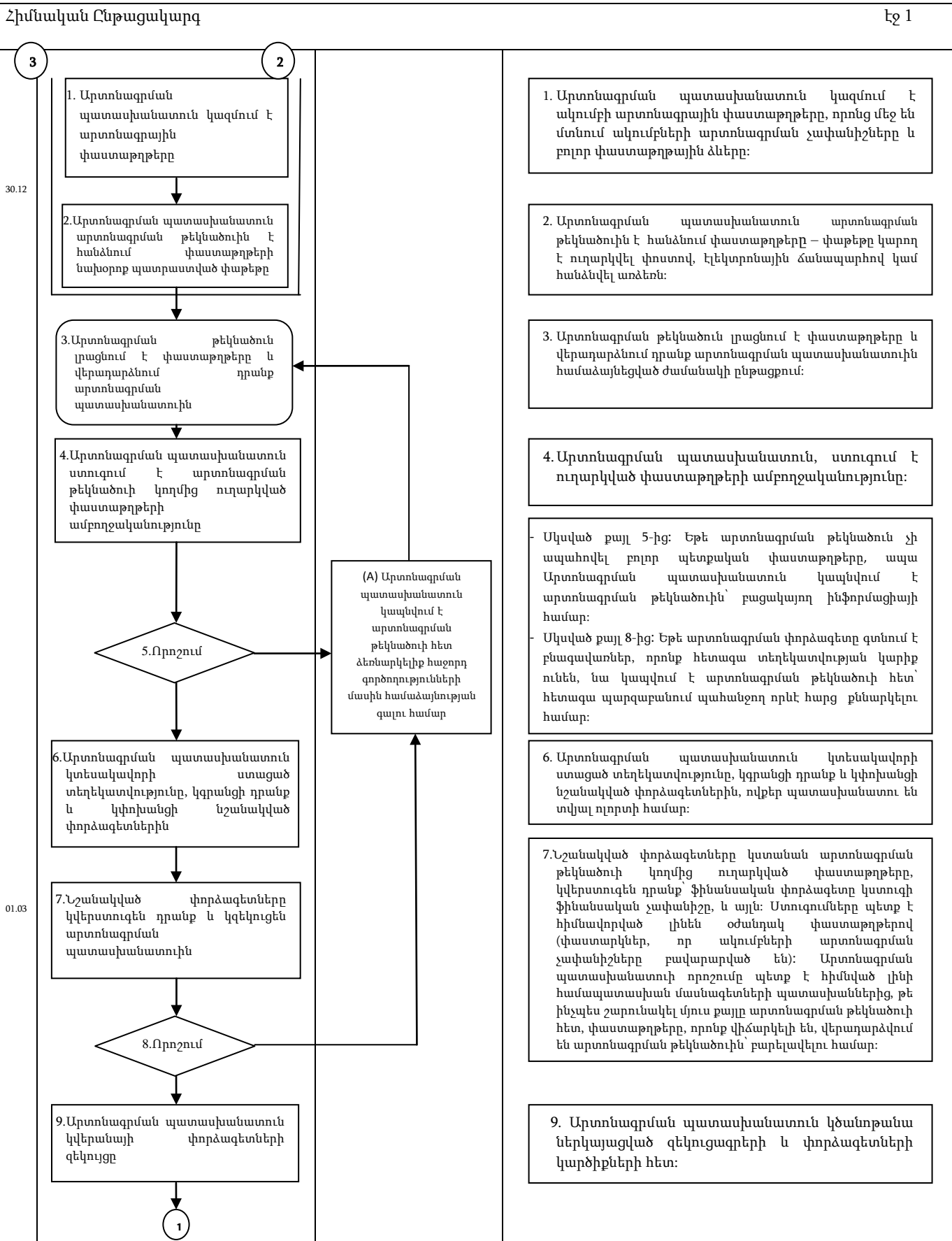
Ստորև ներկայացված է ՀՖՖ Ակումբների արտոնագրման համակարգի հիմնական ընթացակարգի գծանկարը:

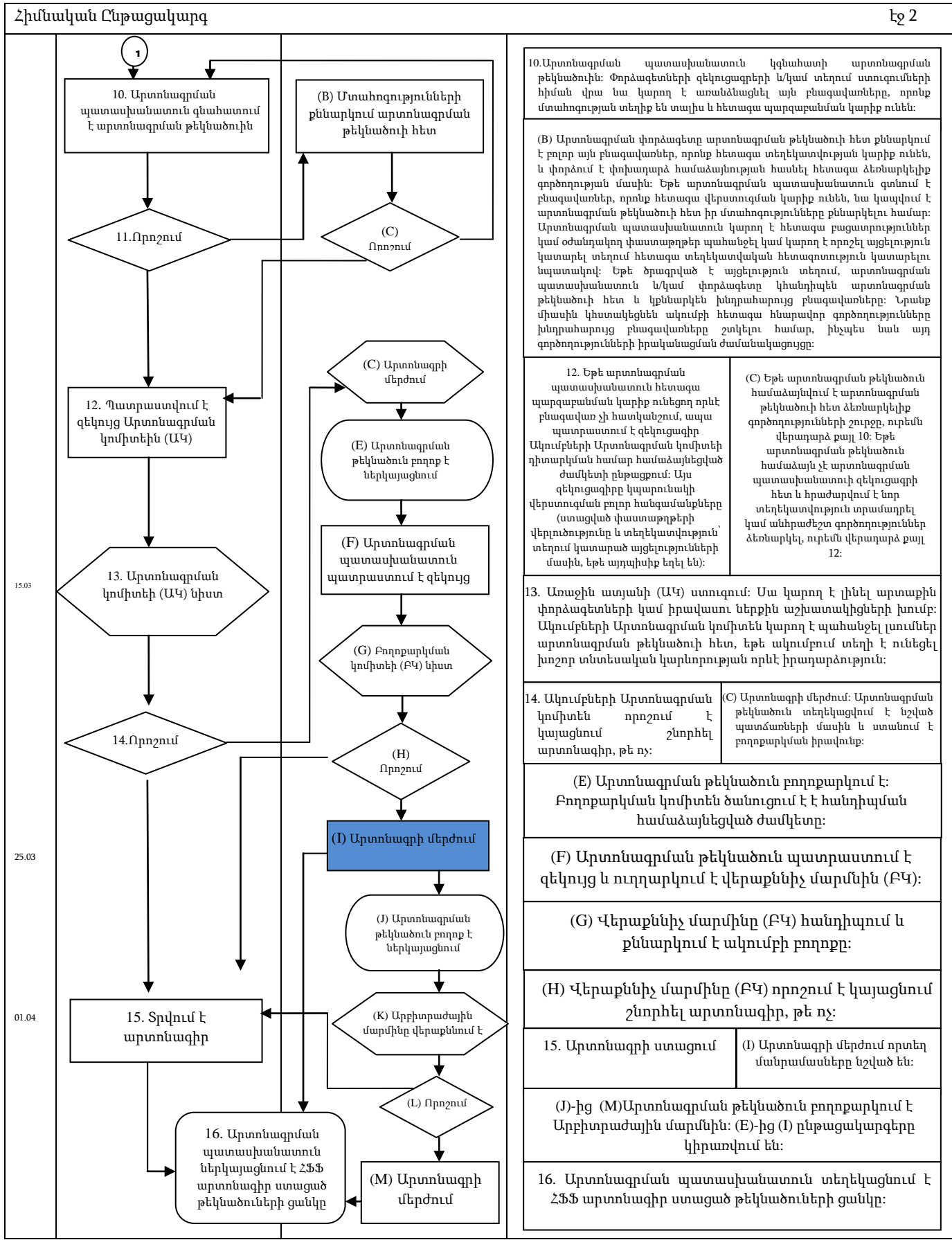
Գծանկարում պատկերված թվերը տրամաբանական ընթացքով մանրամասն ներկայացնում են այն քայլերը, որոնք պետք է կատարվեն արտոնագրման թեկնածուի անունից որևէ ակումբի արտոնագրի պատրաստման ընթացքում: Գծանկարում հերթականությամբ ներկայացված են 1-ից 30 թվերը (ձախ սյունակ): Այս քայլերին պետք է հետևել այն դեպքում, երբ ընթացակարգում ոչ մի հարց չի առաջացել, այսինքն երբ արտոնագրի հայտ ներկայացրած կողմը համապատասխանում է բոլոր պահանջներին, և արտոնագրի շնորհման ընթացակարգն ընթանում է ըստ կատարյալ ծրագրի:

Գծանկարում պատկերված տառերը վերաբերում են այն հարցերին, որոնք կարող են կամ ամենայն հավանականությամբ կծագեն ընթացակարգում և որոնց հետ պետք է վարվել համապատասխանաբար: Գծանկարում քայլերի ենթահերթականությունը նշվում է տառերով (A)-ից մինչև (M) (կենտրոնական սյունակ): Աջակողմյան սյունակը ընթերցողին տալիս է յուրաքանչյուր քայլի համառոտ նկարագրությունը:

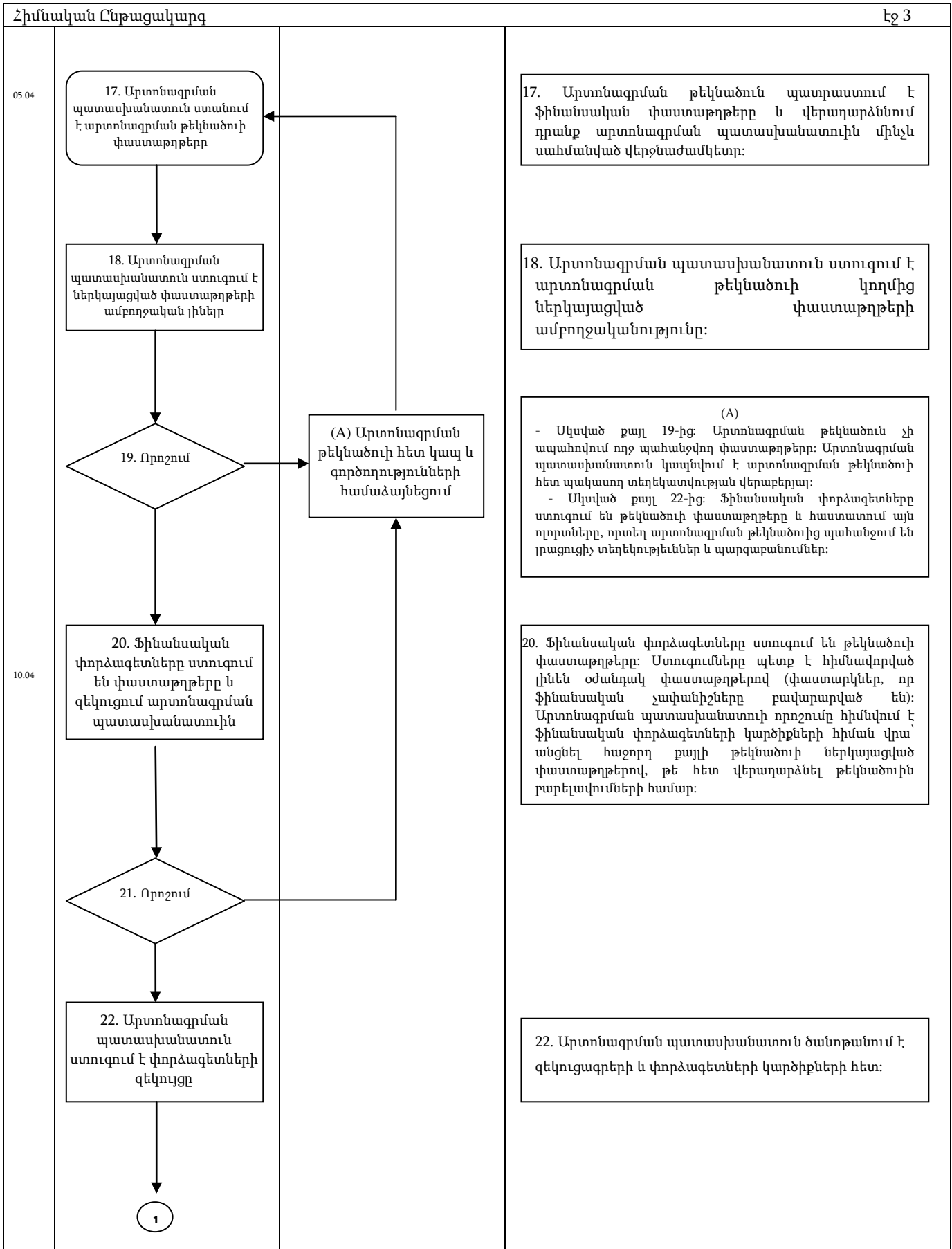
Հիմնական ընթացակարգը բաժանվում է 2 մասի՝

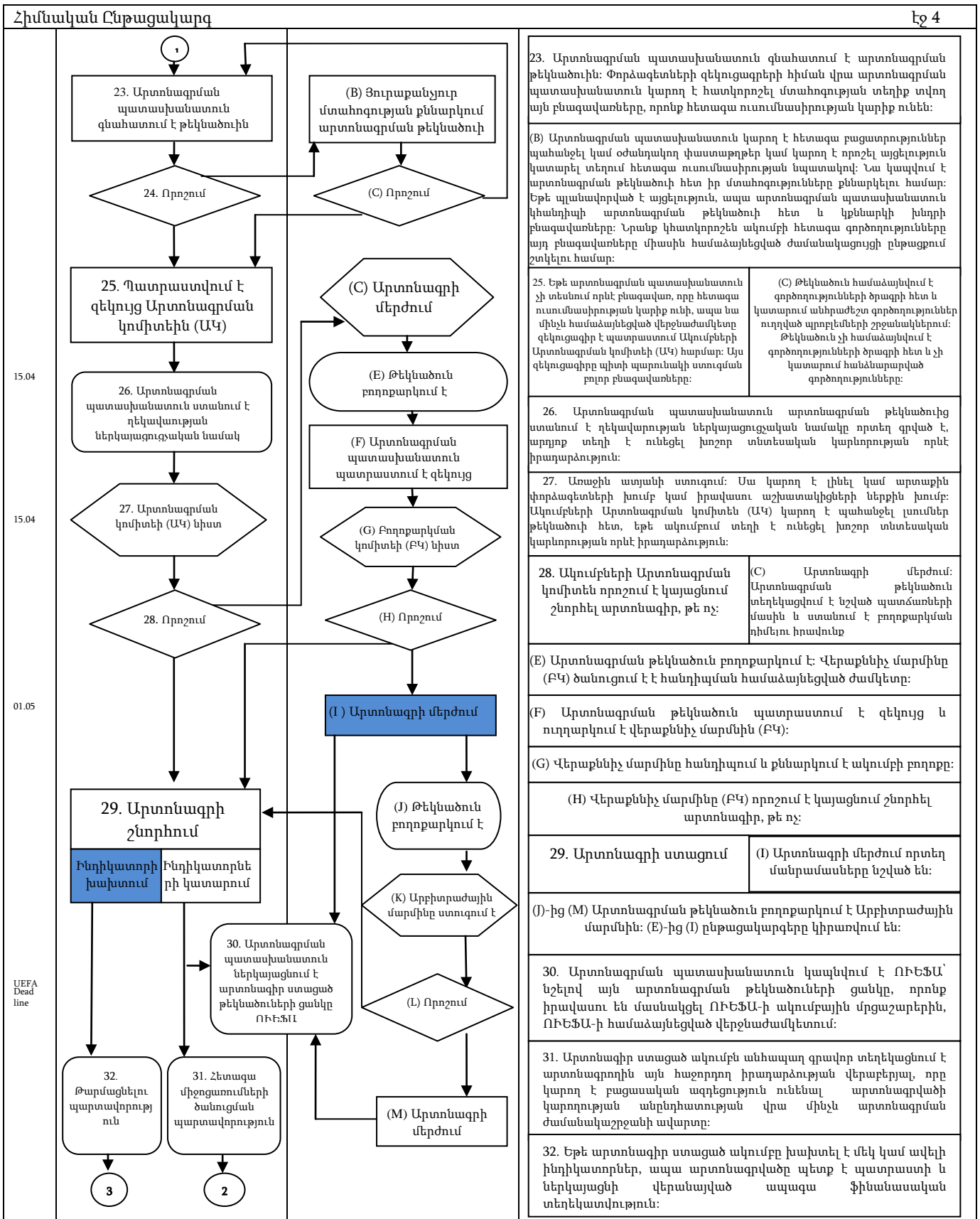
- Մաս I – բոլոր արտոնագրման թեկնածուների համար (և՛ ՈւԵՖԱ-ի, և՛ ազգային արտոնագրեր)
- Մաս II – արտոնագրման այն թեկնածուների համար, ովքեր մարզական որակավորում ունեն ՈւԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերին մասնակցելու համար (միայն ՈւԵՖԱ-ի արտոնագրի):

ՄԱՍ I

1. Արտոնագրման պատասխանատուն կազմում է ակումբի արտոնագրային փաստաթղթերը, որոնց մեջ են մտնում ակումբների արտոնագրման չափանիշները, հարցաթերթիկները, լրացված վերադարձման ենթակա բոլոր փաստաթղթային ձևերը և ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման Կանոնակարգի վերջին տարբերակի պատճեն:
2. Արտոնագրման պատասխանատուն թեկնածուին է հանձնում փաստաթղթերի նախօրոք պատրաստված փաթեթը: Փաստաթղթերի նախօրոք պատրաստված փաթեթը ներառում է ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման Կանոնակարգի վերջին տարբերակի պատճեն: Այս փաթեթը կարող է ուղարկվել փոստով, ֆաքսով, էքստրանետով (էլեկտրոնային ճանապարհով) և այլն: Արտոնագրման պատասխանատուն կարող է փաստաթղթերի ստացման հավաստագիր պահանջել:
3. Արտոնագրման թեկնածուն լրացնում է փաստաթղթերը (հարցաթերթիկները, փաստաթղթային ձևերը, և այլն) և վերադարձնում դրանք արտոնագրման պատասխանատուին համաձայնեցված ժամանակի ընթացքում: Այդ փաստաթղթերը կարող են վերադարձվել փոստով, ֆաքսով, էքստրանետով (էլեկտրոնային ճանապարհով) և այլն: Անհրաժեշտության դեպքում պետք է կցվեն նաև օժանդակ փաստաթղթեր:
4. Արտոնագրման պատասխանատուն, ստանալով փաստաթղթերը, ստուգում է արտոնագրման թեկնածուի կողմից ուղարկված փաստաթղթերի ամբողջականությունը, ինչպես նաև դրանց ներկայացման համաձայնեցված ժամկետների պահպանումը:
5. Որոշումը՝
Երկու տարբերակ՝ քայլ 6 կամ քայլ (A)
6. Եթե փաստաթղթերն ամբողջական են և ուղարկվել են համաձայնեցված ժամկետի ընթացքում, արտոնագրման պատասխանատուն կտեսակավորի ստացած տեղեկատվությունը, կգրանցի դրանք և կփոխանցի նշանակված փորձագետներին, ովքեր պատասխանատու են հատկորոշ բնագավառները վերստուգելու համար (օրինակ իրավական փաստաթղթերը հետագա վերստուգման համար կփոխանցվեն իրավական փորձագետին և այլն):
7. Նշանակված փորձագետները արտոնագրման պատասխանատուից կստանան արտոնագրման թեկնածուի ուղարկած փաստաթղթերը, կվերստուգեն դրանք, կստուգեն դրանց համապատասխանությունը ակումբների արտոնագրման չափանիշներին և հետո կգեկուցեն արտոնագրման պատասխանատուին համաձայնեցված ժամկետում և ըստ նախօրոք մշակված ձևերի (ստուգացանկեր, զեկուցագրեր և այլն): Ստուգումները պետք է հիմնավորված լինեն օժանդակ փաստաթղթերով (փաստարկներ, որ ակումբների արտոնագրման չափանիշները բավարարված են), օրինակ Չափանիշ I.01 Մարզադաշտի արտոնագրումը պետք է հիմնավորված լինի ընդունելի մարզադաշտի համապատասխան արտոնագրով:
8. Որոշում՝
Երկու տարբերակ՝ քայլ 9 կամ քայլ (A)
9. Արտոնագրման պատասխանատուն կհաստատի, որ փորձագետների զեկուցագրերը ամբողջական են և վերադարձվել են համաձայնեցված ժամկետում: Արտոնագրման պատասխանատուն կծանոթանա զեկուցագրերի և փորձագետների կարծիքների հետ:
10. Արտոնագրման պատասխանատուն կգնահատի արտոնագրման թեկնածուին: Փորձագետների զեկուցագրերի հիման վրա նա կարող է առանձնացնել կամ հատկորոշել այն բնագավառները, որոնք մտահոգության տեղիք են տալիս և կարող են հետագա պարզաբանման կարիք ունենալ:
11. Որոշում՝

Երկու տարբերակ՝ քայլ 12 կամ քայլ (B)

12. Եթե արտոնագրման պատասխանատուն հետագա պարզաբանման կարիք ունեցող որևէ բնագավառ չի հատկանշում, ապա պատրաստում է զեկուցագիր Ակումբների Արտոնագրման կոմիտեի դիտարկման համար համաձայնեցված ժամկետի ընթացքում: Այս զեկուցագիրը կպարունակի վերստուգման բոլոր հանգամանքները (ստացված փաստաթղթերի վերլուծությունը և տեղեկատվություն՝ տեղում կատարած այցելությունների մասին, եթե այդպիսիք եղել են):

13. Ակումբների Արտոնագրման կոմիտեն ստանում է արտոնագրման պատասխանատուի զեկուցագիրը համաձայնեցված ժամկետի ընթացքում, ծանոթանում է դրա հետ, անհրաժեշտության դեպքում դիմում արտոնագրման պատասխանատուին հետագա պարզաբանումների և հավելյալ փաստաթղթերի համար և որոշում կատարում ազգային արտոնագիր տալու կամ չտալու մասին:

Ակումբների Արտոնագրման կոմիտեն պետք է բավարարի որակավորման, անկախության և գաղտնիության պահանջներին՝ համաձայն սույն կանոնակարգի հետևյալ դրույթների:

14. Որոշում՝

Երկու տարբերակ՝ քայլ 15 կամ քայլ (D).

15. Արտոնագրման թեկնածուի փաստաթղթերի և արտոնագրման պատասխանատուի զեկուցագրի հետ ուշադիր ծանոթանալուց հետո Ակումբների Արտոնագրման կոմիտեն տալիս է արտոնագիրը: Ազգային արտոնագրի թողարկումը կատարվում է այն պայմանով, որ արտոնագրման թեկնածուն ԲԱՎԱՐԱՐՈՒՄ է ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման կանոնակարգում հատկորոշված բոլոր մինիմալ չափանիշներին: Թողարկված արտոնագիրը կարող է մանրամասն հատկանշել կամ չհատկանշել արտոնագրման թեկնածուի կողմից ուշադրություն պահանջող բնագավառները:

16. Արտոնագրման պատասխանատուն ստանում է Ակումբների Արտոնագրման կոմիտեի գնահատականը: Այդ գնահատականով արված որոշման հիման վրա արտոնագրման պատասխանատուն պատրաստում է այն արտոնագրվածների ցանկը, որոնք իրավասու են մասնակցելու ազգային ակումբային մրցաշարին: Արտոնագրված ակումբների ցանկը ուղարկվում է ՀՖՖ՝ հաստատված վերջնաժամկետի ընթացքում, որը սահմանված է և որի մասին տեղեկացված է որպես արտոնագրման ենթակա մրցաշրջանին նախորդող տարվա դեկտեմբերի վերջը:

(A) Սկսած 5-րդ քայլից.

Եթե փաստաթղթերը ամբողջական չեն, կամ եթե դրանք չեն ուղարկվել մինչև համաձայնեցված վերջնաժամկետը, արտոնագրման պատասխանատուն կապվում է արտոնագրման թեկնածուի հետ ձեռնարկելիք հաջորդ գործողությունների մասին համաձայնության գալու համար (օրինակ խնդրել լրացուցիչ տեղեկատվություն, օժանդակող փաստաթղթեր, հարցաթերթիկներ կամ ձևեր, որոնք պակասում են):

Որոշում՝

Երկու այլընտրանք

- Եթե արտոնագրման թեկնածուն համաձայնության է գալիս Արտոնագրման բաժնի պետի հետ իրականացվելիք գործողությունների շուրջ, ապա վերադառնալ 6-րդ քայլին:
- Եթե արտոնագրման թեկնածուն համաձայնության չի գալիս Արտոնագրման բաժնի պետի հետ իրականացվելիք գործողությունների շուրջ, ապա վերադառնալ 10-րդ քայլին:

(B) Սկսած 8-րդ քայլից.

Եթե արտոնագրման փորձագետը գտնում է բնագավառներ, որոնք հետագա տեղեկատվության կարիք ունեն, նա կապվում է արտոնագրման թեկնածուի հետ՝ հետագա պարզաբանում պահանջող որևէ հարց քննարկելու համար և փորձում է փոխադարձ համաձայնության հասնել հետագա ձեռնարկելիք գործողության մասին:

Եթե արտոնագրման պատասխանատուն գտնում է բնագավառներ, որոնք հետագա վերստուգման կարիք ունեն (անհամապատասխանություն որոշ չափանիշների հետ, սխալներ, տեղեկատվության պակաս և այլն) նա կապվում է արտոնագրի թեկնածուի հետ իր մտահոգությունները քննարկելու համար: Արտոնագրման պատասխանատուն կարող է հետագա բացատրություններ կամ օժանդակող փաստաթղթեր պահանջել կամ կարող է որոշել այցելություն կատարել տեղում հետագա տեղեկատվական հետազոտություն կատարելու նպատակով: Եթե ծրագրված է այցելություն տեղում, արտոնագրման պատասխանատուն և/կամ փորձագետը կհանդիպեն արտոնագրման թեկնածուի հետ և կքննարկեն խնդրահարույց բնագավառները: Նրանք միասին կհստակեցնեն ակումբի հետագա հնարավոր գործողությունները խնդրահարույց բնագավառները շտկելու համար, ինչպես նաև այդ գործողությունների իրականացման ժամանակացույցը:

(C) Որոշում՝

Երկու տարբերակ

- Եթե արտոնագրման թեկնածուն համաձայնվում է արտոնագրման թեկնածուի հետ ձեռնարկելիք գործողությունների շուրջը, ուրեմն վերադարձ քայլ 10,
- Եթե արտոնագրման թեկնածուն համաձայն չէ արտոնագրման պատասխանատուի զեկուցագրի հետ և հրաժարվում է նոր տեղեկատվություն տրամադրել կամ անհրաժեշտ գործողություններ ձեռնարկել, ուրեմն վերադարձ քայլ 12:

(D) Արտոնագրման թեկնածուի ներկայացրած փաստաթղթերի և արտոնագրման պատասխանատուի զեկուցագրի հետ ուշադիր ծանոթանալուց հետո Ակումբների Արտոնագրման կոմիտեն հրաժարվում է ազգային արտոնագիր տալ: Մերժման մեջ պետք է մանրամասն նկարագրվեն այն բնագավառները, որոնք հետագա անդրադարձի կարիք ունեն և արտոնագրման թեկնածուին հնարավորություն է տրվում բողոքարկել այդ որոշումը Արտոնագրման բողոքարկման կոմիտեին:

(E) Արտոնագրման թեկնածուն բողոքարկում է որոշումը: Արտոնագրման բողոքարկման կոմիտեին ծանուցում է ստանում և նշանակում համաձայնեցված հանդիպման օր:

(F) Արտոնագրման պատասխանատուն կազմում է զեկուցագիր և ներկայացնում Արտոնագրման բողոքարկման կոմիտեին: Զեկուցագրի մեջ մանրամասն նկարագրված են մտահոգության տեղիք սոված բոլոր բնագավառները և մերժման պատճառները:

(G) Արտոնագրման բողոքարկման կոմիտեն հանդիպում է և դիտարկում բողոքարկուի բողոքը: Արտոնագրման բողոքարկման կոմիտեն կարող է հետագա տեղեկատվություն և/կամ օժանդակող փաստաթղթեր պահանջել բողոքարկուից:

(H) Որոշում՝

Երկու տարբերակ՝ քայլ 15 կամ քայլ (I):

(I) Բողոքարկուի փաստաթղթերի և արտոնագրման պատասխանատուի զեկուցագրի հետ մանրամասն ծանոթանալուց հետո Արտոնագրման բողոքարկման կոմիտեն մերժում է շնորհել ազգային արտոնագիր: Արտոնագրման բողոքարկման կոմիտեի զեկուցագրում մանրամասն նկարագրված են մերժման պատճառները և ուշադրություն պահանջող բնագավառները: Արտոնագրման Բողոքարկման Կոմիտեի զեկուցագիրը ուղարկվում է Արտոնագրման բաժնի պետին (հետո վերադառնալ 16-րդ քայլին):

(J)-ից (M) Արտոնագրման թեկնածուն բողոքարկում է Արբիտրաժային մարմնին: (E)-ից (I) ընթացակարգերը կիրառվում են:

ՄԱՍ II

17. Արտոնագրման թեկնածուն կարող է դիմել ՈԻԵՖԱ-ին արտոնագրման համար միայն այն դեպքում, եթե նրան շնորհվել է ազգային արտոնագիր: Այդ դեպքում նա պետք է պատրաստի իր ֆինանսական փաստաթղթերը և վերադարձնի դրանք արտոնագրման պատասխանատուին մինչև սահմանված վերջնաժամկետը: Այդ փաստաթղթերը կարող են վերադարձվել փոստով, ֆաքսով, էքստրանետով, և այլն: Անհրաժեշտության դեպքում կարող են կցված լինել նաև օժանդակող փաստաթղթեր:
18. Արտոնագրման պատասխանատուն ընդունելիս ստուգում է արտոնագրման թեկնածուի կողմից ներկայացված փաստաթղթերի ամբողջականությունը և մինչև սահմանված վերջնաժամկետը դրանք ներկայացնելու հանգամանքը:
19. Որոշում՝
Երկու տարբերակ՝ քայլ 20 կամ քայլ (A)
20. Ֆինանսական փորձագետը արտոնագրման պատասխանատուից ստանում է արտոնագրման թեկնածուի փաստաթղթերը, ծանոթանում դրանց հետ, ստուգում դրանց համապատասխանությունը ֆինանսական չափանիշին և զեկուցում արտոնագրման պատասխանատուին մինչև համաձայնեցված վերջնաժամկետը և ըստ նախօրոք պատրաստված ձևերի (ստուգացանկեր, զեկուցագրեր և այլն): Ստուգումները պետք է հիմնավորված լինեն օժանդակ փաստաթղթերով (փաստարկներ, որ ֆինանսական չափանիշները բավարարված են):
21. Որոշում՝
Երկու տարբերակ՝ քայլ 22 կամ քայլ (A)
22. Արտոնագրման պատասխանատուն հավաստում է, որ ֆինանսական փորձագետների զեկուցագրերը ամբողջական են և ներկայացվել են մինչև հաստատված վերջնաժամկետը: Արտոնագրման պատասխանատուն ծանոթանում է զեկուցագրերի և փորձագետների կարծիքների հետ:
23. Արտոնագրման պատասխանատուն գնահատում է արտոնագրման թեկնածուին: Փորձագետների զեկուցագրերի հիման վրա արտոնագրման պատասխանատուն կարող է հասկորոշել մտահոգության տեղիք տվող այն բնագավառները, որոնք հետագա ուսումնասիրության կարիք ունեն:
24. Որոշում՝
Երկու տարբերակ՝ քայլ 25 կամ քայլ (B)
25. Եթե արտոնագրման պատասխանատուն չի տեսնում որևէ բնագավառ, որը հետագա ուսումնասիրության կարիք ունի, ապա նա մինչև համաձայնեցված վերջնաժամկետը զեկուցագիր է պատրաստում Ակումբների Արտոնագրման կոմիտեի հարմար: Այս զեկուցագիրը պիտի պարունակի ստուգման բոլոր բնագավառները (ստացված ֆինանսական փաստաթղթերի վերլուծությունը և տեղեկություններ տեղում կատարած այցելությունների մասին, եթե այդպիսիք եղել են):
26. Արտոնագրման պատասխանատուն արտոնագրման թեկնածուից ստանում է ղեկավարման ներկայացուցչական նամակը (տես հոդված 51), որտեղ գրված է, արդյոք տեղի է ունեցել

տնտեսական կարևորության որևէ իրադարձություն կամ հանգամանք: Դա կցվում է նրա զեկուցագրին: Համաձայն ստուգման արդյունքների, զեկուցագիրը կընդգրկի հանձնարարական՝ ՈՒԵՖԱ-ի արտոնագիրը տալու կամ արտոնագիրը մերժելու մասին:

27. Ակումբների Արտոնագրման կոմիտեն ստանում է արտոնագրման պատասխանատուի զեկուցագիրը մինչև համաձայնեցված վերջնաժամկետը, ծանոթանում է դրա հետ, խնդրում արտոնագրման պատասխանատուին անհրաժեշտության դեպքում հետագա բացատրություններ և փաստաթղթեր տալ, եթե կա դրանց կարիքը և որոշում կայացնում ՈՒԵՖԱ-ի արտոնագիրը տալու կամ մերժելու մասին:

Ակումբների Արտոնագրման կոմիտեն պետք է բավարարի որակավորման, անկախության և գաղտնիության պահանջները համաձայն սույն Ուղեցույցի դրույթների:

28. Որոշում՝

Երկու տարբերակ՝ քայլ 29 կամ քայլ (D).

29. Արտոնագրման թեկնածուի փաստաթղթերի և արտոնագրման պատասխանատուի ներկայացրած զեկուցագրի հետ մանրամասն ծանոթանալուց հետո Ակումբների Արտոնագրման Կոմիտեն/ Արտոնագրման Բողոքարկման Կոմիտեն տալիս է ՈւԵՖԱ-ի արտոնագիրը: Արտոնագրի թողարկումը կատարվում է այն պայմանով, որ արտոնագրման թեկնածուն ԲԱՎԱՐԱՐՈՒՄ է ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման Համակարգի Կանոնակարգում հասկոբոշված բոլոր չափանիշներին: Թողարկված արտոնագիրը կարող է մանրամասն հատկանշել կամ չհատկանշել արտոնագրման թեկնածուի կողմից ուշադրություն պահանջող բնագավառները:

30. Արտոնագրման պատասխանատուն ստանում է Ակումբների Արտոնագրման Կոմիտեի/ Արտոնագրման Բողոքարկման Կոմիտեի զեկուցագիրը: Եվ դրանով կատարված որոշման հիման վրա արտոնագրման պատասխանատուն պատրաստում է այն արտոնագրման թեկնածուների ցանկը, որոնք իրավասու են մասնակցել ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերին: Արտոնագրված ակումբների ցանկը ուղարկվում է ՈՒԵՖԱ-ին, մինչև հաստատագրված և համաձայնեցված վերջնաժամկետը (սկզբունքորեն մինչև մայիսի 31-ը):

(A) Սկսած 19-րդ քայլից՝

Եթե փաստաթղթերը ավարտուն չեն կամ եթե դրանք չեն ուղարկվել մինչև սահմանված վերջնաժամկետը, ապա արտոնագրման պատասխանատուն կապվում է արտոնագրման թեկնածուի հետ հետագա քայլերի մասին համաձայնության գալու նպատակով (օրինակ. խնդրանք հավելյալ տեղեկատվություն, օժանդակ փաստաթղթերի, հարցաթերթիկներ կամ պակասող փաստաթղթեր տրամադրելու վերաբերյալ):

Որոշում՝

Երկու այլընտրանք.

- Եթե արտոնագրման թեկնածուն համաձայնվում է արտոնագրման պատասխանատուի հետ ձեռնարկվելիք քայլերի շուրջ, ապա վերադառնալ 20-րդ քայլին:
- Եթե արտոնագրման թեկնածուն չի համաձայնվում արտոնագրման պատասխանատուի հետ ձեռնարկվելիք քայլերի շուրջ, ապա վերադառնալ 23-րդ քայլին:

(B) Սկսած 21-րդ քայլից.

Եթե արտոնագրման փորձագետը բացահայտում է բնագավառներ, որոնք հետագա պարզաբանում են պահանջում, նա կապվում է արտոնագրման թեկնածուի հետ պարզաբանում պահանջող հարցը քննարկելու համար և փորձում է հասնել փոխադարձ համաձայնության հետագա գործողության վերաբերյալ:

Եթե արտոնագրման պատասխանատուն բացահայտում է բնագավառներ, որոնք հետագա ուսումնասիրությունն են պահանջում (որոշակի չափանիշների հետ անհամատեղելիություն, սխալ, տեղեկատվության պակաս, և այլն) նա կապվում է արտոնագրման թեկնածուի հետ իր մտահոգությունները քննարկելու համար: Արտոնագրման պատասխանատուն կարող է հետագա բացատրություններ պահանջել կամ օժանդակող փաստաթղթեր կամ կարող է որոշել այցելություն կատարել տեղում հետագա ուսումնասիրության նպատակով: Եթե պլանավորված է (հայտատուի) օբյեկտի այցելություն, ապա արտոնագրման պատասխանատուն կհանդիպի արտոնագրման թեկնածուի հետ և կքննարկի խնդրի բնագավառները:

Նրանք կհատկորոշեն ակումբի հետագա գործողությունները այդ բնագավառները միասին համաձայնեցված ժամանակացույցի ընթացքում շտկելու համար:

Որոշում՝

Երկու այլընտրանք

- Եթե արտոնագրման թեկնածուն համաձայնվում է արտոնագրման պատասխանատուի հետ ձեռնարկվելիք քայլերի շուրջ, ապա վերադառնալ 23-րդ քայլին:
- Եթե արտոնագրման թեկնածուն չի համաձայնվում արտոնագրման պատասխանատուի հետ ձեռնարկվելիք քայլերի շուրջ, ապա վերադառնալ 25-րդ քայլին:

(C) Արտոնագրման թեկնածուի ներկայացրած փաստաթղթերի և արտոնագրման պատասխանատուի զեկուցագրի մանրամասն ուսումնասիրությունից հետո Ակումբների Արտոնագրման Կոմիտեն հրաժարվում է տալ արտոնագիրը: Մերժման մեջ պետք է մանրամասն նկարագրված լինեն այն բնագավառները, որոնք շտկման կարիք ունեն և արտոնագրման թեկնածուին/արտոնագրման պատասխանատուին հնարավորություն է տրվում բողոքարկել որոշումը Արտոնագրման բողոքարկման կոմիտեի առջև:

Արտոնագրման թեկնածուն կարող է բողոքարկել ԱԱԿ-ի որոշումը պաշտոնական ծանուցումը ստանալուց հետո 5 օրվա ընթացքում: Արտոնագրման բողոքարկման կոմիտեն ծանուցվում է և հանդիպման օրը նշանակվում է փոխադարձ համաձայնությամբ:

Արտոնագրման պատասխանատուն գրում է զեկուցագիր և ներկայացնում այն Արտոնագրման բողոքարկման կոմիտեին: Չեկուցագրի մեջ մանրամասնվում են մտահոգության տեղիք տված բնագավառները և մերժման պատճառները:

Արտոնագրման բողոքարկման կոմիտեն հանդիպում և քննարկում է արտոնագրման թեկնածուի բողոքը: ԱԲԿ-ն իր որոշումը կայացնում է ԱԱԿ-ի որոշման հիման վրա, արտոնագրման պատասխանատուի զեկուցագրի և արտոնագրման թեկնածուի կամ արտոնագրողի ներկայացրած փաստաթղթերի հիման վրա :

Որոշում՝

Երկու այլընտրանք՝ քայլ 29 կամ քայլ (D).

(D) Արտոնագրման թեկնածուի փաստաթղթերի և Արտոնագրման պատասխանատուի զեկուցագրի հետ մանրամասն ծանոթանալուց հետո, Արտոնագրման բողոքարկման կոմիտեն մերժում է արտոնագիր տալ: Արտոնագրման բողոքարկման կոմիտեն մանրամասն հիմնավորում է մերժման պատճառները և նկարագրում ուշադրության ենթակա բնագավառները: Վերջում ԱԲԿ-ի զեկուցագիրը ուղարկվում է Արտոնագրման բաժնի պետին (վերադարձ 30-րդ քայլին):

(J)-ից (M) Արտոնագրման թեկնածուն բողոքարկում է Արբիտրաժային մարմնին: (E)-ից (I) ընթացակարգերը կիրառվում են:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ

Հնարավոր է, որ որոշ չափանիշներ բավարարելու պայմանները (ստուգված ազգային արտոնագրի համար) փոխված լինեն այդ ընթացքում: Այդ դեպքում ամբողջ տեղեկատվությունը, որը փոփոխվել է համեմատած նախորդ՝ ազգային արտոնագրման համար ստուգված տեղեկատվության հետ, պետք է նորից ներկայացվի արտոնագրողին:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ II. ՈՒԵՖԱ-Ի ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԻ ՆԵՐԱՌՈՒՄԸ ՀՖՖ ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԻ ՄԵԶ

Ա – ՄԿԶԲՈՒՆՔ

ՀՖՖ-ն ակումբների արտոնագրման իր կանոնակարգում սահմանում է շահագրգիռ կողմերին (արտոնագրողին, արտոնագրման թեկնածուին, որոշում կայացնող մարմիններին), նրանց իրավունքներն ու պարտականությունները, այս կանոնակարգի համաձայն ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերին մասնակցելու չափանիշները և անհրաժեշտ գործընթացները (տես հոդված 5 (3)):

Բ – ԳՈՐԾԸՆԹԱՑ

1. ՀՖՖ-ն վերջնական տեսքի է բերում ակումբների արտոնագրման ազգային կանոնակարգը և ՈՒԵՖԱ-ի պաշտոնական լեզուներից մեկով թարգմանած՝ ստուգման նպատակով ուղարկում է ՈՒԵՖԱ-ի ղեկավարությանը՝ վերջինիս կողմից սահմանված ժամկետներում:
2. ՀՖՖ-ն պատասխանատու է վերոհիշյալի ապահովման համար և պետք է ապացույցներ տրամադրի ՈՒԵՖԱ-ի ղեկավարությանը, որ այս կանոնակարգի բոլոր կիրառելի դրույթները ներմուծվել են ակումբների արտոնագրման ազգային կանոնակարգի մեջ: ՈՒԵՖԱ-ի ղեկավարության կողմից բացառություններ կարող են արվել՝ համաձայն այս կանոնակարգի 4-րդ հոդվածի:
3. ՀՖՖ-ն իրավունք ունի ընդլայնել կամ հավելյալ նվազագույն չափանիշներ ներմուծել ակումբների արտոնագրման ազգային կանոնակարգում՝ ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերին մասնակցության իրավունք ձեռք բերելու համար:
4. Այն դեպքերում, երբ որևէ ընդլայնված կամ լրացուցիչ նվազագույն չափանիշ ներմուծվում է ակումբների արտոնագրման ազգային կանոնակարգի մեջ արտոնագրողի նախաձեռնությամբ, ապա դրանք (համապատասխան անհրաժեշտ փոփոխություններով/ mutatis mutandis) կիրառվում են նաև ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերի մասնակցության նկատմամբ:
5. ՀՖՖ-ն պետք է հավաստիացնի ՈՒԵՖԱ-ի ղեկավարությանը, որ ակումբների արտոնագրման ազգային կանոնակարգերը չեն հակասում գործածվող ազգային օրենսդրությանը:
6. ՈՒԵՖԱ-ի ղեկավարությունը ստուգում է ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման կանոնակարգի վերջնական տարբերակը և ՀՖՖ-ին գրավոր կերպով հաստատում է հետևյալը.
  - ա) ՀՀ բարձրագույն խմբի և ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերում մասնակցության իրավունք ստանալու վերաբերյալ այս կանոնակարգի բոլոր կիրառելի դրույթները ներառված են ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման կանոնակարգի մեջ
  - բ) համաձայն ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման կանոնակարգի՝ ազգային կոմպետենտ մարմինների կողմից տրված արտոնագիրը հիմնված է այս կանոնակարգում ձևակերպված նվազագույն չափանիշների վրա:
7. ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման կանոնակարգը պետք է հաստատվի ազգային կոմպետենտ մարմինների կողմից և հաղորդվի արտոնագրման թեկնածուներին արտոնագրման գործընթացից առաջ և այս գործընթացի ընթացքում այն չի կարող փոփոխության ենթարկվել, քանի դեռ ամբողջությամբ չի հաստատվել ՈՒԵՖԱ-ի կողմից:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ III. ՀԱՏՈՒԿ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՆԵՐԳՐԱՎԵԼՈՒ ՈՒԵՖԱ-Ի ԱԿՈՒՄԲԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐԵՐԻՆ- ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ

1. Ակումբների արտոնագրման համակարգի արտակարգ կիրառման համար ՈՒԵՖԱ-ի ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերջնաժամկետներ և նվազագույն չափանիշներ՝ ինչպես նշված է 15-րդ հոդվածի 1 կետում և այդ մասին տեղեկացնում է ՀՖՖ-ին ոչ ուշ քան արտոնագրման համակարգի մրցաշրջանին նախորդող տարվա օգոստոսի 31-ը:
2. ՀՖՖ-ն պարտավոր է արտոնագրման համակարգի այդպիսի արտակարգ կիրառման մասին գրավոր ծանուցագիր ներկայացնել ՈՒԵՖԱ՝ միաժամանակ նշելով համապատասխան ակումբի (ակումբների) անվանումը (անվանումները) ըստ ՈՒԵՖԱ-ի կողմից սահմանված վերջնաժամկետի:
3. ՀՖՖ-ն պատասխանատվություն է կրում շահագրգիռ ակումբին (ակումբներին) նշված չափանիշների մասին տեղեկացնելու համար, ինչպես նաև ազգային մակարդակով արտակարգ կիրառման գործընթացի անցկացման գնահատման համար: Այն պետք է նաև ակումբի հետ անհրաժեշտ քայլեր ձեռնարկի այդ գործընթացի անցկացմանը նախապատրաստվելու համար:
4. Շահագրգիռ ակումբը (ակումբները) պետք է ՀՖՖ-ին ներկայացնի (ներկայացնեն) անհրաժեշտ հաստատող փաստաթղթերը: Արտոնագրողը պետք է անցկացնի ակումբի (ակումբների) գնահատումը սահմանված նվազագույն չափանիշներով և ՈՒԵՖԱ-ի կողմից սահմանված ժամկետներում ներքոթվարկյալ փաստաթղթերը ուղարկի ՈՒԵՖԱ անգլերենով.
  - ա) հատուկ թույլտվության գրավոր հայցում՝ ՈՒԵՖԱ-ի համապատասխան ակումբային մրցաշարերին մասնակցության համար:
  - բ) արտոնագրողի երաշխավորագիրը՝ հիմնված անցկացված գնահատման վրա (ներառյալ ամսաթվերը և այն մարդկանց անունները, ովքեր անցկացրել են ակումբի (ակումբների) գնահատումը):
  - գ) բոլոր հաստատող փաստաթղթերը, որոնք ՈՒԵՖԱ-ի հարցումով ներկայացվել են ակումբի (ակումբների) և արտոնագրողի կողմից:
  - դ) արտակարգ կիրառման գործընթացի ընթացքում ՈՒԵՖԱ-ի կողմից պահանջված ցանկացած լրացուցիչ փաստաթուղթ:
5. ՈՒԵՖԱ-ն իր որոշումը հիմնավորում է ներկայացված փաստաթղթերով և տալիս է հատուկ թույլտվություն ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային մրցաշարերին մասնակցության համար, եթե ներկայացված բոլոր չափանիշները բավարարվել են, և եթե ակումբը (ակումբները) վերջին հաշվով անցնում է (անցնում են) ընտրական փուլը իր (իրենց) մարզական արդյունքի հիման վրա: Որոշման մասին տեղեկացվում է ՀՖՖ-ին, որն էլ իր հերթին տեղեկացնում է համապատասխան ակումբին (ակումբներին):
6. Եթե տվյալ ակումբը արտակարգ կիրառման գործընթացի ժամանակ իր մարզական արդյունքների հիման վրա դուրս է մնացել մրցումներից, ՀՖՖ-ն պետք է այդ մասին անհապաղ տեղեկացնի ՈՒԵՖԱ-ին և տվյալ գործընթացը անմիջապես կդադարեցվի՝ առանց լրացուցիչ որոշում կայացնելու: Այսպիսի դադարեցված գործընթացը չի կարող վերսկսվել ավելի ուշ փուլում:
7. Համաձայն ՈՒԵՖԱ-ի կանոնադրության համապատասխան դրույթների՝ ՈՒԵՖԱ-ի որոշումների բողոքարկումները գրավոր ձևով կարող են ներկայացվել Լոզանում (Շվեյցարիա) գտնվող Մարզական Արբիտրաժային Դատարան (ՄԱԴ):

ՀԱՎԵԼՎԱԾ IV. ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ և ՆՐԱ ԿՈՂՄԻՑ ԱՆՑԿԱՑՎՈՂ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԳՈՐԾՆԹԱՅՆԵՐԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Ա – ՄԿԶԲՈՒՆՔ

1. Հաշվապահների միջազգային ֆեդերացիայի (International Federation of Accountants – IFAC) պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի կանոնների համաձայն աուդիտորը պետք է լինի անկախ (տես հոդված 45 և 46):
2. Աուդիտորը պետք է լինի ՀՀ Հաշվապահների և աուդիտորների ասոցիացիայի (AAAA) անդամ:

Բ – ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԳՈՐԾՆԹԱՅ

1. Աուդիտորը պետք է տարեկան ֆինանսական հաշվետվության աուդիտ անցկացնի: Աուդիտորի եզրակացությունը պետք է.
  - ա) ներառի դիմում առ այն, որ աուդիտն անցկացվել է աուդիտի միջազգային ստանդարտների կամ համապատասխան ՀՀ չափանիշների կամ կանոնների համաձայն, եթե դրանք բավարարում են աուդիտի միջազգային չափանիշների նվազագույն պահանջներին, և
  - բ) ներկայացված լինի արտոնագրողին՝ ֆինանսական հաշվետվության հետ միասին, որպեսզի դրանց հիման վրա արտոնագրողը կարողանա արտոնագրման որոշում կայացնել:
2. Աուդիտորը պետք է լրացուցիչ տեղեկատվության ստուգում անցկացնի (եթե այդպիսին կա): Աուդիտորի եզրակացությունը փաստերի հայտնաբերման վերաբերյալ պետք է.
  - ա) ներառի հայտարարություն առ այն, որ գնահատումն անց է կացվել համաձայնեցված գործընթացների եղանակով՝ համաձայն հարակից ծառայությունների միջազգային չափանիշների (International Standard on Related Services – ISRS) 4400-ի կամ համապատասխան ՀՀ չափանիշների կամ կանոնների համաձայն, որոնք բավարարում են ISRS 4400-ի չափանիշի նվազագույն պահանջները, և
  - բ) ներկայացված լինի արտոնագրողին համապատասխան տեղեկատվության հետ միասին, որպեսզի դրանց հիման վրա արտոնագրողը կարողանա արտոնագրման որոշում կայացնել:
3. Ֆինանսական հաշվետվությունից բացի, աուդիտորը կարող է գնահատել նաև այլ ֆինանսական տեղեկատվություն: Աուդիտորի օգտագործման դեպքում փաստերի հայտնաբերման վերաբերյալ աուդիտորի եզրակացությունը պետք է.
  - ա) ներառի հայտարարություն առ այն, որ գնահատումն անց է կացվել համաձայնեցված գործընթացների եղանակով՝ համաձայն հարակից ծառայությունների միջազգային չափանիշների (International Standard on Related Services – ISRS) 4400-ի կամ համապատասխան ՀՀ չափանիշների կամ կանոնների համաձայն, որոնք բավարարում են ISRS 4400-ի չափանիշի նվազագույն պահանջները, և
  - բ) ներկայացված լինի արտոնագրողին համապատասխան տեղեկատվության հետ միասին, որպեսզի դրանց հիման վրա արտոնագրողը կարողանա արտոնագրման որոշում կայացնել:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ V. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՏՐԱՄԱՂԻՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ

Ա – ՄԿՁԲՈՒՆՔ

1. Հաշվապահական հաշվառման անցկացման ազգային փորձի պահանջներից կամ Ֆինանսական հաշվետվության միջազգային ստանդարտներից անկախ՝ այս կանոնակարգի ֆինանսական չափորոշիչներն ամեն դեպքում արտոնագրման թեկնածուներին պարտավորեցնում են ներկայացնել որոշակի նվազագույն ծավալի ֆինանսական տեղեկատվություն արտոնագրողին՝ համաձայն 47 և 52-րդ հոդվածների):
2. Ֆինանսական հաշվետվության յուրաքանչյուր բաղադրիչ պետք է խիստ հստակեցված լինի: Ներկայացված տեղեկատվության ճշգրիտ ընկալման համար ֆինանսական հաշվետվության մեջ հետևյալ տեղեկատվությունը պետք է տեղակայված լինի ակնառու տեղում և անհրաժեշտության դեպքում լինի նաև կրկնօրինակը.
  - ա) հաշվետու կազմակերպության անվանումը (նաև իրավական կազմակերպման ձևը), իրավաբանական հասցեն և հաշվետու կազմակերպության հասցեն, ինչպես նաև տվյալ տեղեկատվության այն բոլոր փոփոխությունները, որոնք կատարվել են նախորդ հաշվետվության փակման պաշտոնական ամսաթվից հետո
  - բ) արդյոք ներկայացված ֆինանսական տեղեկատվությունը վերաբերում է նաև արտոնագրման թեկնածուին անհատապես, իրավաբանական անձանց խմբերին կամ դրանց համակցությանը և ցանկացած այդպիսի խմբի կամ համակցության բաղադրության և կառուցվածքի նկարագրությանը;
  - գ) հաշվետվության փակման պաշտոնական ամսաթիվը և այն ժամանակահատվածը, որի ընթացքում ներկայացվել է ֆինանսական տեղեկատվությունը (ինչպես ընթացիկ, այնպես էլ համեմատական տեղեկատվության համար), և
  - դ) այն փոխարժեքը, ըստ որի ներկայացվել է հաշվետվությունը:

Բ – ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՈՒ

1. Ստորև ներկայացված են հաշվապահական հաշվեկշիռի հոդվածների վերաբերյալ նվազագույն պահանջները.

Ընթացիկ ակտիվներ

- i) դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները
- ii) խաղացողների տրանսֆերներից ստացվող հաշիվներ
- iii) խմբային իրավաբանական անձանց և հարակից կողմերից ստացվող հաշիվներ
- iv) այլ ընթացիկ ակտիվներ
- v) գույքացանկեր

Ոչ ընթացիկ ակտիվներ

- vi) նյութական հիմնական միջոցներ
- vii) ոչ նյութական ակտիվներ – խաղացողներ
- viii) ոչ նյութական ակտիվներ – այլ
- ix) ներդրումներ

x) այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ

Ընթացիկ պարտավորություններ

- xi) բանկային օվերդրաֆտներ(վերականգնվող վարկային գիծ) և վարկեր
- xii) վճարվելիք հաշիվներ խաղացողների տրանսֆերների առնչությամբ
- xiii) վճարվելիք հաշիվներ խմբային իրավաբանական անձանց և այլ հարակից կողմերի առնչությամբ
- xiv) աշխատողներին վճարվելիք հաշիվներ
- xv) սոցիալական/հարկային մարիններին վերաբերող պարտավորություններ
- xvi) այլ ընթացիկ պարտավորություններ
- xvii) կարճաժամկետ վճարումներ

Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ

- xviii) բանկային և այլ վարկեր
- xix) ֆուտբոլիստների տրանսֆերներին վերաբերող պարտավորություններ
- xx) սոցիալական/հարկային մարիններին վերաբերող պարտավորություններ
- xxi) այլ ոչ ընթացիկ պարտավորություններ
- xxii) այլ հարկային պարտավորություններ
- xxiii) երկարաժամկետ վճարումներ

Զուտ ակտիվներ/պարտավորություններ

- xxiv) զուտ ակտիվներ/ պարտավորություններ

Սեփականատիրական կապիտալ

- xxv) կապիտալ և պահուստներ

2. Ղեկավարությունը կարող է համարել, որ (i)-(xxv) կետերը ավելի նախընտրելի է ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման կամ ծանոթությունների/նշումների մեջ:

3. Հաշվապահական հաշվառման որոշակի հոդվածների տեղեկատվության ներկայացման նվազագույն պահանջները պետք է ներառեն նաև հետևյալը.

ա) Զուտ ակտիվների/պարտավորությունների գումարը, որն ընդհանուր ակտիվներն են՝ հանած ընդհանուր պարտավորությունները, օգտագործվում են որոշելու համար՝ արդյոք արտոնագրման թեկնածուն բավարարում է, թե ոչ IND. 2 ցուցանիշը, ինչպես նկարագրված է 52-րդ հոդվածում:

Գ – ՇԱՀՈՒՅԹ և ՎԼՍՄ

1. Ստորև ներկայացված են շահույթի և վնասի հաշվի բովանդակության նկատմամբ նվազագույն պահանջները.

Եկամուտներ

- i) Ընդհանուր նախնական մուտքեր
- ii) հովանավորություն և գովազդ

- iii) հեռարձակման իրավունքներ
- iv) առևտրային
- v) ՈՒԵՖԱ-ի համերաշխության և պարզևատրման վճարներ
- vi) այլ գործառնական եկամուտներ

Օախսեր

- vii) իրացման/կյութերի արժեք
- viii) աշխատողների հավելյալ օգուտների ծախսեր
- ix) մաշվածություն և ամորտիզացիա
- x) հաստատագրված ակտիվների նվազեցում
- xi) այլ գործառնական ծախսեր

Այլ

- xii) ակտիվների օտարումից ստացված շահույթ/վնաս
- xiii) ոչ կյութական ակտիվների- խաղացողների օտարումից ստացված շահույթ/վնաս
- xiv) ֆինանսական եկամուտ
- xv) ֆինանսական ծախսեր
- xvi) հարկային ծախսեր
- xvii) շահույթ կամ վնաս հարկերի վճարումից հետո:

2. Ղեկավարությունը կարող է համարել, որ (i)-(xxv) կետերը ավելի նախընտրելի է ներկայացնել շահույթի կամ վնասի հաշիվների կամ ծանոթությունների/նշումների մեջ:

Դ – ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1 Դրամական միջոցների հոսքի հաշվետվության մեջ պետք է ներկայացվեն ֆինանսական ժամանակաշրջանի դրամական միջոցների հոսքերը (և նախորդ ֆինանսական ժամանակաշրջանի համեմատություններ)՝ դասակարգված առանձին-առանձին ինչպես ներկայացված է ստորև.

ա) Դրամական միջոցների հոսք արտադրական գործունեությունից
Արտադրական են սուբյեկտի եկամուտ-արտադրող և այլ գործունեությունները, որոնք ֆինանսական գործողության ներդրում չեն: Այդ իսկ պատճառով սրանք ընդհանուր առմամբ առաջանում են գործարքներից և զուտ շահույթի կամ վնասի որոշմանը նպաստող դեպքերից:

բ) Դրամական միջոցների հոսք ներդրումային գործունեությունից
Ներդրումային են երկարաժամկետ ակտիվների (ներառյալ խաղացողների գրանցումը) ձեռքբերումը և տնօրինումը և այլ ներդրումներ, որոնք ընդգրկված չեն կանխիկ համարժեքների մեջ: Սուբյեկտը պետք է զեկուցի առանձին վերադաս մարմիններին ներդրումներից գոյացած համախառն դրամական մուտքերի և համախառն դրամական վճարումների մասին:

գ) Դրամական միջոցների հոսք ֆինանսական գործունեությունից
Ֆինանսական գործունեությունն այն միջոցառումների շարքն է, որոնք հանգեցնում են ներդրված բաժնետիրական կապիտալի և սուբյեկտի փոխառությունների չափի և ձևի փոփոխությանը: Սուբյեկտը պետք է զեկուցի առանձին վերադաս մարմիններին ֆինանսական գործունեության արդյունքում գոյացած համախառն դրամական մուտքերի և համախառն դրամական վճարումների մասին:

դ) Այլ դրամական հոսքեր

Տոկոսադրույքից և դիվիդենդներից ստացված և վճարված դրամական հոսքերից յուրաքանչյուրը պետք է ներկայացվի առանձին: Յուրաքանչյուրը ժամանակ առ ժամանակ հետևողական կերպով պետք է ներկայացվի որպես ֆինանսական, ներդրումային կամ արտադրական գործունեություն:

Եկամտահարկից ստացված դրամական հոսքերը պետք է ներկայացվեն առանձին և դասակարգվեն որպես դրամական հոսքեր արտադրական գործունեությունից ստացվող, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք համարվել են որպես ֆինանսական կամ ներդրումային գործունեություններ:

2. Դրամական միջոցների և համարժեքների տարրերը պետք է բացահայտվեն, և պետք է դրամական հոսքերի հաշվետվության մեջ ներկայացվեն գումարների համաձայնեցումն ըստ զբաղեցրած դիրքերի և մնացորդների համանուն փաստաթղթերի մեջ:

Ե – ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Տարեկան ֆինանսական հաշվետվության վերաբերյալ ծանոթությունները պետք է ներկայացվեն համակարգված և կանոնավոր կերպով: Հաշվապահական հաշվեկշռի, շահույթի և վնասի հաշվի և դրամական միջոցների հոսքերի հաշվետվության յուրաքանչյուր կետ պետք է ունենա իր փոխադարձ հղումները ծանոթություններում նշված ցանկացած տեղեկատվության նկատմամբ: Ծանոթություններում բացահայտելու նվազագույն պահանջները ներառում են հետևյալը.

ա) *Հաշվապահական մեթոդները*

Ֆինանսական հաշվետվությունների նախապատրաստման հիմքը և կիրառված նշանակալի հաշվապահական մեթոդների կիրառումը:

բ) *Նյութական հիմնական միջոցներ*

Նյութական հիմնական միջոցների բոլոր տեսակները պետք է ներկայացվեն առանձին (օրինակ՝ սեփականություն, մարզադաշտ, տեխնիկա)

Հետևյալ ինֆորմացիան պետք է ներկայացվի նյութական հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր տեսակի համար.

1. Համախառն հաշիվը ներառող հաշվեկշռային գումարը և կուտակված ամորտիզացիան/արժեզրկում (միավորած արժեզրկման վնասների ընդհանուր գումարը) մրցաշրջանի սկզբում և վերջում:

2. Հաշվեկշռային գումարի համապատասխանեցում մրցաշրջանի սկզբում և վերջում, որը ցույց կտա այն ավելացումները, տնօրինումները, աճը և նվազումը, որոնք առաջացել են մրցաշրջանի ընթացքում առկա վերագնահատումներից, խախտումներից առաջացած վնասներից, որոնք ընդգրկված են մրցաշրջանի ընթացքում առկա շահույթի և վնասի հաշիվների մեջ (եթե կա այդպիսին), խախտումներից առաջացած վնասներից, որոնք փոխվել են մրցաշրջանի ընթացքում առկա շահույթի և վնասի հաշիվների մեջ (եթե կա այդպիսին) և արժեզրկումներից:

Օգտագործված արժեզրկման մեթոդները և արժեզրկման մակարդակները պետք է ներկայացվեն հաշվապահական քաղաքականության գրառումներում:

գ) *Ոչ նյութական հիմնական միջոցներ*

Ոչ նյութական հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր խումբը պետք է ներկայացվի առանձին (օրինակ՝ խաղացողների գրանցում, ֆարի կամք, ուրիշ ոչ նյութական միջոցներ):

Հետևյալ տեղեկատվությունը պետք է ներկայացվի ոչ նյութական միջոցների խմբերից յուրաքանչյուրի համար՝

1. Համախառն հաշիվը ներառող հաշվեկշռային գումարը և կուտակված ամորտիզացիան/արժեզրկումը (միավորած արժեզրկման վնասների ընդհանուր գումարը) մրցաշրջանի սկզբում և վերջում:
2. Հաշվեկշռային գումարի համապատասխանեցում մրցաշրջանի սկզբում և վերջում, որը ցույց կտա մրցաշրջանի ընթացքում առկա այն ավելացումները, տնօրինումները, նվազումները, որոնք առաջացել են խախտումներից առաջացած վնասներից, որոնք ճանաչված են մրցաշրջանի ընթացքում առկա շահութային և կորուստային հաշիվներում (եթե կա այդպիսին) և արժեզրկումներից:

Խաղացողների գրանցման հաշվառման հարցերի հետ կապված տեղեկատվության և ցուցումների համար տես Հավելված VII:

դ) *Գրավադրված միջոցներ և սեփականության իրավունքի նկատմամբ սահմանափակված միջոցներ*

Պետք է ներկայացնել տեղեկատվություն առկա սահմանափակումների և չափի մասին՝ կապված սեփականության իրավունքի, անշարժ գույքի, մարզադաշտի և մարզագույքի մասին, որոնք գրավադրվել են պարտականությունները կամ տրված երաշխիքները ապահովելու համար:

Պետք է ներկայացնել տվյալներ առկա և սեփականության իրավունքը սահմանափակող ոչ նյութական միջոցների հաշվեկշռային գումարի, ինչպես նաև պարտականությունները կատարելու համար գրավադրված ոչ նյութական միջոցների հաշվեկշռային գումարի մասին:

ե) *Ներդրումներ*

Ներդրումները պետք է իրենց մեջ ներառեն ներդրումներ դուստր կազմակերպություններում, միասին վերահսկվող կազմակերպություններում և ասոցիացիաներում: Կապված դուստր կազմակերպություններում, միասին վերահսկվող կազմակերպություններում և ասոցիացիաներում կատարվող ներդրումներին՝ անհրաժեշտ է ներկայացնել հետևյալ տեղեկատվությունը.

- i) անունը
- ii) գրանցման երկիրը կամ գտնվելու վայրը
- iii) կազմակերպության գործունեության տեսակը/զբաղվածությունը
- iv) կապիտալում ունեցած մասնաբաժինը
- v) ձայնի իրավունքը, եթե տարբերվում է կապիտալում ունեցած մասնաբաժնից
- vi) ներդրումների համար օգտագործվող հաշվառման մեթոդը

զ) *Բանկային «օվերդրաֆտներ» և վարկեր*

Ֆինանսական պարտականությունների յուրաքանչյուր կատեգորիայի համար անհրաժեշտ է ներկայացնել հետևյալ տեղեկատվությունը.

- i) Ֆինանսական միջոցների չափի և բնույթի մասին տեղեկատվություն, ներառյալ գումարների չափը և վերջնաժամկետները, ինչպես նաև ցանկացած էական պայման, որը կարող է ազդել գումարի, ժամանակը բաշխելու և ապագա դրամական հոսքերի հստակության վրա:
- ii) Ընդունված հաշվապահական քաղաքականությունը և մեթոդները, ներառյալ դրանց կիրառման համար օգտագործվող չափանիշներն ու չափումները:

է) *Պահուստային գումարներ/ռեզերվներ*

Պահուստային գումարները պետք է հաշվետվության մեջ ներկայացվեն առանձին կատեգորիաներով: Որոշելիս, թե որ պահուստային գումարները կարող են դիտարկվել մեկ ընդհանուր կատեգորիայի մեջ, անհրաժեշտ է գնահատել, արդյոք հանդիսանում են համապատասխան միջոցները բավականաչափ նման իրենց բնույթով, որպեսզի հնարավոր լինի դրանք միավորել և ներկայացնել մեկ գումարի տեսքով:

Պահուստային գումարների յուրաքանչյուր կատեգորիայի համար անհրաժեշտ է նշել հաշվեկշռային գումարը մրցաշրջանի սկզբում և վերջում, այդ տարվա ընթացքում օգտագործված միջոցների, վերականգնողական կամ ծախսերի համար պահուստային պահվող գումարները:

ը) *Արժեթղթային կապիտալ և պահուստային գումար/ռեզերվ*

Արժեթղթային կապիտալը, այլ պահուստային գումարները և չբաշխված շահույթը պետք է ներկայացվեն առանձին:

i) *Արժեթղթային կապիտալ*

Ընթացիկ տարվա ընթացքում թողարկված արժեթղթային կապիտալի հետ կապված անհրաժեշտ է ներկայացնել հետևյալ տեղեկատվությունը.

- Թողարկված արժեթղթերի քանակն ու տեսակը
- Թողարկված արժեթղթերից ստացվող էմիսիոն մասնաբաժին (եթե կիրառելի է)
- Արժեթղթերի թողարկումից ձևավորված ընդհանուր գումարը
- Նոր արժեթղթեր թողարկելու պատճառը

ii) *Այլ պահուստային գումարներ*

Եթե անշարժ գույքը, մարզադաշտը և սարքավորումները հաշվետվության մեջ ներկայացվում են վերագնահատված արժեքով, անհրաժեշտ է ներկայացնել վերագնահատումից առաջացած շահույթը՝ ցույց տալով հաշվետվության ընթացքում առաջացած փոփոխությունները և մնացորդի բաշխման ցանկացած սահմանափակում հոգուտ բաժնետիրոջ:

iii) *Չբաշխված եկամուտ*

Պահանջվում է ներկայացնել չբաշխված եկամուտի չափը (օրինակ՝ կուտակված շահույթը կամ վնասը) հաշվետու ժամանակահատվածի սկզբում, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակահատվածի ընթացքում առաջացած փոփոխությունների դեպքում:

թ) *Վերահսկիչ կողմ*

Եթե հաշվետու իրավաբանական անձը վերահսկվում է մեկ այլ իրավաբանական անձի կողմից, պետք է լինեն բացահայտումներ առ այն, թե ինչ հարաբերություններ կան տվյալ հարակից կողմի միջև, ինչպես նաև նրա անունը և եթե այն տարբեր է, նաև վերջնական վերահսկող կողմի անունը: Եթե հաշվետու իրավաբանական անձի վերահսկող կողմը կամ վերջնական վերահսկող կողմը հայտնի չէ, ապա այդ փաստը նույնպես պետք է բացահայտվի՝ անկախ այն բանից, թե արդյոք վերահսկող կողմերի և հաշվետու իրավաբանական անձի միջև եղել են գործարքներ թե ոչ:

ժ) *Գործարքներ հարակից կողմի հետ*

Եթե հաշվետու ժամանակահատվածի ընթացքում հարակից կողմերի միջև գործարքներ են կատարվել, ապա հաշվետու իրավաբանական անձը պետք է բացահայտի հարակից կողմի հետ հարաբերությունների բնույթը, ինչպես նաև տեղեկատվություն տրամադրի այդ ժամանակահատվածի ընթացքում կատարված գործարքների և ժամանակահատվածի

վերջում չմարված պարտքերի մասին, որն անհրաժեշտ է ֆինանսական հաշվետվության վրա այդ փոխհարաբերությունների ունեցած հնարավոր ազդեցությունը հասկանալու համար:

Բացահայտումները նվազագույնը պետք է ներառեն.

- i) գործարքների քանակը և բնույթը,
- ii) դրանցից բխող հաշվեկշռի քանակները և,
  - դրանց ժամկետները և պայմանները, ներառյալ ապահովագրության առկայությունը, և հաշիվների մարման ժամանակ կիրառվող դիտարկումների բնույթը
  - ցանկացած տրամադրված կամ ստացված երաշխիքների մանրամասն նկարագրություն,
- iii) վերապահումներ կասկածելի պարտքերի համար՝ կապված չմարված հաշվեկշռի հետ, և
- iv) ժամանակահատվածի ընթացքում ճանաչված ծախսը վատ կամ կասկածելի պարտքերի առնչությամբ, որոնք պետք է մարեն հարակից կողմերը:

Հետևյալ յուրաքանչյուր կատեգորիայի համար պահանջված բացահայտումները պետք է ներկայացվեն առանձին.

- գլխավոր կազմակերպությունը,
- հաշվետու կազմակերպության նկատմամբ միացյալ վերահսկողություն իրականացնող կամ նրա վրա էական ազդեցություն ունեցող կազմակերպությունները,
- դուստր կազմակերպությունը
- ասոցացված կազմակերպությունը,
- համատեղ կազմակերպությունը, որի մասնակից է հանդիսանում հաշվետու կազմակերպությունը
- կազմակերպության կամ նրա գլխավոր ձեռնարկության հիմնական կառավարող անձնակազմը
- այլ փոխկապակցված կողմեր

Անհրաժեշտ է հաստատել, որ փոխկապակցված կողմերի միջև գործողություններն իրականացվել են կումերցիոն հիմունքներով, եթե այն կարելի է հիմնավորել:

բ) *Պայմանական պարտավորություններ*

Բացի այն դեպքերից, երբ հաշվարկի արդյունքում դրամական միջոցների արտահոսքն աննշան է, հաշվետու իրավաբանական անձը հաշվետվության պաշտոնական փակման օրը պետք է հնարավոր պարտավորությունների յուրաքանչյուր դասի համար ներկայացնի վերջիններիս բնույթը և նպատակահարմարության սահմաններում նաև.

- i) դրա ֆինանսական ազդեցության մոտավոր հաշվարկը,
- ii) ցանկացած մարման քանակի կամ ժամանակի հետ կապված անորոշությունների նշումը, և
- iii) որևէ փոխհատուցման հնարավորությունը:

ը) Հաշվետվության ժամկետին հաջորդող իրադարձություններ

Անհրաժեշտ է տրամադրել տեղեկատվություն կարևորագույն իրադարձությունների վերաբերյալ, որոնք տեղի են ունեցել հաշվետվության ժամկետից հետո և որոնք չեն

հանգեցնի հաշվետվության շտկմանը (իրադարձության բնույթը և նրա ֆինանսական ազդեցության չափումը, կամ պնդում, որ այդ ֆինանսական ազդեցությունը հնարավոր չէ չափել): Նմանատիպ իրադարձությունների օրինակներ են.

- i) Փոխառության ֆիքսված վերջնաժամկետի ավարտի մոտեցում, որը ռեալ հեռանկար չունի երկարաձգման կամ մարման համար:
- ii) Գործունեությունից առաջացած էական վնասներ:
- iii) Էական դրամաշորթությունների կամ սխալների բացահայտում, որոնք ցույց են տալիս, որ ֆինանսական հաշվետվությունը սխալ է:
- iv) Ղեկավարությունը որոշում է կայացնում լիկվիդացնել կազմակերպությունը կամ ավարտել կոմերցիոն գործունեությունը կամ էլ գալիս է այն եզրակացության, որ նշված գործողությունները անհրաժեշտ են իրական այլընտրանքի բացակայության պարագայում:
- v) Խաղացողների հետ կապված գործարքներ, եթե վճարված կամ ստացված գումարները էական չափերի են հասնում:
- vi) Անշարժ գույքի հետ կապված գործարքներ- օրինակ՝ կապված ակումբին պատկանող մարզադաշտի հետ:

խ) *Այլ բացահայտումներ*

i) Գործակալի վճար

Գործակալին վճարված ցանկացած գումար պետք է ներկայացվի:

ii) Խաղացողների տնտեսական իրավունքներ (կամ նմանատիպ իրավունքներ)

Ցանկացած խաղացողի դեպքում, ում տնտեսական կամ նմանատիպ այլ իրավունքներն ամբողջությամբ չեն տնօրինվում արտոնագրման թեկնածուի կողմից, ապա արտոնագրման թեկնածուի կողմից տնօրինվող խաղացողի անունը և տնտեսական կամ նմանատիպ այլ իրավունքների տոկոսաչափը մրցաշրջանի սկզբում (կամ գրանցման ստացման պահից) և մրցաշրջանի վերջում պետք է բացահայտվեն:

iii) Հարկային վճարումներ

Հարկային վճարումների բաղադրիչները պետք է ներկայացվեն առանձին: Սա մի ընդհանրացված գումար է, որը ներառվում է հաշվետվության ժամանակ մաքուր շահույթի կամ մաքուր վնասի հաշվման մեջ կամ էլ դասվում է ընթացիկ և/կամ հետաձգված հարկերի շարքին:

iv) Այլ

Ցանկացած լրացուցիչ տեղեկատվություն կամ բացահայտում, որը ներկայացված չէ հաշվապահական հաշվեկշռի, շահույթի և վնասի հաշվետվության կամ դրամական միջոցների հոսքի հաշվետվության մեջ, բայց էական նշանակություն ունի այդ հաշվետվություններից ցանկացածը հասկանալու համար և/կամ պահանջվում է ֆինանսական տեղեկատվության նվազագույն պահանջները բավարարելու համար, պետք է ներառվի:

Զ – ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ԿԱԶՄՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

1. Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը պետք է ներառի ղեկավարության կողմից կազմված ֆինանսական նկարագիր կամ մեկնաբանություններ (երբեմն վերաբերվում է ինչպես տնօրինության հաշվետվություն), որտեղ նկարագրվում և բացատրվում են ֆինանսական վիճակի հիմնական հատկանիշները և հաշվետու իրավաբանական անձի ֆինանսական

արտադրողականությունը, ինչպես նաև այն հիմնական ռիսկերը և անորոշությունները, որոնց հետ այն ստիպված է բախվել:

2. Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը պետք է նաև ներառի այն մարդկանց անունները, որոնք տարվա ընթացքում ցանկացած ժամանակ հանդիսացել են հաշվետու իրավաբանական անձի կամ տնօրենների խորհրդի գործադիր կամ վերահսկիչ օրգանների անդամներ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ VI ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐ

Ա – ՄԿԶԲՈՒՆՔ

1. Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, ինչպես նշված են 47 հոդվածում, պետք է հիմնված լինեն բաժնետիրական ընկերությունների համար ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված հաշվապահական չափանիշների վրա, որոնք են ՀՀ-ում գործող ֆինանսական հաշվետվության կազմման կանոնները կամ ՄՖՀՍ-ը /միջազգային ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ/՝ անկախ արտոնագրման թեկնածուի իրավական կառուցվածքից:
2. Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները պետք է կազմվեն՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ արտոնագրման թեկնածուի գործունեությունը կրում է շարունակական բնույթ, ինչը նշանակում է, որ վերջինս կշարունակի ծավալել իր գործունեությունը մոտակա ժամանակաշրջանում: Ենթադրվում է, որ արտոնագրման թեկնածուն չունի ոչ մտադրություն, ոչ էլ անհրաժեշտություն լուծարվելու, կումերցիոն գործունեությունը դադարեցնելու կամ կրեդիտորների կողմից պաշտպանություն փնտրելու՝ համաձայն օրենքների կամ կանոնակարգերի:
3. Ֆինանսական հաշվետվության կազմման կանոնները, որոնց հիման վրա պետք է պատրաստվեն տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, ներառում են որոշակի սկզբունքներ, այդ թվում.
  - ա) թափանցիկ ներկայացում
  - բ) ներկայացման մեջ տեղ գտած տվյալների շարունակականություն
  - գ) հաշվապահական հաշվառման համար ճշգրիտ տվյալներ
  - դ) տվյալների յուրաքանչյուր կատեգորիայի ներկայացում հաշվետվության առանձին հոդվածներով
  - ե) ակտիվները և պարտավորությունները, ինչպես նաև եկամուտներն ու ծախսերը պետք է հաշվանցվեն մեկը մյուսից
4. Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները պետք է հաստատվեն ղեկավարության կողմից և պետք է ուղեկցվեն սեղմ հայտարարագրով՝ ստորագրված հաշվետու կազմակերպության գործադիր մարմնի կողմից:

Բ – ԿՈՆՍՈԼԻԴԱՅՄԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

1. Հաշվետու խմբում ընդգրկված բոլոր իրավաբանական անձանց/կազմակերպությունների ֆինանսական տեղեկատվությունը (ինչպես սահմանված է 46bis հոդվածում) պետք է լինի կամ համախմբված կամ կոնսոլիդացված, կարծես նրանք հանդիսանում են մեկ կազմակերպություն:
2. Եթե արտոնագրման թեկնածուն ֆուտբոլային կազմակերպություն է ինչպես նշված է հոդված 12.1-ի բ) մասում, ապա այն պետք է արտոնագրման պատասխանատուին ներկայացնի ֆուտբոլային կազմակերպության և գրանցված անդամների ֆինանսական տեղեկատվությունը (օրինակ՝ համախմբված կամ կոնսոլիդացված ֆինանսական տեղեկատվություն, կարծես նրանք հանդիսանում են մեկ կազմակերպություն):

Գ – ՖՈՒՏԲՈՒԼԻՍՏՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԻՑ ԾԱԳՈՂ ԾԱԽՍԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ

1. Չնայած յուրաքանչյուր արտոնագրման թեկնածու պարտավոր է պատրաստել նախապես առողիտ անցած տարեկան ֆինանսական հաշվետվություն՝ համաձայն բաժնետիրական ընկերությունների համար նախատեսված ՀՀ հաշվապահական չափանիշների կամ ՄՖՀՄ-ի /միջազգային ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ/՝ այս կանոնակարգը ներառում է ֆուտբոլիստների գրանցումից ծագող ծախսերի առնչությամբ հաշվապահական հաշվառման հատուկ պահանջներ, որոնք համարվում են ոչ նյութական ակտիվներ՝ ինչպես նշված է հոդված 47 և 52-ում: Արտոնագրման թեկնածուն պետք է կամ կապիտալացնի կամ ծախսագրի ֆուտբոլիստի գրանցման համար ծախսերը:
2. Արտոնագրման թեկնածուն, որը կապիտալացնում է ծախսերը ֆուտբոլիստների գրանցման համար, պարտավոր է.
  - ա) կիրառել Գ կետի, պար. 4-ի ներքո նշված նվազագույն հաշվապահական պահանջները;
  - բ) կազմել ֆուտբոլիստի ինքնությանը վերաբերող աղյուսակ, ինչպես նկարագրված է սույն հավելվածի Գ կետում:
3. Եթե արտոնագրման թեկնածուն իր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ֆուտբոլիստների գրանցման համար կատարվող ծախսերը դիտում է որպես ծախսագրում և ոչ թե կապիտալացում, և սա թույլատրելի է ազգային հաշվապահական փորձով, ապա տվյալ կազմակերպությունները ազատվում են հաշվապահական հաշվառման ներքոգրյալ նվազագույն պահանջների կիրառման պարտականությունից, ինչպես նաև նոր ձևակերպմամբ այդ տվյալների տեղեկացումից (բացառությամբ ցանկացած հարմարեցումներից, որոնք անհրաժեշտ են ստորև 5-րդ (բ) կետում նշված մինիմալ հաշվապահական հաշվառման պահանջները բավարարելու համար):
4. Խաղացողի ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացնող արտոնագրման թեկնածուների հաշվապահական հաշվառման նվազագույն պահանջները հետյալն են.
  - ա) Յուրաքանչյուր ֆուտբոլիստի գրանցման կապակցությամբ, յուրաքանչյուր ակտիվի ամորտիզացիայի ընդհանուր գումարը պետք է բաշխվի իր օգտակար օգտագործման ամբողջ ժամանակահատվածի վրա: Դրա համար անհրաժեշտ է ակտիվի արժեքը պարբերաբար բաշխել, որպես ծախս, ֆուտբոլիստի պայմանագրի ամբողջ ժամանակահատվածի համար:
  - բ) Կապիտալացվել կարող են միայն ֆուտբոլիստի գրանցման ձեռք բերման համար պահանջվող ուղղակի ծախսերը: Հաշվապահական հաշվառման նպատակներից ելնելով, ամեն ֆուտբոլիստի բալանսային արժեքը չպետք է վերագնահատման ենթարկվի արժեքի աճի հետ միասին, եթե նույնիսկ դեկավարության կարծիքով նրա շուկայական գինը բարձր է ընթացիկ բալանսային արժեքից: Ավելին, եթե նույնիսկ արտոնագրման թեկնածուն կարող է որոշակի օգուտ քաղել տվյալ ակումբի կողմից մարզված ֆուտբոլիստի օգտագործումից և/կամ տրանսֆերից, հաշվապահական նկատառումներից ելնելով՝ մանկապատանեկան ոլորտի ուղղությամբ կատարվող ծախսերը չպետք է ընդգրկվեն հաշվապահական հաշվեկշռում, քանի որ կապիտալացման ենթարկվում են միայն ֆուտբոլիստների ձեռք բերման համար կատարվող ծախսերը:
  - գ) Ամորտիզացիան հաշվարկվում է ֆուտբոլիստի գրանցման ձեռք բերման պահից և դադարում է այն պահին, երբ ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի ենթակա կամ, երբ այդ ակտիվը չի ճանաչվում (օրինակ՝ գրանցումը փոխանցվում է այլ ակումբի), ցանկացածը, որը տեղի է ունեցել ավելի վաղ:

- դ) Ամեն տարի ղեկավարությունը պետք է ստուգի բոլոր ֆուտբոլիստների կապիտալացված արժեքը՝ վերջինիս նվազեցման նպատակով: Եթե յուրաքանչյուր ֆուտբոլիստի համար ստացվելիք գումարը ավելի քիչ է, քան հաշվապահական բալանսում նշված բալանսային արժեքը, ապա վերջինս պետք է կարգավորվի փոխհատուցվող գումարին համաձայն, իսկ տարբերությունը՝ արտացոլվի շահույթի և վնասի հաշվետվության մեջ՝ դիտարկվելով որպես արժեքի նվազեցում:
5. Խաղացողի ձեռքբերման, տնօրինման մինիմալ հաշվապահական հաշվառման պահանջները հետևյալն են.
- ա) Այլ ակումբին տրամադրված խաղացողից ստացված շահույթը/ (վնասը), որը ենթակա է արտացոլման շահույթի/ (վնասի) հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ, իրենից ներկայացնում է խաղացողի հեռացումից ստացվող և խաղացողի ձեռքբերման մնացորդային հաշվեկշռային արժեքների միջև տարբերությունը տրանսֆերի ամսաթվի դրությամբ:
  - բ) Ցանկացած շահույթ, որը ստացվում է խաղացողից, ում տրանսֆերը պահպանվում է արտոնագրման թեկնածուի մոտ, չպետք է ընդգրկվի շահույթի/ (վնասի) հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ: Երկրնտրանքի մեջ չընկնելու համար, ցանկացած շահույթ, որը ստացվում է մեկ այլ կողմին տրվող խաղացողի տնտեսական և նմանատիպ այլ իրավունքների տնօրինումից պետք է մի կողմ դնել: Շահույթը կարող է ընդգրկվել շահույթի/ (վնասի) հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ միայն խաղացողի հիմնական տրանսֆերը այլ ակումբին հանձնելուց հետո:
6. Արտոնագրման թեկնածուն պետք է պատրաստի լրացուցիչ տեղեկատվություն (արտոնագրողին ներկայացնելու համար), եթե առդիտ անցած տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունում ներառված ինֆորմացիան և հաշվապահական հաշվառման մեթոդը չեն համապատասխանում տվյալ հավելվածում ներկայացված հաշվապահական պահանջներին: Լրացուցիչ ինֆորմացիան պետք է ներառի վերաձևակերպված հաշվապահական բալանսը, շահույթի և վնասի վերաբերյալ հաշվետվություն և դրանց առնչվող ցանկացած ծանոթագրություն, որը կբավարարի վերը նշված պահանջներին: Լրացուցիչ ինֆորմացիան գրության ձևով ներկայացնի տրամադրված լրացուցիչ փաստաթղթում արտացոլված արդյունքների և ֆինանսական իրադրության ու առդիտ անցած ֆինանսական հաշվետվությունների արդյունքների (որոնք կազմվել են համաձայն ազգային հաշվապահական հաշվառման ազգային չափանիշների) համապատասխանելիության վերաբերյալ: Վերաձևակերպված ֆինանսական տեղեկատվությունը պետք է գնահատվի առդիտորի կողմից՝ ըստ համաձայնեցված գործելակերպի:

Դ – ԽԱՂԱՑՈՂԻ ԻՆՔՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐՏԱՑՈՒՈՂ ԱՂՅՈՒՄԱԿ

1. Ըստ Գ2 կետի, արտոնագրման թեկնածուները, որոնք կապիտալացնում են ֆուտբոլիստի գրանցման ձեռք բերման հետ կապված ծախսերը, պետք է կազմեն խաղացողների անձի ինքնությունը հաստատող աղյուսակ:
2. Ֆուտբոլիստների վերաբերյալ տվյալների աղյուսակը պետք է տրամադրվի առդիտորին: Բայց, այն հարկավոր չէ ընդգրկել տարեկան ֆինանսական հաշվետվության մեջ, ինչպես նաև ներկայացնել արտոնագրողին:
3. Նվազագույն ինֆորմացիան, որը պետք է ներառվի ֆուտբոլիստների վերաբերյալ տվյալների աղյուսակում մինչև ֆինանսական հաշվետվության փակման օրը յուրաքանչյուր ֆուտբոլիստի գրանցման կապակցությամբ, հետևյալն է.

- ա) անուն և ծննդյան ամսաթիվ
  - բ) պայմանագրի կնքման և ավարտի օրը
  - գ) ֆուտբոլիստի գրանցման ձեռք բերման համար կատարված ուղղակի ծախսերը
  - դ) հաշվառված ժամանակահատվածի վերջում կուտակված ամորտիզացիան
  - ե) տվյալ ժամանակահատվածում ծախսերը/ամորտիզացիան
  - զ) արժեքի նվազեցման հետ կապված ծախսերը տվյալ ժամանակահատվածի համար
  - է) դուրս գրումներ /ինքնարժեք և կուտակված ամորտիզացիա/
  - ը) զուտ գույքային արժեք(հաշվեկշռային արժեքը)
  - թ) ֆուտբոլիստի գրանցման օտարումից ստացված շահույթ/վնաս:
4. Այն խաղացողները, որոնց մասին աղյուսակում պետք է մանրամասներ ներկայացվեն, բոլոր այն խաղացողներն են, ում գրանցումը իրականացվել է արտոնագրման թեկնածուի կողմից մրցաշրջանի ընթացքում ցանկացած պահի և ինչի արդյունքում խաղացողի (ների) ձեռքբերման որոշակի ուղղակի ծախս է առաջացել (ինչ-որ պահի մրցաշրջանի ընթացքում կամ նախորդ մրցաշրջանների ընթացքում):
5. Հետևյալ համախառն թվերը խաղացողների անձի աղյուսակում պետք է համաձայնեցվեն հաշվեկշռում և շահույթի ու վնասի աղյուսակներում, աուդիտ անցած տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններում եղած համապատասխան թվերի հետ.
- ա) ընթացիկ ժամանակահատվածում խաղացողների գրանցման ամորտիզացիայի համախառն գումարի թիվը, ինչպես ցույց է տրված խաղացողների անձի աղյուսակում, պետք է համաձայնեցվի/հավասարակշռվի “խաղացողների գրանցման ամորտիզացիայի” թվերի հետ (բացահայտված ժամանակահատվածի շահույթի և վնասի հաշվետվության մեջ կամ դրա ծանոթություններում),
  - բ) ընթացիկ ժամանակահատվածի համար պլանավորված վատթարացումների համախառն թիվը, ինչպես ցույց է տրված խաղացողների անձի աղյուսակում, պետք է համաձայնեցվի/հավասարակշռվի “խաղացողների գրանցման վատթարացման” թվերի հետ (բացահայտված ժամանակահատվածի շահույթի և վնասի հաշվետվության մեջ կամ դրա ծանոթություններում),
  - գ) համախառն շահույթի/վնասի թիվը խաղացողի գրանցման օտարումից, ինչպես ցույց է տրված խաղացողների անձի աղյուսակում, պետք է համաձայնեցվի/հավասարակշռվի “Շահույթի/վնասի գումարը խաղացողների գրանցման օտարումից” թվերի հետ (բացահայտված ժամանակահատվածի շահույթի վնասի հաշվետվության մեջ կամ դրա ծանոթություններում),
  - դ) խաղացողի գրանցման զուտ գրքային արժեքի համախառն թիվը, ինչպես ցույց է տրված խաղացողների անձի աղյուսակում, պետք է համաձայնեցվի/հավասարակշռվի «Ոչ նյութական արժեքներ՝ խաղացողներ» թվի հետ /բացահայտված ժամանակահատվածի հաշվեկշռի մեջ կամ դրա ծանոթություններում/:
6. Եթե արտոնագրման թեկնածուն փոխել է ֆուտբոլիստների վերաբերյալ հաշվետվության տվյալները սույն կանոնակարգում սահմանված հաշվապահական հաշվետվության պահանջներին բավարարելու նպատակով, ապա ֆուտբոլիստների անձի աղյուսակում այդ ամբողջական տվյալները պետք է համապատասխանեն համաձայնեցված անձի հաշվետվության մեջ գետեղված լրացուցիչ տեղեկությանը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ VII - ԺԱՄԿԵՏԱՆՑ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ ՀԱՍԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

1. Վճարումները համարվում են ժամկետանց, եթե դրանք չեն մարվում ըստ համաձայնեցված ժամկետների:
2. Այս կանոնակարգերով վճարումները չեն համարվում ժամկետանց, եթե արտոնագրման թեկնածուն /օրինակ վճարող ակումբը/ մինչև մարտի 31-ը /համաձայն 49 և 50 հոդվածների/ և մինչև մայիսի 31-ը վիճակի է ապացուցել, որ.
  - ա) ամբողջովին վճարել է համապատասխան գումարը
  - բ) կնքել է պայմանագիր, որը գրավոր ձևով ընդունվել է կրեդիտորի կողմից, և որով երկարաձգվում է վճարման վերջնաժամկետը /նշում. եթե կրեդիտորը չի պահանջել վճարումը, դա չի նշանակում, որ վճարման ժամկետն ինքնին երկարաձգվել է/, կամ
  - գ) հայց է ներկայացրել, որն ըստ ազգային օրենսդրության քննարկման է դրվել համապատասխան մարմինների կողմից, կամ ժամկետանց վճարումի վերաբերյալ գործընթաց է սկսել ազգային կամ միջազգային ֆուտբոլային մարմիններում կամ համապատասխան վերաքննիչ դատարանում: Եթե, այնուամենայնիվ, ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման մարմինը կհամարի, որ այդ հայցը ներկայացվել է միայն մի նպատակով, այն է՝ խուսափել տվյալ կանոնակարգով սահմանված ժամկետներում պարտքը մարելուց /այսինքն՝ ժամանակ շահել/, համապատասխան գումարը առաջվա պես կհամարվի ժամկետանց պարտք, կամ
  - դ) նա համաձայն ՀՀ օրենսդրության համապատասխան մարմին, ազգային կամ միջազգային ֆուտբոլային մարմիններին կամ համապատասխան արբիտրաժային դատարանին է բողոքարկել ժամկետանց վճարումի վերաբերյալ հայցը կամ գործընթացը, որը ներկայացվել է իր դեմ կրեդիտորի կողմից, և ի վիճակի է ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման մարմինն ինքնուրույն ապացուցել, որ ներկայացված հայցը կամ սկսված գործընթացը իսկապես անհիմն է: Բայց եթե ՀՖՖ Ակումբների Արտոնագրման համապատասխան մարմինը բերված փաստարկները համարի անհիմն, ապա գումարը կհամարվի ժամկետանց պարտք:

Բ – «ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԸ ՀԱՄԱՐՎՈՒՄ ԵՆ ԺԱՄԿԵՏԱՆՑ, ԵԹԵ ՆՈՒՅՆԻՄԿ ԿՐԵՂԻՏՈՐԸ ՉԻ ՊԱՀԱՆՁԵԼ ՎՃԱՐՈՒՄ» ԿԱՆՈՆԻ ԲԱՅԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆ

1. Վճարումները համարվում են ժամկետանց, եթե դրանք չեն մարվել ըստ համաձայնեցված պայմանների, եթե նույնիսկ կրեդիտորը չի պահանջել վճարումը: Այս սկզբունքը վերաբերում է գրավոր պայմանագիր ստորագրած հատուկ իրավաբանական անձանց: Այս սկզբունքը դժվար է կիրառել պայմանագիր չստորագրած այնպիսի իրավաբանական անձանց նկատմամբ, ինչպիսիք են մարզումներ կամ համերաշխության փոխհատուցումներ ստանալու իրավունք ունեցող ակումբները:
2. Արտոնագրման թեկնածուի նկատմամբ պատժամիջոցներ չեն կիրառվի, եթե նա կարողանա արտոնագրողին տալ ընդունելի բացատրություն առ այն, որ նա վճարում չի կատարել խաղացողի և ակումբի հետ կապ հաստատել չկարողանալու պատճառով: Հետևյալ օրինակը մանրամասն բացատրում է այս իրավիճակը.

Ա խաղացողը՝ ծնված 15.08.1990թ.-ին, գրանցված է եղել Հայաստանում՝ X սիրողական ակումբում 01.07.1998թ.- 30.06.2006 թ., և ապա 01.07.2006թ.-30.06.2009 թ.՝ հայաստանյան Z սիրողական ակումբում: 01.07.2009թ.-ին նա ստորագրում է իր առաջին աշխատանքային պայմանագիրը ռուսաստանյան Y

ակումբի հետ: Z և Y ակումբների միջև կնքված տրանսֆերային պայմանագրիը նախատեսում է վճարում երկու մասով (առաջինը պայմանագրի ստորագրելուց հետո, երկրորդը՝ 30.11.2009թ.-ին):

Այս օրինակում վաճառող Z ակումբը և գնող Y ակումբը հանդիսանում են իրավաբանական անձինք , որոնք ստորագրել են տրանսֆերային պայմանագիրը: Համապատասխանաբար, Y ակումբը պետք է վճարի Z ակումբին տրանսֆերի համար համաձայնեցված գումարը՝ որոշված վերջնաժամկետում: Այս օրինակում Y ակումբը կատարում է առաջին վճարումը, սակայն չի կատարում երկրորդ վճարումը կանխավ պայմանավորված վերջնաժամկետում: Այս դեպքում, արտոնագրողը պետք է վճարման երկրորդ մասը համարի ժամկետանց վճարում, նույնիսկ եթե վճարումը չի պահանջվել Z ակումբի կողմից:

Համաձայն ՖԻՖԱ-ի Խաղացողների Կարգավիճակի և Տրանսֆերների Կանոնակարգի, վերը նշված տրանսֆերը ենթադրում է մարզման փոխհատուցում և համերաշխության մոժումների իրականացում Y ակումբի կողմից: ՖԻՖԱ-ի կանոնակարգը նախատեսում է, որ Y ակումբը պատասխանատու է ժամկետանց վճարումը հաշվարկելու և 30 օրվա ընթացքում վճարելու համար (նոր ասոցիացիայի հետ խաղացողի գրանցման օրվանից, կամ վճարման ամսաթվից 30 օրվա ընթացքում)՝ խաղացողի կարիերայի պատմության համապատասխանությամբ:

Այս օրինակում Y ակումբը սահմանված վերջնաժամկետում X ակումբին չի վճարում մարզման փոխհատուցումները և համերաշխության մոժումները: Համաձայն հոդված 48-ում սահմանված չափանիշների, պայմանագրիը չստորագրած երրորդ իրավաբանական անձի շահառուներին կատարվող վճարումները համարվում են ժամկետանց, եթե չեն վճարվել 30 օրվա ընթացքում: Վճարումը չի համարվի ժամկետանց, եթե Y ակումբը կարողանա արտոնագրողին տալ ընդունելի բացատրություն առ այն, որ նա չի կարողացել կապ հաստատել խաղացողի և նրան մարզած X ակումբի միջև, և որ նա իր ուժերի սահմաններում այդ ակումբի հետ կապ հաստատելու համար արել է ամեն ինչ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ VIII - ԱՐՏՈՆԱԳՐՈՂԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՆՑԿԱՑՎՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԶԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ և ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑ

Ա – ՄԿԶԲՈՒՆՔ

Հոդված 10-ում նշված ֆինանսական չափանիշների հետ համապատասխանությունը ստուգելու գնահատման գործընթացը վերաբերում է գնահատման այն հատուկ գործողություններին, որ պետք է ձեռնարկի արտոնագրողը՝ ստորև նշված ձևով:

Բ - ՏԱՐԵԿԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

1. Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ արտոնագրողը պետք է իրականացնի գնահատման հետևյալ նվազագույն գործընթացները.
  - ա) սահմանել, արդյոք ընտրված հաշվետու կազմակերպություն/ները համապատասխանում է/են ակումբի արտոնագրման նպատակներին
  - բ) գնահատել ներկայացված ինֆորմացիան /տարեկան և միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք կարող են նաև ներառել լրացուցիչ տեղեկություն/, որը հիմք կհանդիսանա արտոնագրման որոշում կայացնելու համար
  - գ) կարողալ և ուսումնասիրել տարեկան և միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները, ինչպես նաև աուդիտորի հաշվետվությունը դրանց վերաբերյալ
  - դ) ուշադրություն դարձնել աուդիտորի հաշվետվության և/կամ եզրակացության ցանկացած փոփոխությունից ծագած հետևանքներին (համեմատած առանց փոփոխությունների եզրակացության սովորական ձևին) և/կամ անբավարարություններին՝ համեմատած բացահայտումների և հաշվապահական հաշվառման նվազագույն պահանջներին՝ համաձայն ստորև նշված պարագրաֆ 2-ի:
2. Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտորի հաշվետվությանը ծանոթանալուց հետո, արտոնագրողը պետք է այն գնահատի՝ համաձայն ստորև ներկայացվող կետերի.
  - ա) եթե աուդիտորի եզրակացությունը իրենից ներկայացնում է հաստատական կարծիք, դա բավարար հիմք է հանդիսանում ՈԻԵՖԱ-ի արտոնագրի տրամադրման համար
  - բ) եթե հաշվետվությունում աուդիտորը մերժում է եզրակացության տրամադրումը, կամ այն պարունակում է բացասական կարծիք, ապա ՈԻԵՖԱ-ի արտոնագրի տրամադրումը մերժվում է մինչև աուդիտորի հաջորդ դրական եզրակացության տրամադրումը /տվյալ ֆինանսական տարվա կտրվածքով նվազագույն պահանջները բավարարող ֆինանսական հաշվետվությունների այլ փաթեթի կապակցությամբ/ և հավանությունը արտոնագրողի կողմից
  - գ) Եթե կազմակերպության գործունեության շարունակելիության ենթադրության վերաբերյալ աուդիտորի եզրակացությունը պարունակում է հարցի հատուկ շեշտադրում /ակցենտ/ կամ հանդիսանում է պայմանական, ապա ՈԻԵՖԱ-ի արտոնագրի տրամադրումը պետք է մերժվի, մինչև.
    - ի) կտրամադրվի աուդիտորի հաջորդ եզրակացությունը տվյալ ֆինանսական տարվա կապակցությամբ, որը չի պարունակի կազմակերպության գործունեության

շարունակելիության վերաբերյալ հարցի հատուկ շեշտադրում կամ չի հանդիսանա պայմանական, կամ

ii) կտրամադրվեն լրացուցիչ փաստաթղթեր, որոնք կհավաստիացնեն արտոնագրվող թեկնածուի կարողությունը նվազագույնը մինչև արտոնագրման մրցաշրջանի ավարտը հանդես գալու որպես գործունեությունը չընդհատող կազմակերպություն, որի նպատակով հայտ է ներկայացվել, և որոնք էլ արտոնագրողի գնահատումից հետո ճանաչվում են բավարար: Լրացուցիչ հավաստիացնող փաստաթղթերը ներառում են, մասնավորապես, հոդված 52-ում նշված տեղեկատվությունը / ապագա ֆինանսական տեղեկատվություն/:

դ) Եթե աուդիտորի եզրակացությունը պարունակում է հարցի հատուկ շեշտադրում /ակցենտ/ գործունեության շարունակելիության վերաբերյալ, ապա ակումբի արտոնագրման նպատակով արտոնագրողը պետք է հաշվի առնի այն բոլոր հետևանքները, որոնց կհանգեցնեն եզրակացությունում փոփոխությունների ներառումը: ՈՒԵՖԱ-ի արտոնագրի տրամադրումը կարող է մերժվել, բացի այն դեպքերից, երբ կներկայացվեն լրացուցիչ հավաստիացնող փաստաթղթեր և արտոնագրողի գնահատումից հետո կճանաչվեն բավարար: Աուդիտի եզրակացության մեջ փոփոխություններ կատարելու պատճառներից է կախված, թե ինչ լրացուցիչ փաստաթղթեր կպահանջի արտոնագրողը:

ե) Եթե աուդիտորի եզրակացությունը հղում է կատարում 51-րդ հոդվածի 2 (դ) կետում սահմանված ցանկացած իրավիճակի, ապա արտոնագիրը պետք է մերժվի:

3. Եթե արտոնագրման թեկնածուն ներկայացնում է լրացուցիչ ինֆորմացիա, ապա արտոնագրողը պարտավոր է գնահատել նաև աուդիտորի հաշվետվությունը լրացուցիչ ինֆորմացիայի համաձայնեցված ընթացակարգերի վերաբերյալ: Արտոնագրի տրամադրումը կարող է մերժվել, եթե աուդիտորի եզրակացությունում նշվում են բացահայտված սխալներ և/կամ բացառություններ:

Գ - ԱՅԼ ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՍԲ ԺԱՄԿԵՏԱՆՅ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

1. Այլ ակումբների նկատմամբ ժամկետանց վճարումների առնչությամբ արտոնագրողը պետք է ինքը գնահատի արտոնագրման թեկնածուի կողմից ներկայացված տեղեկատվությունը:

2. Արտոնագրողը պետք է գնահատի արտոնագրման թեկնածուի կողմից տրամադրված ամբողջ ինֆորմացիան, մասնավորապես՝ տրանսֆերին վերաբերող վճարումների աղյուսակը և դրան կից հավաստիացնող փաստաթղթերը՝ ինչպես նշվում է ստորև:

ա) Ստուգել տրանսֆերների վճարումների աղյուսակում առկա ընդհանուր գումարի համապատասխանելիությունը տարեկան կամ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում /դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ/ «Ֆուտբոլիստների տրանսֆերների վերաբերյալ կրեդիտորային պարտքեր» հոդվածում նշված գումարին:

բ) Ստուգել հաշվարկների մաթեմատիկական ճշգրտությունը տրանսֆերներին վերաբերող վճարումների աղյուսակում:

գ) Կատարել, ընտրության սկզբունքով կամ ամբողջությամբ ֆուտբոլիստների տրանսֆերների/ վարձակալության պայմանագրերի ստուգումներ՝ համեմատելով դրանք տրանսֆերներին վերաբերող վճարումների աղյուսակում զետեղված տեղեկության հետ, հատկանշել ընտրված տրանսֆերները /վարձակալությունները:

դ) Կատարել ընտրության սկզբունքով կամ ամբողջությամբ, տրանսֆերային վճարումների ստուգումներ՝ համեմատելով դրանք տրանսֆերներին վերաբերող պարտքերի աղյուսակում զետեղված տեղեկության հետ, հատկանշել ընտրված վճարումները:

- ե) Եթե տրանսֆերներին վերաբերող վճարումների աղյուսակում կա պարտք, որը պետք է վճարվի մինչև մարտի 31-ը, և որը վերաբերում է մինչև նախորդ տարվա դեկտեմբերի 31-ը տեղի ունեցած տրանսֆերին, ապա մինչև մարտի 31-ը պետք է հավաստիանալ, որ
  - i) համաձայնության եք եկել ըստ Հավելված IX (2բ), կամ
  - ii) ծագել է վեճ/հայց ըստ Հավելված IX (2գ կամ դ)
- զ) Ուսումնասիրել ամբողջությամբ կամ մի քանի բանկային հաշիվների քաղվածքներ ի աջակցություն վճարումների:
- է) Անհրաժեշտության դեպքում՝ ստանալ և ստուգել բոլոր փաստաթղթերը, այդ թվում համապատասխան ակումբների հետ կնքված համաձայնագրերը և/կամ իրավասու մարմնի հետ նամակագրությունը, որը հաստատում է ե i/ և/կամ ե ii/ կետերում նշված հայտարարագրերը:

Դ - ԱՇԽԱՏԱԿԻԾՆԵՐԻ և ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ/ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏԱՄԱՐ ԾԱԳԱՍԾ ԺԱՄԿԵՏԱՆՑ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

1. Աշխատակիցների և սոցիալական/հարկային մարմինների նկատմամբ ժամկետանց վճարումների առնչությամբ արտոնագրողը պետք է ինքը գնահատի արտոնագրման թեկնածուի կողմից ներկայացված տեղեկատվությունը:
2. Արտոնագրողը պետք է գնահատի արտոնագրման թեկնածուի կողմից տրամադրված ամբողջ ինֆորմացիան, մասնավորապես՝ աշխատակիցների ցուցակը և դրան կից հավաստիացնող փաստաթղթերը՝ ինչպես նշվում է ստորև:
  - ա) Ստանալ ղեկավարության կողմից նախապատրաստված աշխատակիցների ցուցակ:
  - բ) Ստուգել աշխատակիցների ընդհանուր վճարվելիք գումարի ցուցակը, Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ աշխատակիցներին վճարվելիք գումարների տարեկան ֆինանսական հաշվետվության հետ միասին:
  - գ) Ստանալ և ստուգել ամբողջությամբ կամ պատահականության սկզբունքով ընտրված աշխատակիցների նամակ-հաստատումները՝ համեմատելով այն աշխատակիցների ցուցակում նշված ինֆորմացիային:
  - դ) Եթե ըստ արտոնագրողի առկա է պարտք, որը պետք է վճարվի մինչև մարտի 31-ը, որը վերաբերում է աշխատողների պայմանագրային և իրավական պարտականությունների հետ կապված վճարումներին, և որը ծագել է մինչև նախորդ տարվա դեկտեմբերի 31-ը ապա մինչև մարտի 31-ը պետք է հավաստիանալ, որ.
    - i) համաձայնության եք եկել ըստ Հավելված VIII (2բ), կամ
    - ii) ծագել է վեճ/հայց ըստ Հավելված VIII (2գ կամ դ)
  - ե) Անհրաժեշտության դեպքում՝ ստանալ և ստուգել բանկային հաշիվների քաղվածքները, որոնք հաստատում են վերոգրյալ ե i/ կետում նշվածը:
  - զ) Անհրաժեշտության դեպքում՝ ստանալ և ստուգել բոլոր փաստաթղթերը, այդ թվում համապատասխան աշխատակցի հետ կնքված պայմանագրերը և/կամ իրավասու մարմնի հետ նամակագրությունը, որը հաստատում է գ i/և/կամ գ ii/ կետերում նշված հայտարարագրերը:
3. Արտոնագրողը պետք է գնահատի արտոնագրման թեկնածուի կողմից ներկայացված տեղեկատվությունը, մասնավորապես սոցիալական և հարկային մարմինների վճարումներին վերաբերող բոլոր հաստատող փաստաթղթերը, որոնք առնչվում են արտոնագրման թեկնածուի

աշխատակիցների նկատմամբ պայմանագրային և իրավական պարտականություններին: Նա պետք է ձեռնարկի, մասնավորապես, հետևյալ քայլերը.

- ա) Ձեռք բերել ղեկավարության կողմից պատրաստված սոցիալական/հարկային աղյուսակը:
- բ) Համաձայնեցնել սոցիալական/հարկային աղյուսակում առկա ընդհանուր վճարումը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տարեկան կամ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունում առկա “սոցիալական/հարկային մարմինների վճարումների” գումարի հետ:
- գ) Ձեռք բերել համապատասխան աջակցող փաստաթղթեր:
- դ) Եթե, ըստ արտոնագրողի, մարտի 31-ի դրությամբ գոյություն ունի պարտք, որը վերաբերում է աշխատողների պայմանագրային և իրավական պարտականությունների հետ կապված սոցիալական/հարկային մարմիններին տրվող վճարներին, որոնք առաջացել են մինչև նախորդ տարվա դեկտեմբերի 31-ը, ապա մինչև մարտի 31-ը պետք է հավաստիանալ, որ.
  - i) համաձայնության եք եկել ըստ Հավելված VIII (2բ), կամ
  - ii) ծագել է վեճ/հայց ըստ Հավելված VIII (2գ կամ դ)
- ե) Ուսումնասիրել ամբողջությամբ կամ մի քանի բանկային հաշիվների քաղվածքներ ի աջակցություն վճարումների:
- զ) Անհրաժեշտության դեպքում՝ ստանալ և ստուգել բոլոր փաստաթղթերը, այդ թվում համապատասխան սոցիալական/հարկային մարմինների հետ կնքված պայմանագրերը և/կամ իրավասու մարմնի հետ նամակագրությունը, որը հաստատում է դ i/ և/կամ դ ii/ կետերում նշված հայտարարագրերը:

Ե - ԴԻՄՈՒՄ-ՆԱՄԱԿՆԵՐԻ ԳՆԱՀՍՈՒՄ

1. Արտոնագրման թեկնածուի կողմից ներկայացվող դիմում-նամակների դեպքում արտոնագրողը պետք է կարդա և հաշվի առնի կարևոր նշանակություն ունեցող ցանկացած իրադարձության ազդեցությունը, որը կապված է արտոնագրման բոլոր չափանիշների հետ:
2. Արտոնագրողը պետք է նաև կարդա դիմում-նամակը և հաշվի առնի տնտեսական կարևոր նշանակության որևէ իրադարձության կամ պայմանների վերաբերյալ տեղեկատվություն, ինչպես նաև արտոնագրման թեկնածուի կողմից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները, ապագայի վերաբերյալ ֆինանսական ինֆորմացիան և ցանկացած այլ հավաստիացնող փաստաթղթեր: Արտոնագրողը կարող է փոխանցել գնահատում անցկացնելու իրավունքը աուդիտորին:
3. Արտոնագրողը պետք է գնահատի ակումբի կարողությունը հանդես գալու որպես նվազագույնը մինչև արտոնագրման մրցաշրջանի ավարտը գործունեությունը չընդհատող կազմակերպություն, որի նպատակով հայտ է ներկայացվել: ՈԻԵՖԱ-ի արտոնագրի տրամադրումը պետք է մերժվի, եթե ֆինանսական տեղեկատվության գնահատում անցկացնելուց հետո արտոնագրողը համարում է, որ արտոնագրման թեկնածուն չի կարող շարունակել իր գործունեությունը, որպես գործունեությունը չընդհատող կազմակերպություն, մինչև այն մրցաշրջանի ավարտը, որի համար հայտ է ներկայացրել:
4. Եթե արտոնագրման թեկնածուն (կամ ՀՖՖ-ի գրանցված անդամը, որն ունի պայմանագրային հարաբերություններ արտոնագրման թեկնածուի հետ համաձայն 12-րդ հոդվածի) կամ էլ հաշվետու խմբում ընդգրկված արտոնագրման թեկնածուի ցանկացած մայր կազմակերպություն փնտրում է/էր կամ ստանում է/էր պաշտպանություն իր կրեդիտորներից համաձայն օրենքների և կանոնակարգերի (ներառյալ կամավոր և պարտադիր վարչական

գործընթացները) արտոնագրման մրցաշրջանից 12 ամիս առաջ, ապա արտոնագիրը պետք է մերժվի: Երկրնտրանքի մեջ չընկնելու համար, արտոնագիրը պետք է մերժվի, անգամ եթե ներգրավված կազմակերպությունը այլևս չի ստանում պաշտպանություն իր կրեդիտորներից այն ժամանակ, երբ կայացվում է արտոնագրման որոշումը:

Զ - ԱՊԱԳԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

1. Ապագա ֆինանսական տեղեկատվության հետ կապված՝ արտոնագրողը պետք է գնահատի, թե արդյոք տեղի է ունեցել հողված 52-ում նշված ցուցանիշի խախտում, թե ոչ: Եթե ցուցանիշը խախտվել է, ապա արտոնագրողը պետք է մանրագնին գնահատի ապագայի վերաբերյալ ֆինանսական տեղեկատվությունը՝ համաձայն ստորև բերվող պարագրաֆ 2-ի:
2. Աուդիտորի կողմից անցկացվող գնահատման գործընթացը պետք է նվազագույնը ներառի հետևյալը.
  - ա) ապագա ֆինանսական տեղեկատվությունում հաշվարկների ճշգրտության ստուգում
  - բ) ղեկավարության հետ քննարկումների և ապագա ֆինանսական տեղեկատվության ստուգման արդյունքում բացահայտել, թե արդյոք ապագա ֆինանսական տեղեկատվությունը իրականում պատրաստվել է նկարագրված ենթադրությունների և ռիսկային գործոնների հիման վրա
  - գ) ապագա ֆինանսական տեղեկատվությունում ներառված սկզբնական ժամանակաշրջանի հաշվեկշռի համապատասխանության ստուգում՝ աուդիտ անցած տարեկան ֆինանսական հաշվետվության կամ միջանկյալ ժամանակաշրջանի համար ստուգված ֆինանսական հաշվետվության /եթե նման հաշվետվություն միջանկյալ ժամանակաշրջանի համար տրամադրվել է/ հաշվապահական հաշվեկշռի հետ, և
  - դ) եթե կիրառելի է, ուսումնասիրել համապատասխան աջակցող փաստաթղթեր, ներառյալ օրինակ հովանավորների հետ պայմանագրեր, բանկային հարմարություններ, բաժնետիրական կապիտալի ավելացում, բանկի տրամադրած երաշխիքներ և խորհրդի/կոմիտեի նիստերի քաղվածքներ:
  - ե) ստուգել, թե արդյոք ապագա ֆինանսական տեղեկատվությունը պաշտոնապես հաստատվել է արտոնագրման թեկնածուի գործադիր մարմնի կողմից, թե ոչ:
3. Արտոնագրողը պետք է գնահատի ակումբի կարողությունը շարունակել իր գործունեությունը նվազագույնը մինչև արտոնագրման մրցաշրջանի ավարտը՝ որպես անընդմեջ գործող կազմակերպություն, որի համար հայտ է ներկայացվել (այսինքն՝ ՈՒԵՖԱ-ի արտոնագրի տրամադրումը պետք է մերժվի, եթե ֆինանսական տեղեկատվության գնահատում անցկացնելու հետո արտոնագրողը համարում է, որ արտոնագրման թեկնածուն չի կարող շարունակել իր գործունեությունը, որպես գործունեությունը չընդհատող կազմակերպություն, մինչև արտոնագրման մրցաշրջանի ավարտը, որի համար հայտ է ներկայացվել):

Է – ԺԱՄԿԵՏԱՆՑ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ- ԼՐԱՅՈՒՑԻՉ

1. Լրացուցիչ ժամկետանց վճարումների գնահատման պահանջների հետ կապված (ղեկի ֆուտբոլային ակումբներ, աշխատողներ և սոցիալական/հարկային մարմիններ)՝ արտոնագրողը պետք է կատարի նվազագույնը հետևյալ գնահատման գործընթացը.
  - ա) ամբողջությամբ կարդա արտոնագրման թեկնածուի ամբողջական վճարումների մասին տեղեկատվությունը և պարզաբանումներ կատարի, եթե կա որևէ ոչ ամբողջական/ոչ ճշգրիտ տեղեկատվություն, որը կարող է պայմանավորված լինել արտոնագրման

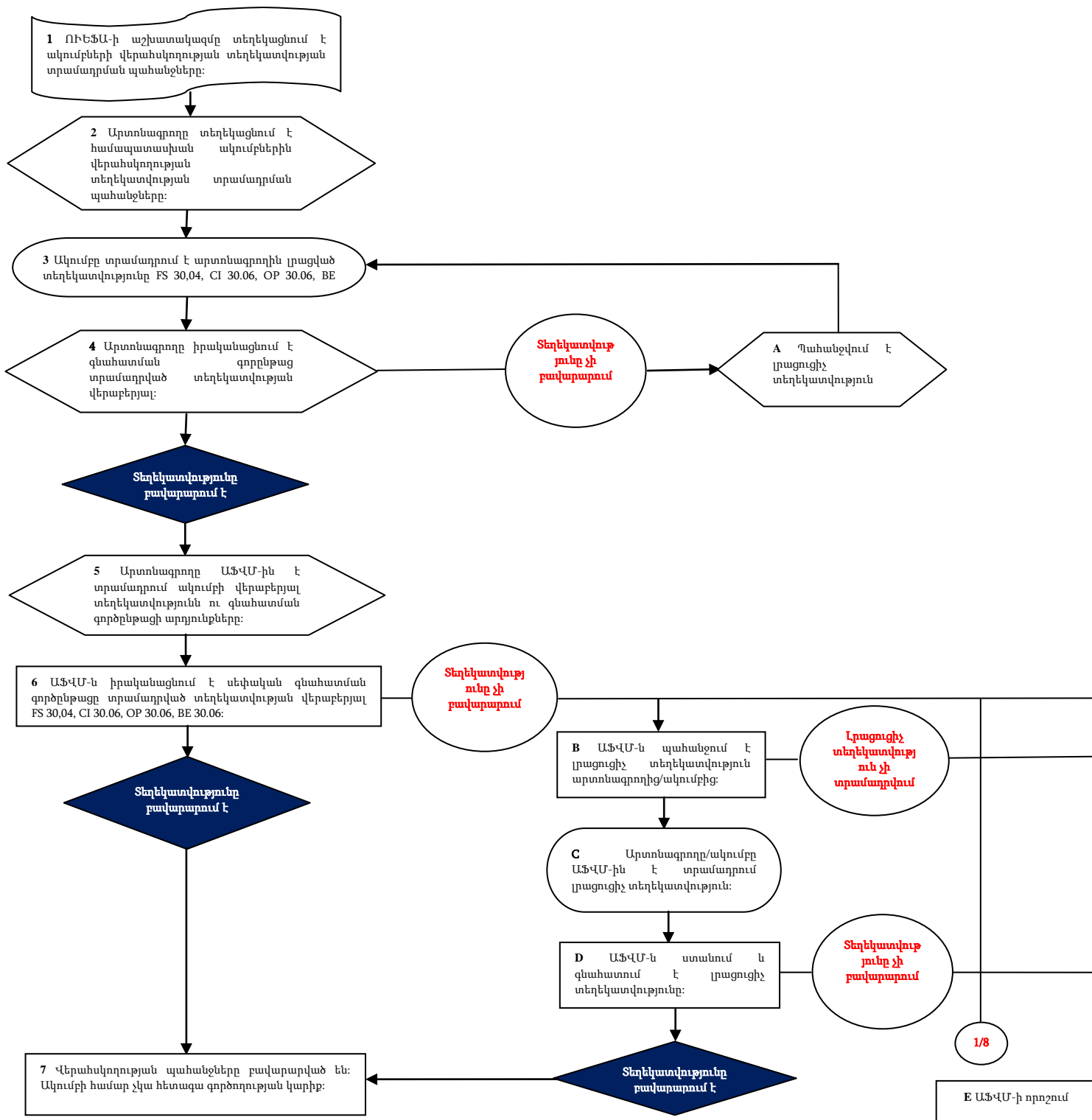

թեկնածուի գիտելիքով՝ ստացված ակումբների արտոնագրման և/կամ այլ համապատասխան աղբյուրներից:

- բ) Տրանսֆերների վճարումների մասին տեղեկատվության դեպքում՝ հաստատել ներկայացված խաղացողների ցուցակի ամբողջականությունը արտոնագրման մրցաշրջանը և գնահատման օրը նախորդող հուլիսի 1-ի դրությամբ խաղացողների գրանցման նպատակով ներկայացված տեղեկատվության հետ:

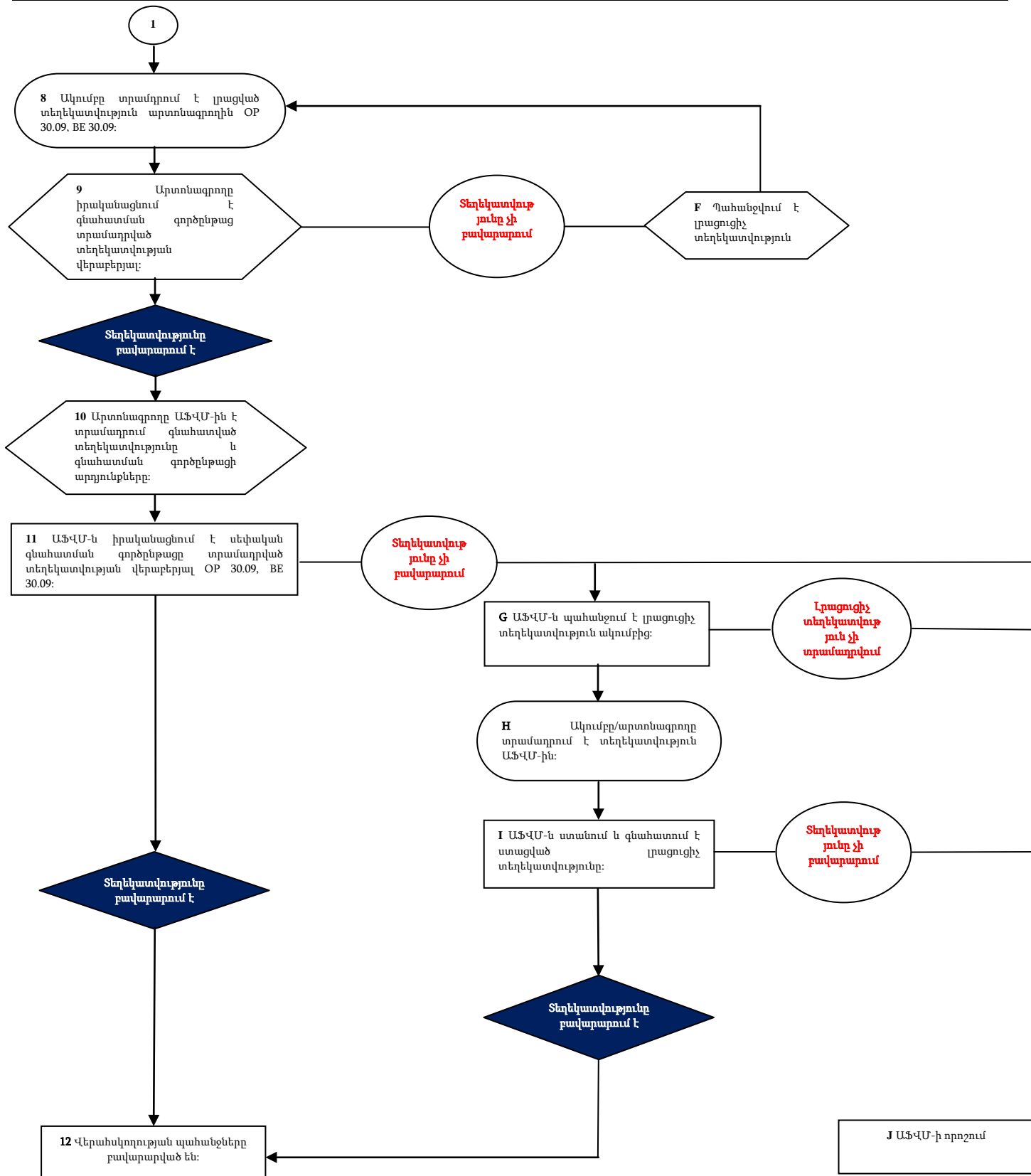

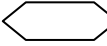
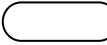

ՀԱՎԵԼՎԱԾ IX - ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑ և ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄ

ՀՖՖ ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ (ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ 2014թ.)

- - ՈՒԵՖԱ-ի աշխատակազմի գործառույթ
- - Արտոնագրողի գործառույթ
- - Ակումբի գործառույթ
- - ԱՖՎՄ-ի գործառույթ

1-7 (A-ից E) կետերը վերաբերում են բոլոր այն ակումբներին, որոնք հանդիսանում են ակումբների վերահսկողության գործընթացի առարկա և պարտավոր են մասնակցել վերահսկողության գործընթացի առաջին փուլին և տրամադրել ակումբների վերահսկողության անհրաժեշտ տեղեկատվությունը յուրաքանչյուր տարվա հունիս ամսին: 8-12 (F-ից J) կետերը վերաբերում են այն ակումբներին, որոնց, ըստ 1-7 կետերի արդյունքների, անհրաժեշտ է տրամադրել տեղեկատվություն տվյալ տարվա սեպտեմբեր ամսին և մասնակցել վերահսկողության գործընթացի երկրորդ փուլին:

Վերոնշյալ գործընթացը սահմանող կետերի մեկնաբանություն՝

1. ՈՒԵՖԱ-ի աշխատակազմը տեղեկացնում է արտոնագրողին և ակումբներին ակումբների վերահսկողության գործընթացի տեղեկատվության տրամադրման պահանջները:
2. Արտոնագրողը իր համապատասխան ակումբներին տեղեկացնում է ակումբների վերահսկողության գործընթացի տեղեկատվության տրամադրման պահանջները, այդ թվում նաև՝ տեղեկատվության տրամադրման ժամանակացույցը: Արտոնագրողը պարտավոր է պատշաճ կարգով սահմանել ակումբների վերահսկողության գործընթացի ներքին օգտագործման ժամանակացույց և այն տրամադրել համապատասխան ակումբներին:
3. Ակումբը պարտավոր է պատրաստել պահանջվող տեղեկատվությունը սահմանված ֆորմատով և տրամադրել ամբողջ լրացված տեղեկատվությունը արտոնագրողին՝ ըստ վերջինիս կողմից սահմանված ժամանակացույցի: Տեղեկատվության տրամադրման առաջին փուլը ներառում է հետևյալ տեղեկատվությունը.
  - FS 30.04 (Ֆինանսական հաշվետվություն)
  - CI 30.06 (Տեղեկություն ակումբի մասին)
  - OP 30.06 (Ժամկետանց վճարումների մասին տեղեկություն, ներառյալ տրանսֆերային վճարումներ, վճարումներ աշխատողներին և հարկային մարմիններին)
  - BE 30.06 (Շահութողականության բացակայության մասին տեղեկություն):
4. Արտոնագրողը իրականացնում է գնահատման գործընթաց ակումբի կողմից տրամադրված տեղեկատվության վերաբերյալ:
  - A. Որպես գնահատման գործընթացի մաս, արտոնագրողը ակումբից կարող է պահանջել լրացուցիչ տեղեկատվություն: Ակումբը պետք է համագործակցի արտոնագրողի հետ լրացուցիչ տեղեկատվության տրամադրման հարցերում:
5. Համաձայն ՈՒԵՖԱ-ի կողմից սահմանված ժամանակացույցի՝ արտոնագրողը պարտավոր է Ակումբների ֆինանսական վերահսկման մարմնին (ԱՖՎՄ) տրամադրել իր կողմից հաստատված տեղեկատվությունը: Տեղեկատվության տրամադրմամբ արտոնագրողը հաստատում է, որ իր կողմից իրականացվել են անհրաժեշտ գնահատման գործընթացները: Արտոնագրողը առկայության դեպքում պարտավոր է նաև մատնանշել այն բոլոր խնդիրները, որոնք կարող են ազդել ԱՖՎՄ-ի որոշման վրա:
6. ԱՖՎՄ-ն ՈՒԵՖԱ-ի աշխատակազմի և անկախ փորձագետների աջակցությամբ իրականացնում է իր սեփական գնահատման գործընթացը ակումբի կողմից տրամադրված տեղեկատվության նկատմամբ և կարող է ծավալել տեղում ստուգումներ որոշ ակումբների նկատմամբ:

Գնահատման գործընթացի արդյունքում հնարավոր է 3 տարբերակ՝ կամ քայլ 7, կամ քայլ B, կամ քայլ E/քայլ 8 (եթե ակումբից պահանջվում է տրամադրել լրացուցիչ տեղեկատվություն):

7. Եթե ԱՖՎՄ-ն բավարարված է որոշում կայացնելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվությամբ և առաջին փուլի համար ակումբի կողմից լրացված ու տրամադրված անհրաժեշտ տեղեկատվությամբ, ապա ակումբը բավարարում է վերահսկողության պահանջները: Նման ակումբը այլևս չի մասնակցում վերահսկողության տեղեկատվության տրամադրման երկրորդ փուլին, որը տեղի է ունենում տվյալ տարվա սեպտեմբեր ամսին, եթե, իհարկե, առանձին դեպքերում չկա նման մասնակցության պահանջ ԱՖՎՄ-ի կողմից:
- B. Եթե ԱՖՎՄ-ն բավարարված չէ ակումբի կողմից տրամադրված տեղեկատվությամբ որոշում կայացնելու համար և/կամ ակումբը ընտրվել է տեղում ստուգման համար, ապա ԱՖՎՄ-ն պահանջում է լրացուցիչ համագործակցություն և տեղեկատվություն ակումբից/արտոնագրողից: Հնարավոր է 2 տարբերակ՝ կամ քայլ C, կամ քայլ E/քայլ 8:
- C. ԱՖՎՄ-ի կողմից պահանջվող լրացուցիչ համագործակցությունն ու տեղեկատվությունը ԱՖՎՄ-ին տրամադրվում է ակումբի/արտոնագրողի կողմից:
- D. Եթե ԱՖՎՄ-ն ստանում է պահանջվող լրացուցիչ տեղեկատվությունը, ապա այն ՈՒԵՖԱ-ի աշխատակազմի և անկախ փորձագետների աջակցությամբ գնահատում է լրացուցիչ տեղեկատվությունը: Հնարավոր է 2 տարբերակ՝ կամ քայլ 7, կամ քայլ E/քայլ 8:
- E. Եթե ԱՖՎՄ-ն բավարարված է ստացված ամբողջ պահանջվող տեղեկատվությամբ, և ակումբը ունի ժամկետանց վճարումներ և/կամ թերություններ BE 30.06 կետում, կամ եթե ակումբը չի բարարարում տեղեկատվության պահանջները (ինչպես սահմանված է ՈՒԵՖԱ-ի ակումբների արտոնագրման Կանոնակարգում և/կամ քայլ B-ում), ապա ԱՖՎՄ-ն կայացնում է որոշում՝ համաձայն ՈՒԵՖԱ-ի համապատասխան Կանոնակարգերի:
8. Վերահսկողության գործընթացի առաջին փուլի ընթացքում տրամադրված տեղեկատվության անհամապատասխանելիության դեպքում, ակումբը պարտավոր է պատրաստել վերահսկողության գործընթացի երկրորդ փուլի համար պահանջվող տեղեկատվությունը սահմանված ֆորմատով և տրամադրել ամբողջ լրացված տեղեկատվությունը արտոնագրողին՝ համաձայն արտոնագրողի կողմից սահմանված ժամանակացույցի: Վերահսկողության գործընթացի երկրորդ փուլը ներառում է հետևյալ տեղեկատվությունը՝
  - OP 30.09 (Ժամկետանց վճարումների մասին տեղեկություն, ներառյալ տրանսֆերային վճարումներ, վճարումներ աշխատողներին և հարկային մարմիններին)
  - BE 30.09 (Շահութողականության բացակայության մասին տեղեկություն, հիմնված ներկա և բյուջեավորված թվերի վրա)
  - FFI (Ապագա ֆինանսական տեղեկատվություն):
9. Արտոնագրողը ձեռնարկում է գնահատման գործընթաց ակումբի կողմից տրամադրված տեղեկատվության նկատմամբ:
- F. Որպես գնահատման գործընթացի մաս, արտոնագրողը ակումբից կարող է պահանջել լրացուցիչ տեղեկատվություն: Ակումբը պետք է համագործակցի արտոնագրողի հետ լրացուցիչ տեղեկատվության տրամադրման հարցերում:
10. Համաձայն ՈՒԵՖԱ-ի կողմից սահմանված ժամանակացույցի՝ արտոնագրողը պարտավոր է ԱՖՎՄ-ին տրամադրել իր կողմից հաստատված տեղեկատվությունը: Տեղեկատվության տրամադրմամբ արտոնագրողը հաստատում է, որ իր կողմից իրականացվել են անհրաժեշտ գնահատման գործընթացները: Արտոնագրողը առկայության դեպքում պարտավոր է նաև մատնանշել այն բոլոր խնդիրները, որոնք կարող են ազդել ԱՖՎՄ-ի որոշման վրա:
11. ԱՖՎՄ-ն ՈՒԵՖԱ-ի աշխատակազմի և անկախ փորձագետների աջակցությամբ իրականացնում է իր սեփական գնահատման գործընթացը ակումբի կողմից տրամադրված տեղեկատվության նկատմամբ և կարող է ծավալել տեղում ստուգումներ որոշ ակումբների նկատմամբ:

Գնահատման գործընթացի արդյունքում հնարավոր է 3 տարբերակ՝ կամ քայլ 12, կամ քայլ G, կամ քայլ J:

12. Եթե ԱՖՎՄ-ն բավարարված է որոշում կայացնելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվությամբ և երկրորդ փուլի համար ակումբի կողմից լրացված ու տրամադրված անհրաժեշտ տեղեկատվությամբ, ապա ակումբը բավարարում է վերահսկողության պահանջները: Որոշման մասին ակումբը կտեղեկացվի ԱՖՎՄ-ի կողմից:
- G. Եթե ԱՖՎՄ-ն բավարարված չէ ակումբի կողմից տրամադրված տեղեկատվությամբ որոշում կայացնելու համար և/կամ ակումբը ընտրվել է տեղում ստուգման համար, ապա ԱՖՎՄ-ն պահանջում է լրացուցիչ համագործակցություն և տեղեկատվություն ակումբից/արտոնագրողից: Հնարավոր է 2 տարբերակ՝ կամ քայլ H, կամ քայլ J:
- H. ԱՖՎՄ-ի կողմից պահանջվող լրացուցիչ համագործակցությունն ու տեղեկատվությունը ԱՖՎՄ-ին տրամադրվում է ակումբի/արտոնագրողի կողմից:
- I. Եթե ԱՖՎՄ-ն ստանում է պահանջվող լրացուցիչ տեղեկատվությունը, ապա այն ՈԻԵՖԱ-ի աշխատակազմի և անկախ փորձագետների աջակցությամբ գնահատում է լրացուցիչ տեղեկատվությունը: Հնարավոր է 2 տարբերակ՝ կամ քայլ 12, կամ քայլ J:
- J. Եթե ԱՖՎՄ-ն բավարարված է ստացված ամբողջ պահանջվող տեղեկատվությամբ, և ակումբը ունի ժամկետանց վճարումներ և/կամ թերություններ BE 30.09 և FFP կետերում, կամ եթե ակումբը չի բարարարում տեղեկատվության պահանջները (ինչպես սահմանված է ՈԻԵՖԱ-ի ակումբների արտոնագրման Կանոնակարգում և/կամ քայլ G-ում), ապա ԱՖՎՄ-ն կայացնում է որոշում՝ համաձայն ՈԻԵՖԱ-ի համապատասխան Կանոնակարգերի:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ X - ԽԱՂԱՑՈՂՆԵՐԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ

(ՈՒԵՖԱ-ի արտոնագրման բացատրագիր հ. 11)

1. ԽԱՂԱՑՈՂՆԵՐԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՄՊԱՍԱՐԿՈՒՄ

ՈՒԵՖԱ-ն՝ իր Բժշկական Կոմիտեի հետ համատեղ, արտոնագրողներին տրամադրում է լրացուցիչ ուղեցույց՝ Հոդված 19-ի (Ֆուտբոլիստների բժշկական սպասարկում) վերաբերյալ: Այս չափանիշը հասկանալի է հետևյալը:

Արտոնագրման թեկնածուն պարտավոր է ապահովել իր գլխավոր թիմի կազմում հանդես եկող ֆուտբոլիստների ամենամյա բժշկական հետազոտությունը:

1.1 Ներածություն

Սույն փաստաթղթում ուսումնասիրվում են հետևյալ հարցերը՝

- ինչպիսի՞ խաղացողներ են ընկնում այս չափանիշի ազդեցության տակ (1.2)
- ինչպե՞ս կարող են ակումբները հաստատել այս չափանիշի կատարումը (1.3)
- ինչպիսի՞ն են տարբեր մասնակիցների պարտականությունները՝ այս չափանիշի համաձայն (1.4)
- ի՞նչ են իրենցից ներկայացնում խաղացողների բժշկական քարտերը (1.5)
- ի՞նչ են իրենցից ներկայացնում բժշկական ստուգումները, ու ի՞նչ հաճախականությամբ խաղացողները պետք է անցնեն դրանք՝ համաձայն նվազագույն պահանջների (1.6):

Ըստ չափանիշի՝ սիրտ-անոթային համակարգի ստուգումը հանդիսանում է ամենամյա բժշկական հետազոտության մաս: Սակայն ՈՒԵՖԱ-ի բժշկական կոմիտեի հետ խորհրդակցությունից հետո հաստատվել է, որ ակումբների արտոնագրման նպատակով գլխավոր թիմի յուրաքանչյուր խաղացող պետք է անցնի բժշկական հետազոտություն (նվազագույն բովանդակությունը տես 1.6 բաժնում՝ ստորև), բայց սիրտ-անոթային համակարգի ամենամյա հետազոտություն (տես կետ 1.6Դ) անցկացնել չի պահանջվում գլխավոր թիմի յուրաքանչյուր խաղացողի համար:

Դրա փոխարեն հաստատվել է, որ ակումբի գլխավոր թիմում հանդես եկող յուրաքանչյուր խաղացողի անձնական բժշկական քարտը պետք է ներառի տեղեկություններ նվազագույնը մեկ էլեկտրոկարդիոգրամմայի և մեկ ուլտրաձայնային կարդիոգրաֆիայի մասին: Գլխավոր թիմում հանդես եկող պատանեկան թիմերի խաղացողները պետք է անցնեն այդ երկու կարդիոլոգիական հետազոտությունները մինչ իրենց 21 տարին լրանալը (տես բաժին 1.6 Գ):

Բացառությամբ կարդիոլոգիական (1.6Գ) և լաբորատոր (1.6Դ) հետազոտությունների, այդ ստուգումները համարվում են պարտադիր, կարող են իրականացվել առանց հատուկ սարքավորումների օգտագործման, ինչպես նաև չպետք է պահանջեն լրացուցիչ մեծ ծախսեր:

Բացի նվազագույն պարտադիր բժշկական ստուգումներից, 1.6 բաժնում նաև նշվում են մի քանի լրացուցիչ հետազոտություններ, որոնք անհրաժեշտ է անցկացնել առկա առաջնային փորձի հիման վրա: Բժշկական հետազոտությունների արդյունքների և բժշկի մասնագիտական եզրակացության հիման վրա՝ նշանակվում են լրացուցիչ ստուգումներ առ այն, որպեսզի ապահովվի խաղացողի աղեկվատ բժշկական սպասարկումը հետագայում: Սակայն այդ լրացուցիչ բժշկական ստուգումները դուրս են այս չափանիշի շրջանակներից:

1.2 Հոդված 19-ում սահմանված չափանիշին առնչվող խաղացողները

Հոդված 19-ի համաձայն՝ գլխավոր թիմի կազմում «թույլատրվում է» հանդես գալ բոլոր այն խաղացողներին, ովքեր.

- ա) կնքել են հատուկ պայմանագիր գլխավոր թիմում խաղալու համար (կամ)
- բ) գրանցված են ակումբի գլխավոր թիմի պաշտոնական ցուցակում, ինչպես նաև
- գ) տեղավորված են ակումբի գլխավոր թիմ արտոնագրերի շնորհման մրցաշրջանին նախորդող ազգային առաջնությունների մրցաշրջանի անցկացման ընթացքում:

1.3 Հոդված 19-ում սահմանված չափանիշի հետ համապատասխանելիություն

Հոդված 19-ում սահմանված չափանիշին համապատասխանելու համար արտոնագրման թեկնածու ակումբները մարզական չափանիշին վերաբերող փաստաթղթերի հետ միասին արտոնագրողին պետք է ներկայացնեն հետևյալ հաստատումը:

1. Արտոնագրողի կողմից սահմանված պարտադիր բժշկական հետազոտությունները պատշաճ ձևով անցել են ակումբի գլխավոր թիմում հանդես եկող բոլոր խաղացողները:
2. Խաղացողների բժշկական քարտերը նորացված են:

Գրավոր դիմումը ստորագրվում է ակումբի՝ փաստաթղթեր ստորագրելու համար լիազորված անձի կողմից, ինչպես նաև ակումբի բժշկի կողմից /նշանակված՝ համաձայն ՀՖՖ Ակումբների արտոնագրման կանոնակարգի հոդված 32-ի պահանջների/՝ արտոնագրողին ներկայացնելու համար սահմանված վերջնաժամկետի 1 ամսից ոչ շուտ:

Նորմատիվների փաթեթում (փաստաթուղթ TS.03.1) պարունակվում է դիմումի ձև, որն արտոնագրողը կարող է փոխանցել ակումբներին:

1.4 Պարտականություններ

1.4.1 Արտոնագրողը

Սույն փաստաթղթի համաձայն (տես բաժին 1.6) իրականացվող պարտադիր նվազագույն բժշկական հետազոտությունների և նրանց հաճախականության հիման վրա յուրաքանչյուր արտոնագրող ինքնուրույն պետք է սահմանի բժշկական հետազոտությունների տեսակը, որոնք պետք է անցնեն արտոնագրման թեկնածու ակումբի գլխավոր թիմի խաղացողները:

Այս առումով արտոնագրողները իրավունք ունեն.

- ա) սահմանել լրացուցիչ պարտադիր ստուգումներ
- բ) փոխարինել ստուգման կարգավիճակը ոչ պարտադիրից պարտադիրի
- գ) ավելացնել ակումբների այլ թիմերի կազմում խաղացողների քանակը:

Այդ պատճառով արտոնագրողը պարտավոր է իրականացնել հետևյալ գործողությունները:

- Ճշգրտորեն սահմանել բժշկական ստուգումների նվազագույն պարտադիր քանակը, որոնք անցկացվում են ակումբների բժիշկների կողմից:
- Ճշգրտորեն սահմանել այն խաղացողների շրջանակը, որոնց անհրաժեշտ է նորացնել իրենց բժշկական քարտերը առ այն, որպեսզի ակումբը համապատասխանի չափանիշին (ակումբի գլխավոր կամ այլ թիմերի խաղացողներ):
- Սահմանել դիմումի ձևը, որը պետք է արտահայտի համապատասխանությունը չափանիշներին /տես 1.3/ և ներառել այն 2008/09 խաղաշրջանի համար ակումբներին տրվելիք արտոնագրման փաստաթղթերի մեջ:
- Ժամանակին տեղեկացնել ակումբներին և նրանց բժշկական անձնակազմին:

1.4.2 Ակումբ / Ակումբի բժիշկ

Ակումբի բժիշկը պատասխանատվություն է կրում այս չափանիշի ազդեցության տակ ընկնող խաղացողների համար հաստատված պարտադիր բժշկական հետազոտությունների անցկացման համար: Որպես կանոն, այդ հաստատված ստուգումները պետք է անցկացնի բժիշկը, սակայն խաղացողները կարող են ուղարկվել այլ մասնագետի մոտ:

Բացի այդ, բժիշկը պատասխանատվություն է կրում խաղացողների բժշկական քարտերի նորացման և այդ տեղեկատվության գաղտնիության համար, ինչպես նաև պատշաճ հրահանգների համար՝ իրեն փոխարինած բժշկին/օգնականին՝ ակումբների արտոնագրման գործող գործընթացների վերաբերյալ:

1.4.3 Ազգային ասոցիացիայի բժշկական փորձագետները

Ազգային ասոցիացիաներին խորհուրդ է տրվում կատարել պարբերական բժշկական խորհրդատվական այցելություններ ակումբներ /օրինակ՝ ասոցիացիայի բժշկական կոմիտեի անդամների կողմից/՝ գործող պահանջների և ընթացակարգերի վերաբերյալ փորձի փոխանակման նպատակով:

1.5 Խաղացողների բժշկական քարտեր

Խաղացողի բժշկական քարտի տակ, որպես կանոն, հասկացվում է նախկինում անցկացված բժշկական հետազոտությունների արդյունքներով և հաշվետվություններով ֆայլ: Այդ ֆայլի պարունակությունը կրում է գաղտնի բնույթ, և ակումբի բժիշկը պարտավոր է պահպանել այդ գաղտնիությունը:

Ինչպես նշվեց, Հոդված 19-ում սահմանված չափանիշներին համապատասխանելու նպատակով ակումբը պետք է ներկայացնի գրավոր հաստատում առ այն, որ գլխավոր թիմի կազմում հանդես եկող խաղացողների բժշկական քարտերը մշտապես նորացվում են:

1.6 Հետազոտություններ և թեստեր

Հետևյալ աղյուսակներում (Ա-Է) բերվում է տեղեկատվություն անհրաժեշտ հետազոտությունների և թեստերի մասին, որոնք պահանջվում է անցնել պարտադիր և կամավոր հիմքերով՝ նշված ժամանահատվածի շրջանակներում (օրինակ, ամենամյա):

Ա) Ֆուտբոլիստի անձնական տվյալներ	
<p>Ֆուտբոլիստի անձնական տվյալներում նշվում է բժշկական հետազոտության անցկացման հիմքը: Դրանք պետք է փաստաթղթայնացվեն և նորացվեն խաղացողի ողջ մասնագիտական կարիերայի ընթացքում:</p> <p>Հիմնվելով ֆուտբոլի բնագավառում առաջնային փորձի վրա, մի շարք բժշկական հետազոտությունների անցկացումից հետո՝ ՈԻԵՖԱ-ն խորհուրդ է տալիս ստեղծել այնպիսի գրանցումներ, որոնք օժանդակություն կցուցաբերեն բժիշկներին ներքին ստուգումների անցկացման ընթացքում:</p>	
1. Նախորդ մրցաշրջանում անցկացրած խաղերի ընդհանուր քանակը /ընկերական խաղերը ներառյալ/	<p>Խորհուրդ է տրվում ամենամյա իրականացման համար</p>
2. Հիմնական ոտք	
3. Դիրքը խաղադաշտում	
Բ/ Ֆուտբոլիստի բժշկական պատմություն և ժառանգականություն	
<p>“Բժշկական պատմություն և ժառանգականություն” գլխավոր մասը հանդիսանում է ֆուտբոլիստների բժշկական գրառումների ելակետ: Կարևոր է, որպեսզի բոլոր ստուգումների արդյունքները թարմացվեն</p>	

<p>Ֆուտբոլիստի գործունեության ողջ ընթացքում:</p>	
<p>1. Ընտանեկան պատմություն /1-ին սերունդ, այսինքն ծնողներ, եղբայրներ և քույրեր/ ա/ արյան բարձր ճնշում, կաթված բ/ սրտային հիվանդություններ՝ ներառյալ հանկարծամահության դեպքեր գ/ անոթային խնդիրներ, վարիկոզ, խոր երակային թրոմբոզ դ/ շաքարախտ ե/ ալերգիա, ասթմա զ/ քաղցկեղ, արյան հիվանդություններ է/ հոդերի կամ մկանների խրոնիկական հիվանդություններ ը/ հորմոնալ խանգարումներ</p>	<p>Պարտադիր է ամենամյա նորացման համար</p>
<p>2. Ֆուտբոլիստի բժշական պատմություն ա/ սրտային հիվանդություններ, առիթմիա, ուշագնացություն բ/ ուղեղի ցնցում գ/ ալերգիա, ասթմա դ/ կրկնվող ինֆեկցիաներ ե/ լուրջ հիվանդություններ զ/ լուրջ վնասվածքներ, որոնց արդյունքը եղել է վիրահատություն, հոսպիտալացում, ավելի քան 1 ամսով ֆուտբոլային մարզումներից բացակայություն:</p>	<p>Պարտադիր է ամենամյա նորացման համար</p>
<p>3. Ներկայիս գանգատներ ա/ Ախտանշաններ, հիմնականում ցավ /մկաններում, հոդերում/ բ/ ցավեր կրծքավանդակում, շնչահեղձություն, սրտի աշխատանքի արագացում, առիթմիա գ/ գլխապտույտ, ուշագնացություն դ/ մրսածության նշաններ, հազ, խորխաբեր հազ ե/ ախորժակի կորուստ, քաշի կորուստ զ/ անքնություն է/ ստամոքսա-աղիքային խանգարումներ:</p>	<p>Պարտադիր է ամենամյա իրականացման համար</p>
<p>4. Դեղամիջոցներ / հավելումներ ա/ ֆուտբոլիստի կողմից ընդունվող ընթացիկ հատուկ դեղամիջոցները</p>	

<p>բ/ հաստատում, որ ֆուտբոլիստը ստացել է TUE /Therapeutic Use Exemption Թերապևտիկ օգտագործման բացառություն/ /անհրաժեշտության դեպքում/</p> <p>գ/ ֆուտբոլիստի կողմից օգտագործվող սննդային հավելումները</p> <p>դ/ ֆուտբոլիստի կրթվածությունը Հակա-դոպինգային վարքագծի վերաբերյալ</p>	<p>Պարտադիր է ամենամյա իրականացման համար</p>
<p>5. Պատվաստումներ</p> <p>Պատվաստումների վերաբերյալ գրառումներ /ներառյալ օրը/</p> <p>Խորհուրդ է տրվում անպայման կատարել կարկամախտի և հեպատիտ Ա-ի և Բ-ի դեմ պատվաստումները</p>	<p>Պարտադիր է ամենամյա նորացման համար</p>
<p>Գ/ Բժշկական ընդհանուր հետազոտություն</p>	
<p>Սա բժշկի հերթական բժշկական հետազոտության երկրորդ մասն է կազմում</p>	
<p>1. Հասակ</p>	<p>Պարտադիր է ամենամյա իրականացման համար</p>
<p>2. Քաշ</p>	
<p>3. Արյան ճնշում (մշտապես անցկացվող ստուգումների արդյունքների հավաստիության համար խորհուրդ է տրվում միշտ հետազոտել նույն ձեռքը, ինչի մասին խաղացողների բժշկական քարտերում պետք է լինի համապատասխան գրանցում):</p>	
<p>4. Գլուխ և պարանոց /աչքեր՝ տեսողության ստուգում, քիթ, ականջներ, ատամներ, կոկորդ, վահանաձև գեղձ/</p>	
<p>5. լիմֆատիկ գեղձեր</p>	
<p>6. Կրծքավանդակ և թոքեր /ստուգում, լսում, մատնաբախում, շնչառություն և կրծքավանդակի լայնացում շնչելու և արտաշնչելու ժամանակ/</p>	
<p>7. Սիրտ /ձայն, աղմուկ, բաբախյուն, առիթմիա/</p>	
<p>8. Որովայն /ներառյալ՝ ճողվածք, սպի/</p>	
<p>9. Արյունատար անոթներ /օրինակ՝ պերիֆերիկ պուլս, անոթային աղմուկ, վարիկոզ/</p>	
<p>10. Մաշկի ուսումնասիրում</p>	
<p>11. Ներվային համակարգ /օրինակ՝ ռեֆլեքսներ, զգայունության շեղումներ/</p>	
<p>12. Շարժական համակարգ /օրինակ՝ թուլություն, հյուծվածություն/</p>	

Դ/ Հատուկ կարդիոլոգիական հետազոտություն	
<p>Որպես օրենք, ստանդարտ 12 ճյուղավորմամբ էլեկտրոկարդիոգրամման (ԷԿԳ) և էխոկարդիոգրաֆիան պետք է անցկացվեն խաղացողի մասնագիտական կարերայի ամենավաղ շրջանում, հասկապես եթե դա խորհուրդ է տրվում կլինիկական հետազոտության արդյունքներով: Եթե դա պահանջում են անամնեստիկ և կլինիկական ցուցանիշները, խորհուրդ է տրվում անցկացնել կրկնվող ստուգում մշտական հիմունքներով, այդ թվում՝ ֆիզիկական ծանրաբեռնվածությամբ ԷԿԳ և էխոկարդիոգրաֆիա: Ակումբների արտոնագրման նպատակով անհրաժեշտ է պարտադիր կերպով անցնել մեկ ստանդարտ էլեկտրոկարդիոգրամմա (ԷԿԳ) և էխոկարդիոգրաֆիա:</p> <p>I) գլխավոր թիմում հանդես եկող բոլոր խաղացողներին նվազագույնը մինչև 21 տարին լրանալը</p> <p>II) գլխավոր թիմում հանդես եկող 21 տարեկանից բարձր բոլոր խաղացողներին, եթե նրանց բժշկական քարտերում չկա գրանցում ԷԿԳ-ի և էխոկարդիոգրաֆիայի անցկացման մասին:</p> <p>Անցկացված հետազոտությունների արդյունքները պետք է գրանցվեն խաղացողների բժշկական քարտերում:</p>	
1. Էլեկտրոկարդիոգրամմա /12-ճյուղավորմամբ/	Պարտադիր է՝ համաձայն վերը նշված I/ և II/ կետերի
2. Էխոկարդիոգրաֆիա	
Ե/ Լաբորատոր հետազոտություններ	
<p>ՈՒԵՖԱ-ի մրցաշարերում հանդես եկող ակումբները սովորաբար ունենում են այլազգի ֆուտբոլիստներից բաղկացած կազմ: Հետևաբար, ստորև բերվում են խիստ անհրաժեշտ թեստեր, որոնք կօգնեն լաբորատոր հետազոտությունների անցկացման ամբողջականությանը: Այս ցանկն ամբողջական չէ: Բոլոր լաբորատոր հետազոտությունները պետք է անցկացվեն տեղեկացված ֆուտբոլիստի համաձայնությամբ և համապատասխանեն ազգային օրենսդրությանը /կոնֆիդենցիալություն, ռասսայական խտրականության հարցեր և այլն/:</p>	
1. Արյան անալիզ /հեմոգլոբին, հեմատոկրիտ, էրիտրոցիտներ, լեյկոցիտներ, թրոմբոցիտներ/	Պարտադիր է ամենամյա իրականացման համար
2. Մեզի անալիզ /“dipstick” թեստ՝ որոշելու պրոտեինի և շաքարի քանակը/	
3. Նստվածքի արագությունը	Խորհուրդ է տրվում
4. CRP-ռեակտիվ սպիտակուց /պրոտեին/	
5. Արյան ճարպեր /խոլեստերին, բարձր խտության ալֆա-լիպոպրոտեիններ և LDL խոլեստերին, տրիգլիցերիդ/	
6. Գլյուկոզա	
7. Միզային թթվայնություն	
8. Կրեատինին	
9. Ասպարտատ ամինո-տրանսֆերազ	
10. Ալանին ամինո-տրանսֆերազ	
11. Գամմա-գլյուտամիլ-տրանսֆերազ	

12. Կրեատիվ կինսագ	
13. Կալիում	
14. Նատրիում	
15. Մագնեզիում	
16. Երկաթ	
17. Ֆերրիտին	
18. Արյան խումբը	
19. ՉԻԱՀ-ի տեսք	
20. Հեպատիտի հետազոտում	
Ձ/ Օրթոպեդիկ հետազոտություն և ֆունկցիոնալ ստուգումներ	
<p>Պարտադիր բժշկական հետազոտությունները համարվում են նորմա մարզիկի համար: 7-9 կետերը օգնում են ակումբի բժիշկներին անցկացնել պրոֆիլակտիկ միջոցառումներ և վերականգնել խաղացողներին վնասվածքներից հետո: Բացի այդ, ակումբի բժիշկներին խորհուրդ է տրվում դիտարկել սպոնդիլոլիզի /spondylolysis/ և սպոնդիլոլիսթեզի /spondylolisthesis/ պայմանի բացառումը: Հղում՝ ֆունկցիոնալ ստուգումների վերաբերյալ լրացուցիչ աջակցություն ստանալու համար. - “Պարզ, բայց վստահելի ֆունկցիոնալ ստուգումներ” Ekstrand J, Karlsson J, Hodson A. Ֆուտբոլային բժշկություն: Լոնդոն՝ Martin Dunitz (Taylor & Francis Group); 2003:562 - “Մկանային սեղմվածության համար թեստերի և շարժումների տեսակները” Ekstrand J, Wiktorsson M, Oberg B et al. “Ստորին վերջույթների գոնիոմետրիկ չափումներ” դրանց հուսալիությունը որոշելու ուսումնասիրություն՝ Arch Phys Med Rehabil 1982; 63:171-5 -“Մեկ ոտքով ցատկի թեսթ” Ageberg E, Zatterstrom R, Moritz U: Կայունության չափիչը և մեկ ոտքով ցատկման թեսթը տալիս է կրկնակի թեսթավորման կայուն արդյունքներ: Scand K Med Sci Sports 1998; 8-4:198-202 - SOLEC թեսթ՝ Ageberg E, Zatterstrom R, Moritz U. Կայունության չափիչը և մեկ ոտքով ցատկման թեսթը տալիս է կրկնակի թեսթավորման կայուն արդյունքներ: Scand K Med Sci Sports 1998; 8-4:198-202</p>	
1. Ողնաշարային բաժին. ուսումնասիրում և ֆունկցիոնալ թեստեր (փխրունություն, ցավ, տեղաշարժման դիապագոն)	Պարտադիր է ամենամյա իրականացման համար
2. Ուս՝ ցավ, շարժունակություն և անխախտություն	
3. Կոնքային հոդ, աճուկ և ազդրեր. ցավ և շարժունակություն	
4. Ծունկ՝ ցավ, շարժունակություն, անխախտություն և զեղում	
5. Սրունք՝ ցավ («ճեղքված սրունքի» սինդրոմ, աքիլյեյան ջիդ)	
6. Կոճ և ոտնաթաթ՝ ցավ, շարժունակություն,	

կայունություն և զեղում	
7. Շարժման դիապազոն (ՇԴ) և մկանների ճկունության թեստեր ա) շարժաբեր մկաններ բ) ջղեր գ) ողնա-գոտկատեղային մկան դ) քառագլուխ մկան ե) սրունք-թաթային մկան զ) ձկնամկան	Խորհուրդ է տրվում
8. Մկանների ուժը (մեկ ոտքի վրա թռիչքների թեստ)	
9. Մկանների հավասարակշռության թեստ (թեստ SOLEC: կանգ մեկ ոտքի վրա փակ աչքերով)	
Է/ Ռադիոլոգիական հետազոտություն և ուլտրաձայնային նկարահանում	
Կլինիկական և ֆունկցիոնալ ցուցանիշների հիման վրա անցկացված բժշկական հետազոտությունների արդյունքով կարող է պահանջվել ռադիոլոգիական հետազոտության անցկացում, այդ թվում ուլտրաձայնային հետազոտություն, ռենտգենոգրամմա և մագնիտա-ռեզոնանսային տոմոգրաֆիա: Ռադիոլոգիայի արդյունքները, հատկապես վնասված հատվածների, պետք է գրանցված լինեն խաղացողի բժշկական քարտում:	

2. ՊԱՏԱՆԻ ԽԱՂԱՅՈՂՆԵՐԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ

Համաձայն ՀՖՖ Ակումբների արտոնագրման կանոնակարգի հոդված 17-ի՝ ակումբները /արտոնագրման թեկնածու/ պետք է ունենան մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացման ծրագիր, որը, բացի այլ պայմաններից, նկարագրում է պատանի ֆուտբոլիստների բժշկական սպասարկումը՝ ներառելով բժշկական հետազոտությունները:

Կախված ազգային օրենսդրությունից, մինչև 14 տարեկան պատանեկան թիմերի խաղացողների բժշկական սպասարկման պատասխանատվությունը ընկած է ընտանիքի և դպրոցի բժշկի վրա, և ցանկացած հետազոտություն պետք է անցկացվի ծնողների համաձայնությամբ: Այսպիսով, ակումբի բժշկից չի պահանջվում անցկացնել 15 տարեկանից ցածր պատանեկան թիմերի խաղացողների կոնկրետ բժշկական հետազոտություն մարզական/ֆուտբոլային շրջանակներում: Սակայն ակումբը պետք է տրամադրի համապատասխան բժշկական սպասարկում բոլոր պատանեկան թիմերի խաղացողներին՝ ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքերում:

Սեփական հարկի տակ և արտագնա հանդիպումների ժամանակ /ներառյալ ճանապարհորդությունը/ մանկապատանեկան թիմերի բժշկական սպասարկման կազմակերպչական կառուցվածքը պետք է քննարկվի ակումբի պատանեկան ֆուտբոլի զարգացման ծրագրում:

2.1. Բժշկական սպասարկման պարտադիր նվազագույն պահանջները

Ակումբների մանկապատանեկան զարգացման ծրագիրը պետք է ներառի մանկապատանեկան թիմերի ֆուտբոլիստների բժշկական սպասարկմանը վերաբերող հետևյալ նվազագույն կետերը.

ա) սեփական հարկի տակ անցկացվող հանդիպումների և մարզումների պատասխանատու բժշկի անունը/հասցեն/հեռախոսի համարը

- բ) մարզադաշտում և մարզումային վայրերում առաջին բուժօգնության պարագաների գտնվելու տեղը
- գ) մոտակա հիվանդանոցի հասցեն և կոնտակտային տվյալներ
- դ) բժշկական սպասարկման կազմակերպումը արտագնա հանդիպումների ժամանակ
/մի շարք ազգային ասոցիացիաներում հյուրընկալվող ակումբի բժիշկը սպասարկում է նաև այցելու թիմի ֆուտբոլիստներին/
- ե) մանկապատանեկան մարզիչների պատասխանատվությունը պատահարի կամ վնասվածքի դեպքում /օրինակ՝ առաջին բուժօգնություն, ծնողներին անմիջապես տեղեկացում/
- զ) դժբախտ պատահարի/վնասվածքի ժամանակ պատանեկան թիմերի խաղացողներին առաջին բժշկական օգնության և մեթոդիկայի ուսուցանում
- է) ակումբի կողմից մշակված հատուկ մեթոդիկա 15-21 տարեկան պատանեկան թիմերի խաղացողների բժշկական սպասարկման համար (այդ թվում՝ լրացուցիչ ծախսեր պահանջող սպասարկում) և բժշկական քարտերի վարում:

2.2. Պատանեկան թիմերի խաղացողների բժշկական հետազոտություն

ՈԻԵՖԱ-ի բժշկական կոմիտեն խորհուրդ է տալիս, որպեսզի 15-21 տարեկան պատանեկան թիմերի խաղացողները, հատկապես ուսուցողական ծրագրում լիովին ընդգրկված խաղացողները (օրինակ, պատանեկան ակադեմիայում), ինչպես նաև նրանք, ովքեր հանդես են գալիս ազգային պատանեկան թիմերում, անցնեն բժշկական հետազոտություն՝ համաձայն վերը նշված 1.4 կետի:

Ակումբի գլխավոր թիմում հանդես եկող 15-21 տարեկան խաղացողները պարտավոր են անցնել բժշկական հետազոտություն՝ համաձայն վերը նշված 1.6 կետի:

2.3. Ակումբի պատասխանատվությունը

Ակումբները պատասխանատվություն են կրում բժշկական ստուգումների տեսակների որոշման և նրանց անցկացման համար, 15-21 տարեկան պատանեկան թիմերի այն խաղացողների սահմանման համար, որոնց անհրաժեշտ է անցնել ստուգումներ, ինչպես նաև պատանեկան ֆուտբոլի զարգացման ծրագրում համապատասխան միջոցառումների ներդրման համար:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ XI - ՌԱՍԻԶՄԻ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՈՒԵՏԱ-Ի 10-ԿԵՏԱՆՈՑ ԾՐԱԳԻՐ

(ՈՒԵՏԱ-ի Անվտանգության կանոնակարգի հոդված 45.4 (2006թ. Խմբագրություն))

1. Թողարկել հաղորդագրություն՝ նշելով, որ ռասիզմը կամ խտրականության որևէ այլ ձև չի հանդուրժվի և տեղեկացնել այն միջոցների մասին, որոնք կձեռնարկվեն ռասիզմը խրախուսողների դեմ: Այդ հաղորդագրությունը պետք է տպվի բոլոր հանդիպումների ծրագրերի մեջ և մշապես ցուցադրվի մարզադաշտում և դրա շուրջ:
2. Հանդիպման ժամանակ կատարել հասարակությանն ուղղված ռասիզմը դատապարտող հայտարարություններ:
3. Մրցաշրջանի տոմսեր ձեռք բերող երկրպագուների համար ռասիստական վիրավորանքների գործածումից զերծ մնալը դարձնել կարևոր պայման:
4. Կանխել մարզադաշտում և դրա շուրջ ռասիստական գրականության վաճառքը:
5. Կարգապահական պատժամիջոցներ կիրառել բոլոր այն ֆուտբոլիստների նկատմամբ, ովքեր աչքի կընկնեն ռասիստական վարքագծով:
6. Կապվել այլ ասոցիացիաների կամ ակումբների հետ՝ հավաստիանալու, որ նրանք ճիշտ են ընկալում ռասիզմի վերաբերյալ ասոցիացիայի կամ ակումբի քաղաքականությունը:
7. Կարգադրիչների և ոստիկանների համար մշակել ռասիստական դրսևորումների դեմ պայքարի մարտավարություն:
8. Պատերից ջնջել ռասիստական բոլոր պատկերները և գրվածքները (գրաֆիտի):
9. Որդեգրել աշխատանքի ընդունման և ծառայությունների մատուցման հավասար հնարավորությունների քաղաքականություն:
10. Աշխատել բոլոր այլ խմբերի և գործակալությունների հետ, ինչպիսիք են ֆուտբոլիստների միությունը, երկրպագուները, դպրոցները, կամավոր կազմակերպությունները, երիտասարդական ակումբները, հովանավորները, լոկալ բիզնեսները, ոստիկանությունը և այլ պետական մարմինները՝ զարգացնելու գործուն ծրագրեր և մեծացնելու ռասիզմի և խտրականության դեմ ուղղված արշավի վերաբերյալ իրազեկությունը:

ՀՖՖ ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲ

- Արմեն ՄԻՆԱՍՅԱՆ, ՀՖՖ 1-ին փոխնախագահ/ Գործադիր տնօրեն, Ակումբների արտոնագրման նախագծի ղեկավար
- Արթուր ԱԶԱՐՅԱՆ, Արտոնագրման բաժնի պետ
- Ամալյա ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ, Արտոնագրման բաժնի պետի տեղակալ
- Տիգրան ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ, Արտոնագրման մասնագետ/ֆինանսական հարցերով փորձագետ
- Ղազար ՀԱԿՈԲՋԱՆՅԱՆ, Արտոնագրման մասնագետ

ՀՖՖ ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ԲԱԺԻՆՆ ԻՐ ԽՈՐԻՆ ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆՆ Է ՀԱՅՏՆՈՒՄ ՈՒԵՖԱ-Ի ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴԱՐ ԽԱՂԻ ԲԱԺԻՆ ԻՐԵՆՑ ՄՇՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒՏԲՈԼԻ ՖԵԴԵՐԱՅԻԱ
ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ԲԱԺԻՆ
ԽԱՆՁՅԱՆ ՓՈՂՈՑ 27
ԵՐԵՎԱՆ, 0010, ՀԱՅԱՍՏԱՆ
Հեռ. +374 10 54 10 69
ՖԱՔՍ +374 10 54 71 73
Էլ. փոստ. LICENSING@FFA.AM
WWW.FFA.AM